

**'Wuntaɔsë
'ö -gban Yesu Klito -bha 'ö
Maakö
-ya ɔblɛɛ**

*Zan Batisö -bha -Zlan -wo ɔblɛɛ' -sü
(Matiö 3.1-12; Lukö 3.1-18; Zan 1.19-28)*

¹ 'Wuntaɔsë 'ö -gban -Zlan Gbö Yesu Klito -bha bhë -a zü do -ko ɔga ɔnɛ.

² -Yö ɔbɛɛn' -sü 'ka -Zlan -wodhiölmɛ Ezai -bha 'sëedhɛ 'gü ɔnɛɛ: -Zlan -ya -pö: -Dhɛ -ga, a -dho n -ma bɔmɛ do bɔ ü 'dhiö, kö -yaan ü -bha zian -gblooga -yuö kë.

³ Gɔɔn- do -yö -dhoo bho -na 'yënnɔ ɔtaa, -ya -pö ɔnɛɛ: -Ka kwa Dëmɛ -bha zian -gblooga -yuö kë, 'ka- do kpengdhö!

⁴ -Ko do bhë ɔnɛ 'ö mɛ 'wo- -dhɛ Zan -yö nüë 'yënnɔ ɔtaa. -Yö mɛ -nu -bɔ yiö, 'go mü 'yö -dhoo bho mɛ -nu ɔdhoo kë -sü 'ka ɔnɛɛ: «-Ka ka -bha -kë -a 'gü -sü ɔdhië' -kwaa, 'ka bɔ -Zlan 'ka kö -wo ka -bha -go ɔsoon yaa 'gü boyiödhe kë! -Yö kë 'dhö kö -yaan ziö ka këwun yaa -nu -ta!»

⁵ 'Ö mɛ -nu 'saadhö 'wo -kë Zude -mɛ -nu 'ka waa- mɛ -nu 'wo go Zeluzalemë plöö 'wo -nu -a 'piö mü, 'wo wo këwun yaa -wun -nu ɔblɛɛ. 'Ö Zan -yö -an -bɔ yiö 'yiga 'wo- -dhɛ Zuuden bhë -a ɔbhaa.

⁶ Zan -bha -dasɔ -yö -kë -yɔɔnmia kaa- 'wo- bɔ -a 'ka, 'ö- -du kwi do -yö -kë -do -a -bha sɔ -ta -pë 'ka, 'ö- -bhöpë -nu -wo -kë -kpaa waa- 'zɔ 'yon

-nu -an 'ka. ('Ö tɔɔ -Zlan -wodhiölome -nu 'wo -kë 'töng 'ö bhë -a 'ka bhë -an -da -sɔ waa- -an -bhöpë -nu 'wo bhë).

⁷ 'Yö- pö me -nu 'wo nu bhë -an -dhë: «Me 'ö 'dhoë- nu n □zlöö bhë -a 'pii □yö 'gbee- 'ö -ziö -a 'ka n -ta. Ma -de yaa n -ma 'kun kö 'aan- □kloo'- -a 'dhiö 'aan- -a -bha -sakpa yun -bhüö -nu 'po 'aan- bho -a -gen -bha.

⁸ Ma 'pö a ka -bɔ yiö 'yi 'ka, 'kɛɛ yö -zë -yö -dho ka pa -Zuu 'slööslö 'ka.»

Yesu -bɔ yiö -sü waa- 'güandhe -bha -nu -a -ta -sü

(Matiö 3.13-4.11; Lukö 3.21-22; 4.1-13)

⁹ □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö Yesu -yö go Galile pö- do 'wo- -dhe Nazaretë bhë -a 'gü 'ö nu Zan 'piö. 'Ö Zan -ya -bɔ yiö Zuuden □bhaa.

¹⁰ □Dhe 'ö Yesu 'dho 'go -na yiö, 'ö dho -dhe -ga kö dhang- 'dhi □ya 'po 'ö -Zuu 'ö go -Zlan 'piö 'ö □yɔɔ -a -ta; -yö -kë -tönggö 'ka 'ö nu 'ö -ya -a -ta.

¹¹ 'Ö- 'to -yö -da -Zlan -wo 'ö -kë 'we □dhia dhang- 'gü bhë -a 'gü □nɛɛ: «Bhi □nɛ 'ü tɔɔ n Gbö do; ü -dho -yö n -kë □duö. Bhi □nɛ 'ö n □zuögludhi -wun 'plɛ 'dhö ü 'gü.»

¹² □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö -Zuu 'slööslö -yö yö -a -dhë 'dhiö 'ö dho -a 'ka 'yënnng □taa.

¹³ -Dhekpəyɪ 'gɔɔ- -yiisië 'yö- -kë 'yënnng □taa mü. 'Ö Satan -ya 'gü dan. Waa- 'blü -wü -nu -wo -kë wo 'ko □bhaa mü. 'Ö -Zlan -bha bɔme -nu -wo nu, pë 'ö- -bha -wun -ya -kë -a 'ka, -a □dhia.

Yesu -yö 'yiblükəme -yiisië □dhɔɔ -kë

(Matiö 4.12-22; Lukö 4.14-15; 5.1-11)

14 □Dhe □wa Zan -da -kanso 'gü, 'ö Yesu -yö dho Galile -se 'gü 'ö yö 'wuntaosë 'ö go -Zlan 'piö -a □blæε' -sü -bha.

15 'Yö- pö με -nu -dhë: «'Töng □ya -lo kö pë 'ö -Zlan -ya 'to go με 'bhee- -nu -dhë bhë -yaan -a 'gü -pë kë; bhii -a -bha -gludëdhε □ya yö □klöö'. □Dhe 'ö 'dhö, -ka ka bo ka këwun yaa -nu 'ka, ('ka bo -Zlan 'ka,) 'ka 'wuntaosë -wun -dhe 'wun gia-!»

16 Yi do 'ka kö Yesu -yö -kë 'ta 'sü □dhia 'yipuë 'kpong 'dhiö Galile -se 'gü, 'yö -kpen 'yiblükëμε □ple 'wo -an -dhe Simo waa- ö dheglu Andre -an -bha. -Wo -kë wo -bha 'kplö -zuö □dhia 'yuö- -go 'yipuë bhë -a □bhaa.

17 'Ö Yesu -ya pö -an -dhë: «-Ka ziö n 'piö, a -dho ka kë ma 'kplö -zuö με -nu -go -με 'ka kö 'kaan- nu -an 'ka n 'piö.»

18 -Dhe do bhë 'wo to -a -bha 'wo wo -bha 'kplö -nu to sia- mü 'wo -ziö -a 'piö.

19 □Dhe 'ö □ya ö 'bhe 'tee □yoon 'dhiö, 'ö -kpen Zakö waa- ö dheglu Zan 'wo -kë Zebede gbö nu 'ka bhë -an -bha. -Wo -kë wo -bha 'yitagö 'gü, wo -bha 'kplö 'blë -dhe -wo -dhiadhö.

20 'Ö Yesu -yö -an □dhoo -kë. 'Wo wo dë Zebede waa- ö -bha yuökëμε -nu -an to 'yitagö 'gü mü 'wo -ziö Yesu 'piö.

*Yesu -bha -zuu yaa -kë goon- do 'bhaa 'gü -ko
(Lukö 4.31-37)*

21 □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö Yesu waa- ö -bha □guë' -nu -wo -luu 'wo dho Kapεεnaomë -pö 'gü. Zuifö -nu -bha □glooyi 'ka, -wo -da -an -bha -bhokuëko 'gü, 'ö Yesu -yö yö -an □daan' -sü -bha.

22 Mε -nu 'wo- -wo bhë -a ma, -an 'te -yö -tun -a -bha mε □daan' -kɔ bhë -a -wun 'gü. Bhii -a -wo 'yaa kē □ne -an -bha tɔnggɔmε -nu -bha mε □daan' -wo 'dhö, 'ö tɔɔ -yö mε -nu -daan -wogbiindhε 'ka.

23 Yi bhë -a 'ka gɔɔn- do -yö -kē mü; -zuu yaa -yö -kē -a 'gü, 'ö -gbla -a pö -sü 'ka □nεε:

24 «-Mē -kē -ε? Yesu, Nazaletē mi, ü -nu yi 'gü □siö' □dhia □a? A- □dɔa' □nε, ü mε 'slööslö 'ö -Zlan -ya bɔ -a 'ka!»

25 □Dhε -kē 'pö 'ö Yesu -yö -gbla -a -ta, -a pö -sü 'ka □nεε: «-Dhε ga ü -ta kö 'ü 'go gɔɔn- 'ö □nε -a 'gü!»

26 'Yö -zuu yaa -yö gɔɔn- 'ö bhë -a □zaan 'zan 'gbee- 'ka 'ö go -a 'gü -gbla -sü 'ka 'gbee- 'ka.

27 'Wun 'ö □nε -yö mε -nu 'wo -kē mü -an 'te -tun 'wo yö □dhεε' -nu 'kpɔ -sü -bha wo 'ko ziën □nεε: «Mε 'ö □nε -yö mε -nu -daan -wogbiindhε 'ka 'dhε! Mε □daan' -kɔ □suu'- -dëü -mlē 'ö □nε 'zü -i! Gɔɔn- 'ö □nε □ya 'gbla -zuu yaa -nu -de -ta, -wo 'wun ma -a -ta 'dhε!»

28 □Dhε -kē 'pö 'ö Yesu 'tɔ -yö yö -pɛn -sü -bha -dhε 'saadhö 'gü Galile -sε 'gü.

*Yesu -bha Simɔ □da -dhε bo -kɔ
(Matiö 8.14-17; Lukö 4.38-41)*

29 □Dhε -kē 'pö 'ö 'wo go Zuifö -nu -bha -bhɔkuëkɔ 'gü, 'wo dho Simɔ waa- Andre -an -gɔ kɔɔ. Zakö waa- Zan -wo -kē -an 'piö.

30 Simɔ □da -yö -kē □waannu □süë' 'ö tɔɔ 'gii- -kɔ -yö -kē -a -bha. □Dhε 'ö Yesu □ya -wo, 'ö 'wun 'ö -gban -a -bha, 'wo- □blεε -a -dhë.

³¹ 'Yö ꞑyoon -a -bha, 'yö -yaa -ko -bha 'ö- ꞑluu. -Dhe do bhë -a -bha 'ö- -bha 'gii- -yö bo, 'ö -bhöpë -kpa -an -dhë.

³² ꞑDhe 'ö 'yinia -dhe ꞑya do kö lan- ꞑya -püö, me -nu -wo -nu 'yuame ꞑplëezë waa- me -nu 'ö -zuu yaa -yö -kë -an 'gü -an 'ka Yesu 'piö.

³³ Me -nu 'saadhö 'wo -kë pö- bhë -a 'gü, -wo -nu 'ko 'dhiö mü.

³⁴ Yesu -yö 'yuame ꞑplëezë 'ö 'yua ꞑsuu'- 'oo ꞑsuu'- -yö -an -kë, -an -dhe bo. 'Ö -zuu yaa ꞑplëezë -nu -kë me -nu 'gü. Yaa 'we -a -bha kö -zuu yaa -nu -wo 'wun ꞑblee', 'ö too -wo Yesu do.

Yesu -bha -ziö Galile -se 'gü -ko

(Lukö 4.42-44)

³⁵ -Dhe me 'ö -po -a 'piö -a -dhiadhiö tii 'gü bhë, Yesu -yö -yö plaan, 'ö bho pödhe -dhë ꞑtaa', 'yö dho -dhe 'ö me gbe 'yaa- -bha -a -bha, ꞑbhea' -dhiadhö -Zlan -dhë.

³⁶ Simo waa- ö 'bhamë -nu me 'wo to, -wo -dho -a ꞑmee' ꞑdhia.

³⁷ ꞑDhe 'ö ꞑwaa- yö, 'wo- pö -a -dhë: «Me 'ple -wo ü ꞑmee' -sü 'gü.»

³⁸ 'Ö Yesu -ya pö -an -dhë: «-Yö 'dhö; 'kee -kwa 'dho pödhe -nu 'wo kwa 'sian 'piö ꞑne -an 'gü 'pö kö 'aan- -Zlan -wo pö -an -dhë, bhii pë 'a nu -a -wun 'gü 'ö bhë.»

³⁹ 'Yö Yesu -yö dho 'yö bo Galile -se 'saadhö 'gü, 'yö 'wuntaosë -blee Zuifö -nu -dhë, -an -bha -bhokuëko -nu 'gü, 'yö -zuu yaa -nu bho me -nu 'gü.

Yesu -bha ꞑweeme do -dhe bo -ko

(Matiö 8.1-4; Lukö 5.12-16)

40 Yi do 'ka □weeme do -yö -nu Yesu 'piö 'yö -lo ö kpon 'gü -a 'dhiö □bhεa' -sü 'ka -a -dhë, 'yö- pö: «N Dëme, a -nu kö 'üen- n dha. □Ya kë □ne 'bha 'we -a -bha, -bhö n bun kë 'slööslö!»

41 'Ö- -wo 'yena -yö Yesu -kë, 'yö ö -kɔ paa, 'ö- pö -a -dhë: «A -we -a -bha, ü -dhe -yö bo!»

42 -Dhe do bhë -a 'gü 'ö □wee -yö go gɔɔn- 'ö bhë -a -bha, 'ö- -dhe -yö bo.

43 □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö Yesu □ya pö -a -dhë -yö 'dho. 'Kεε -yö 'wun -blεε -a -dhë 'gbee- 'ka □neε:

44 «Ü 'to 'to -së 'ka: Kö □kun 'ö 'wun □ne 'ü- □blεε me gbe -dhë, 'kεε -bhö 'dho, -kɔ 'ü- 'ka zlöö □ne 'ü- -zɔn slabhome -dhë! 'Go mü 'ü sla- 'ö Moizö -ya -zɔn 'kpa bhë 'ü- bho kö -yaan -zɔn me 'plε -dhë □ne ü bha 'yua □ya bo.»

45 'Kεε gɔɔn- bhë, 'dho 'ö- wo □zian', 'ö 'wun 'ö Yesu -ya -kë -a -dhë bhë 'ö- □blεε -dhe 'saadhö 'gü. 'Ö- -wun 'gü Yesu yaa ö -de -zɔn plöö -dhe -nu gbe -bha gbɔ, 'ö to zlöö pö- □taa -dhe -nu 'iin -dhe 'ö me gbe 'yaa- -bha -a -bha. 'Ö me -nu -wo go -dhe 'saadhö 'gü 'wo nu -a 'piö mü.

2

*Yesu -bha 'tinnɣmε do -dhe bo -kɔ
(Matiö 9.1-8; Lukö 5.17-26)*

1 □Dhe 'ö -dhekpacyi 'dεdε □ya ziö 'ö Yesu -yö nu 'zü Kapεεnaɔmë -pö 'gü. 'Ö me -nu -wa ma □ne -yö 'kɔ do 'gü.

2 'Ö me -gbaa □va -wo dho kɔɔ 'ma, 'ö- -dhe to zlöö kö dɔ -dhe gbe 'yaa 'kɔ 'dhiö plaan gbɔ. 'Ö Yesu -yö 'wuntaɔsë 'ö go -Zlan 'piö bhë -a □blεε -an -dhë.

³ 'Wo dho -dhe -ga kö me 'bhaa -nu □wa nu 'tingngme do 'ö me -yiisië -wa bun -a 'ka.

⁴ 'Kεε -a kēdhe gbe yaa kē -an -go kö -waan dhoë Yesu 'dhiö koo, me -gbaa -nu 'wo 'koo 'dhiö bhē -an -wun 'gü. □Dhe -kē 'dhö -wo -da -a 'ka 'koo tuö 'ö 'wo 'koo □gba 'dhi bho Yesu 'trüün 'ka -dhe gia- -bha. 'Ö -dhe 'dhi 'wo- bho bhē, 'wo 'tingngme bhē -a to ö -wo -a -ta □sεε' -ta, 'wo- □yoo koo 'ma Yesu 'dhiö -dhe gia- -bha.

⁵ □Dhe 'ö Yesu □yaa- yö □ne -zo yö -sü -yö -an -go □ne yö -mo -a -bha kö -ya -dhe bo, 'yö- pö 'tingngme bhē -a -dhë: «Ma 'në, 'ma ziö ü bha □soon yaa -wun -nu -ta.»

⁶ Tonggome -nu 'wo -kē □yaannu □süë' mü, -zotadhe -yö -kē -an 'gü □neε:

⁷ «-Më 'ö -kē 'ö goon- 'ö □ne 'ö □daon pö -Zlan -dhë □nēdhö □neε? Dö 'ö dho -mo -a -bha kö -yaan ziö me -nu -bha □soon yaa -nu -ta, -a 'ke yaa kē -Zlan dosen 'kpaan 'ka ε?»

⁸ Yesu -yö -to -dhe do bhē -a 'gü mü 'ö -an -bha -zotadhe do; □dhe -kē 'dhö, 'ö- pö -an -dhë: «-Më -kē 'ö -zotadhe □süu'- 'ö □ne 'ö -kē ka 'gü -i?»

⁹ -A -pö 'tingngme -dhe -sü: «'Ma ziö ü -bha □soon yaa -wun -nu -ta» 'ö 'gbee- -e, 'iin -a pö -sü 'zü: «-Bhö □luu'- 'ü ü -bha □sεε' 'sü 'ü 'ta 'sü» yö 'pö 'ö 'gbee- -e?»

¹⁰ 'Kεε a -dho 'slë 'bhaa kē kö 'kaan- -a doa □ne -koo -mo 'wuën- -sü -yö ma 'a Mεgbö 'ka n -go 'kpongtaa zö kö 'aan- ziö me -nu -bha □soon yaa -nu -fa.»

□Dhe □ya kē 'dhö, 'ö- pö 'tingngme bhē -a -dhë:

¹¹ «A- -pö ü -dhë: -Bhö □luu'- 'ü ü bha □sεε' 'sü 'ü 'dho ü -go koo!»

12 -Yö -to me 'ple wö 'dhiö, -dhe do bhë -a 'gü mü 'ö □luu 'yö ö bha □see' sü 'ö dho. 'Wun 'ö 'dhö bhë -yö me 'ple 'te -tun, 'wo yö -Zlan 'to bho -sü -bha -a pö -sü 'ka □nee: «Yiëë pé 'ö- □suu'- 'dhö □ne -a yö do!»

*Yesu -bha Levi □dhoo -kë -ko
(Matiö 9.9-13; Lukö 5.27-32)*

13 Yesu -yö -ye ö 'zü 'ö nu Galile 'yipuë □va 'piö □zian'. Me -gbaa □va -wo -nu -a 'piö mü 'yö -an □daan -Zlan -wo 'ka.

14 -A -bha ziö -sü 'ka, -yö Alefe gbö Levi -yö kö -yö -ya -sü 'ka 'nii- □sonng' -bho -a 'gü -ko 'gü -a yö. 'Ö Yesu -ya pö -a -dhë: «-Bhö □luu'- 'ü ziö n 'piö!» 'ö Levi -yö □luu 'ö -ziö -a 'piö.

15 □Dhe -kë 'pö Yesu -yö pé -bhö Levi -go koo. 'Nii- □sonng' 'kun -me -nu -dhe □va -dhe 'iin me -nu 'ö -an 'to □ya □siö'- -an këpë yaa -wun -nu 'gü waa- Yesu -bha □guë' -nu -wo -kë pé -bhö -sü 'gü mü 'pö wo 'ko □bhaa, 'ö too □suu'- yaa -me -nu 'wo -kë -ziö □dhia Yesu 'piö bhë -an -gwaa -yö -kë □plëezë.

16 □Dhe tonggome -nu 'wo -kë Falizi -me -nu -bha me -nu 'ka, -wo Yesu -yö kö waa- me -nu 'ö -an 'to □ya □siö'- -an këpë -wun -nu 'gü, waa- 'nii- □sonng' 'kun -me -nu, -wo pé -bhö -na wo 'kuë-, 'ö 'wo- -bha □guë' -nu □dhee' kpo -a pö -sü 'ka: «-Më -kë 'ö ka -gome waa- 'tosiöme -nu 'wo pé -bhö wo 'kuë- -e?»

17 □Dhe 'ö Yesu -yö -an -wo ma, 'ö- pö -an -dhë: «Me -nu 'ö 'yua 'yaa -an -bha 'waa 'dho □dhongtro 'piö. 'Kee me -nu 'ö 'yua 'dhö -an -bha □ne 'ö -an -bha -wun -yö yö □dhongtro -bha. N 'ka nu me

-nu 'wo kpengdhö -an dha □dhia, 'kεε με -nu 'ö 'waa kpengdhö 'a nu -an dha □dhia □zian'.»

Yesu -yö 'wun 'ö -gban -ben 'to -sü -bha -a -blεε (Matiö 9.14-17; Lukö 5.33-39)

¹⁸ Yi do 'ka Zan -bha □guë' -nu waa- Falizi -me -nu -wo -kë wo -ben 'to □dhia, 'ö με -nu -wo nu 'wo Yesu □dheεkpodhe -kë □nεε: «-Më 'ö -kë 'ö Zan waa- Falizi -me -nu -an -bha □guë' -nu -wo wo -ben to 'ö ü -bha □guë' -nu 'waa wo -ben 'to 'pö □nε □ε?»

¹⁹ 'Ö Yesu -ya -daa -kë -an -gɔ □nεε: «Ka ka -zo -ta □nε, dhe 'sü -gɔɔn 'bhamε -nu -wo -dho wo -ben to, -a -bha dhe 'sü 'wlaan- yi 'ka, 'kεε kö -yö □tun -an 'piö a? □Ii-, 'kεε -abi' i? -Abi'. 'Töng waa- dhe 'sü -gɔɔn 'wo dhoë- kë wo 'ko □bhaa bhë, -wo -dho pë -bhö -kplawo, ('ö tɔɔ -an □zuö' 'glu dhi -sü -mü).

²⁰ 'Kεε yi do □ya dɔ, dhe -gɔn □ya 'go -an 'piö, 'ö- yi bhë -a 'ka 'wo dho wo -ben toë ('ö tɔɔ -wo -dho kë 'yenazë).

²¹ Με gbε 'yaa sɔ 'klu -dëü -wɔ sɔ zii 'ka. □Ya kë 'dhö sɔ 'klu -dëü -yö -dho dho 'kou 'ö- zii 'blë -pin -yö -kë 'zü □va.

²² 'Ö 'go mü 'zü με gbε 'yaa yɔ 'gbee- 'ö 'vuu 'dhö -da -na -a yö □puu' zii 'gü. □Ya kë 'dhö -yö -dho □puu' bhë -a wü, 'ö yɔ waa- □puu' -an 'plε 'gü -yö □siö. Pë 'wo- -kë □zian' 'ö tɔɔ yɔ 'gbee- yö 'wo- wo □puu' -dëü 'gü.»

Yesu -yö 'wun 'ö -gban □glooyi -bha -a -blεε (Matiö 12.1-8; Lukö 6.1-5)

²³ Zuifö -nu -bha □glooyi do 'ka, Yesu waa- ö -bha □guë' -nu -wo -kë ziö □dhia 'blee- -bhlö do

'gü. 'Ö- -bha □guë' -nu -wo yö -a -kpa -nu 'kan -sü -bha zian -gbloo 'piö.

²⁴ □Dhe 'ö Falizi -me -nu -wo -an yö, 'wo- pö Yesu -dhë: «-Më 'ö -kë 'ö pë 'ö kwa -bha tång -ya pö kö □kun 'kwa- -kë □glooyi 'ka bhë 'ö ü -bha □guë' -nu -wa -kë -ε?»

²⁵ 'Ö Yesu -ya -daa -kë -an -gɔ □nεε: «Pë 'ö Davidö -ya -kë 'ö -ya -sü 'ka -Zlan -bha 'sëédhe 'gü kö din -yö yö gia- waa- ö -bha me -nu -an kë -na bhë kaa- pö □a?

²⁶ -Yö -kë 'dhö kö Abiataa -yö slabhome □va 'ka; 'ö Davidö -yö -da -Zlan -gba -a 'gü -kɔ 'gü 'ö □bluu'- 'wo -Zlan gba -na -a 'ka bhë 'ö- -bhö. 'Kεε kö kwa -bha tång -ya pö slabhome -nu -de 'sloo □ne 'wo dho □bluu'- 'ö 'dhö -a -bhö, 'kεε Davidö -ya -sü 'ö- -bhö 'ö- 'bhaa nu ö -bha yuökεme -nu -dhë 'pö, 'wo- -bhö.»

²⁷ 'Ö Yesu -ya pö -an -dhë 'zü □nεε: «-Zlan -yö □glooyi -da me 'bhee- -nu -dhë 'kεε yaa me 'bhee- -nu kë □glooyi -dhë.

²⁸ Ma 'a Mεgbö 'ka bhë ma -de □ne 'a pë 'plε waa- □glooyi gia- 'ö bhë -an -gɔme 'ka 'zü.»

3

-Kɔ 'ö Yesu -yö gɔɔn- 'ö- -gbiö -yö ga -a -bha -a dha -a 'ka

(Matiö 12.9-14; Lukö 6.6-11)

¹ □Dhe □ya kë 'dhö, Yesu -yö -ye ö 'zü 'ö nu Zuifö -nu -bha -bhökuëkɔ 'gü. Gɔɔn- do 'ö- -gbiö -yö ga -a -bha -yö -kë mü.

² Mε -nu 'wo -kë mü, -an 'yan -yö -kë Yesu 'piö dosen 'ö □ya kë □ne -yö -dho -mɔ -a -bha kö -yaan

gɔɔn- 'ö bhë -a -gbiö bo □glooyi 'ka -a -wun 'gü.
 Bhii -wa 'piö kö 'wo 'wun dɔ -a -bha □nɛ, □ya kē
 'dhö kö □ya pē yaa kē, -an -bha tɔng 'gü □siö' -sü
 'ka.

³ 'Ö Yesu -ya pö gɔɔn- 'ö- -gbiö -yö ga -a -bha
 bhë -a -dhë: «-Bhö □luu'- mɛ 'plɛ wö 'dhiö zö!»
 'Ö gɔɔn- bhë 'ö □luu.

⁴ □Dhɛ □ya kē 'dhö, mɛ -nu 'wo -kē -a -ga □dhia
 bhë, 'ö Yesu -ya pö -an -dhë: «-Më 'ö kwa -bha
 tɔng -ya pö 'kwa- kē □ɛ? 'Kwa 'wun -së kē □glooyi
 'ka, 'iin 'kwa 'wun yaa kē e? 'Kwa mɛ dha, 'iin
 'kwa mɛ 'gü □siö'- e?»

'Kɛɛ waa 'we -a -bha kö -waan -daa kē -a -gɔ.

⁵ 'Ö Yesu -yö -an -ta -ga, 'ö 'wun bhë 'ö -siö -a
 -dhë. 'Go mü 'ö- wö -yö -siö □gbaɔnsü 'ka -an
 -bha □zuö' yaa bhë -a -wun 'gü.

□Dhɛ □ya kē 'dhö, 'ö- pö gɔɔn- bhë -a -dhë:
 «-Bhö ü -gbiö 'po!»

'Yö ö -gbiö -po, 'ö- -gbiö to mü 'yö bo.

⁶ 'Ö Falizi -mɛ -nu -wo go Zuifö -nu -bha
 -bhɔkuëkɔ 'gü mü 'wo yö plaan 'ö 'wo dho 'ö waa-
 Elɔdö -bha mɛ -nu 'wo -yakuëdhe do -kē, -kɔ 'wo
 dho -a kaa 'waan- Yesu zë -a -wun 'gü.

Mɛ -gbaa -nu -bha -nu Yesu 'piö -sü

⁷ □Dhɛ Yesu waa- ö bha □guë' -nu 'wo go pö-
 bhë -a 'gü, -wo -dho Galile 'yipüë □va 'piö □zian'.
 'Ö mɛ -gbaa □va -wo -ziö -an 'piö: Galile -sɛgümɛ,
 Zude -sɛgümɛ,

⁸ Zeluzalemë plöömɛ waa- Idume -sɛgümɛ,
 'pian mɛ 'ö bɔ 'yiga 'wo- -dhɛ Zuuden -a □zlöö
 □zian' -mɛ, pödhe -nu 'wo bɔ Tii -pö waa- Sidɔn
 -pö -an 'piö □zian' -mɛ, -an -dho 'kuë- -sü 'wo bhë

-wo -nu Yesu 'piö, kö pë -nu 'ö Yesu 'dhö -an kë -na bhë kö -waan yö.

⁹ 'Ö Yesu -ya pö ö bha □guë' -nu -dhë -wo 'yitagö do □yooñ ö -bha, 'yaan- 'dho -a 'gü, -yö -kë 'dhö kö □kun 'ö 'wo dho □taa'- ö -ta.

¹⁰ Kë- wo 'dhö bhë, 'ö tco □dhe 'ö me -nu □plëezë -dhe bo -na 'ö me -nu 'saadhö 'ö 'yua -yö -kë -an 'yënnng bhö □dhia 'wo yö wo 'ko □bliüü 'bliü -sü 'gü, -pa -a 'ka -sü -wun 'gü.

¹¹ Me -nu 'ö -zuu yaa -yö -kë -an 'gü bhë, □wa Yesu yö, -püö 'wo- wo -a □gëendhö, -gbla 'gbee- -sü 'ka □nëε: «Zlan Gbö -mü ü 'ka!»

¹² 'Yö □dhe □ya kë 'dhö, Yesu -yö 'wun -blëε -an -dhë 'gbee- □në kö □kun 'ö me 'ö- 'ka 'wo- □blëε.

Yesu -bha ö bha bome 'göo- do ö ga □ple 'sü -sü (Matiö 10.1-4; Lukö 6.12-16)

¹³ □Dhe □ya kë 'dhö, Yesu -yö -dho -ton tuö, 'ö me -nu 'ö- 'piö kö -wo ziö ö 'piö bhë 'ö -an □dhoo -kë, 'ö 'wo nu -a 'piö.

¹⁴ 'Ö me -lü 'göo- do ö ga □ple sü me -nu 'wo nu bhë -an 'gü kö -waan kë ö 'piö 'ö -an 'to kpo ö bha bome -nu 'ka, 'yö -an sü kö 'yaan- -an bo -Zlan -wo □blëε' □dhia.

¹⁵ 'Ö -ko -mo 'wun -bha -sü nu -an -dhë kö -waan -zuu yaa bhoë me -nu 'gü.

¹⁶ Me 'göo- do ö ga □ple 'ö -an sü bhë -an 'to 'ö □në: Simö 'ö Yesu -ya 'to kpo Piëε 'ka, (-a -gen 'ö tco «-guö»),

¹⁷ Zakö waa- ö dheglu Zan 'wo -kë Zebede gbö -nu 'ka 'ö Yesu -yö -an 'to kpo Boanëezë 'ka (-a -gen 'ö tco «me -nu 'wo bhö dha -bha 'gbla -wo -bha»),

18 Andre, Filipö, Baatelemi, Matiö, Toma, Zakö 'ö -kë Alefe gbö 'ka, Taade, Simo 'wo- 'to kpo 'yënnngsiömε 'ka ö -bha 'sεgo -wun 'gü,

19 waa- Zuda Ikalioṭö 'ö Yesu do -a yaagüme -nu kwεε zlöö bhë.

Yesu 'piö koomε -nu -wa 'piö 'wo 'dho -a 'ka

20 □Dhe □ya kë 'dhö, Yesu -yö -nu koo. Me -nu gbung □va -wo -nu mü 'zü -dëüwo, 'ö- -dhe to □zlöö kö 'tong -de gbε 'yaa Yesu waa- ö bha □guë' -nu -an -go kö -waan pë -bhö -dhe yö.

21 'Wun 'ö bhë □dhe 'ö Yesu 'piö koomε -nu □waa- ma, 'wo dho -a 'kun □dhia, 'ö tco -wo -kë -a pö □dhia 'dhö □nεε: «□Ya kë 'blöönzë.»

Za 'wo- -lo Yesu tuö bhë -a -daa kë -ko 'ö- □kaa' (Matiö 12.22-32; Lukö 11.14-23; 12.10)

22 Yi do 'ka Zuifö -nu -bha tōnggōmε -nu -wo -go Zeluzalemë plöö 'wo nu 'wo -lo -dhe 'ö Yesu -yö -kë -a -bha bhë -a 'gü, 'wo- pö: «Βεεzebilö 'ö dü 'ka bhë -ya 'gü.» Kö me 'bhaa -nu -wa pö -na: «-Zuu yaa -nu -gōmε □nε 'ö -ko -mo 'wuën- -sü nu -a -dhë 'ö -zuu yaa -nu kë -na -a 'ka bhë!»

23 □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö Yesu -yö -an □dhoo -kë 'yö 'wun □blεε -an -dhë, 'wun □zuan' -zōn -sü 'ka □nεε: «-Yö -kōklë 'ö Satan -yö ö -de -kë 'zü i?»

24 □Ya kë □nε me -nu 'wo 'sεgo do □kōōnmε -nu 'ka, □wa -glu gōn wo 'kuë, 'sεgo 'ö 'dhö bhë yö 'ka 'dho dho 'dhiö.

25 'Iin 'go mü 'zü, □ya kë □nε 'ko do 'gü -mε -nu □wa 'ko zë wo 'kuë, mε -nu 'wo bhë -an -bha -kë 'kuë- -sü yaa 'dho dho 'dhiö.

26 -Ko do 'ö bhë -a 'ka, □ya kë □nε Satan □ya -glu gōn ö 'piö -mε -nu 'ka kö 'gügludhe yaa -da

-an ziën □a? □Ya kë 'dhö -a -bha -ko -mo 'wuën-sü yaa 'dho □glɔɔ gbɔ; 'kεε pë dho kë 'ö tɔɔ -a 'tingg -dho yën.

27 -A -ga 'ka- wo bhë: Dö 'ö dho -mo -a -bha kö -yaan -da gɔɔn- 'gügbeezë -gɔ kɔɔ kö -yaan -a -bha 'kɔɔpë -nu 'sü kö yaa gɔɔn- 'ö 'dhö bhë -a -lö -e? Mε 'ö 'gbee- 'ö -ziö -a 'ka -a -ta □nε 'ö dho -da -a -gɔ kɔɔ.»

28 'Ö Yesu □ya pö -an -dhë 'zü □nεε: «A- -pö ka -dhë 'wun gia- 'ka: -Zlan -dho ziö mε 'bhee- -nu -bha këwun yaa -nu waa- -an □blεε'- -wun yaa -nu bhë -an -ta.

29 'Kεε mε 'ö 'dhoë- 'wun yaa □blεε'- -Zuu 'slööslö -gɔ, -Zlan 'ka 'dho ziö -a -bha këwun yaa -nu bhë -a -ta. Bhii kö kë pë yaa 'ö dho to -a -bha bhë kö □yaa- kë.»

30 Pë 'ö -kë 'ö Yesu -ya pö -an -dhë 'dhö bhë 'ö tɔɔ -wo -kë -a pö □dhia: «-Zuu yaa -ya 'gü.»

Yesu dhe waa- -a dheglu 'në gɔɔn- -nu -bha Yesu -dhe -sü

(Matiö 12.46-50; Lukö 8.19-21)

31 □Dhe □ya kë 'dhö, Yesu dhe waa- -a dheglu 'në gɔɔn- -nu -wo -nu; 'wo dɔ plaan, 'wo mε bɔ kɔɔ kö -yaan -a □dhɔɔ kë.

32 Mε kpö □va -wo -kë □yaannu □dhia Yesu -zü, wo 'to -to -a -wo -bha -sü 'ka. 'Ö 'wo- pö -a -dhë: «Ü- 'to 'to, ü dhe waa- ü dheglu 'në gɔɔn- -nu -wo plaan, -wa -pö 'ü nu!»

33 'Ö Yesu -ya -daa -kë -an -gɔ 'ö- pö: «Dö tɔɔ n dhe waa- n dheglu 'në gɔɔn- -nu -i?»

³⁴ □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö me -nu 'wo -kë -a -zü bhë 'ö -an -ta -ga, 'ö- pö: «Ka -dhe -ga, n dhe waa- n dheglu 'në gɔɔn- -nu □ga 'wo □ne!

³⁵ Bhii me 'ö -Zlan -zo 'kun -wun kë -na bhë 'ö tɔɔ n dheglu 'në gɔɔn-, n dheglu 'në dhe waa- n dhe.»

4

'Wun □zuan' 'ö -gban kekëme -bha (Matiö 13.1-9; Lukö 8.4-8)

¹ Yesu -yö -yö 'zü me -nu □daan' -sü -bha -Zlan -wo 'ka, Galile 'yipuë □va 'kpong 'dhiö. □Dhe 'ö me gbung □va □wa □nië' -a -zü, 'ö dho 'yitagɔ do 'gü 'ö □yaannu, 'ö bhɔ -an -dhë □taa' 'yi □bhaa □zian'; -yö kë 'dhö kö me gbung □va 'wo sia- 'yi 'kpong 'dhiö bhë -waan -a yö, 'iin kö 'wun 'ö- □blɛɛ' -na bhë -waan -a ma.

² 'Yö -Zlan -wo pö -an -dhë □plëezë 'ka 'wun □zuan' -zɔn -an -dhë -sü 'ka, 'ö- pö:

³ «-Ka ka 'to 'to, gɔɔn- do -yö -kë -dhö, 'yö -ziö 'ö dho ö bha -dhe -ya □dhia.

⁴ -Yö -kë ö -bha pëga -nu -pen □dhia ö -gɔ □bhlöö-, 'ö pëga 'bhaa -nu -wo -püö zian -gbloo 'piö, 'ö -ma -nu -wo nu 'wo- -bhö.

⁵ 'Ö- ga 'bhaa -nu -wo -püö gwa -ta, -dhe 'ö 'sɛ 'yaa mü □va -a -ta. 'Wo to mü 'wo bhɔ -a ga -nu -bha 'dho waa- wo 'seidhö □gbiin bhë -a -wun 'gü.

⁶ 'Kɛɛ -dhe 'ö lan- □ya 'bhü -a -bha 'ö- 'plüün 'plɛ -wo ga, 'wo 'kpɛa kun, bhii 'ö tɔɔ -an yun yaa 'dho □gbiin 'seidhö.

⁷ 'Ö- ga 'bhaa -nu -wo -püö □blëë' 'ginngzë -nu ziën, 'ö □blëë' 'ginngzë -nu -wo □kpɛa 'ö 'wo sɔ

pë 'plüün -sëezë bhë -a -ta 'ö- -yöë -pë gbɛ yaa kē -dhö gbɔ.

⁸ 'Κεε -a ga 'bhaa -nu -wo -püö 'sɛ -së 'gü, 'wo bhɔ 'wo □kpea. 'Ö- 'bhaa -nu -kpa ga -wo -kë 'gɔɔ- -yaaga, 'ö- 'bhaa -nu -kpa ga -wo -kë 'gɔɔ- 'slado, 'ö- 'bhaa -nu -kpa ga -wo -kë □këng' do.»

⁹ □Dhe □ya kē 'dhö, Yesu -ya pö: «'Wun 'a- □blɛɛ □nɛ mɛ 'ö- 'wun ma -to 'dhö -dhö -ya ma!»

Pë -kë 'ö Yesu -yö 'wun □blɛɛ 'wun □zuan' 'ka bhë -a -gɛn 'ö □nɛ

(Matiö 13.10-17; Lukö 8.9-10)

¹⁰ □Dhe Yesu □ya 'dho mɛ gbung -nu 'wo bhë -an 'ka □gbiin, 'ö mɛ -nu 'wo -kë -a 'piö waa- -a -bha □guë' -nu 'gɔɔ- do ö ga □plɛ 'wo bhë, 'wo- □dhɛɛ' kpo kö -yaan 'wun □zuan' -nu bhë -an -gɛn pö wo -dhë.

¹¹ 'Ö- -daa -kë -an -gɔ 'ö- pö: «Ka -zë, 'ka 'wun -nu 'wo -bin -sü 'ka -Zlan -bha -gludëdhɛ -bha -a yö, 'kɛɛ mɛ -nu 'wo to, -wo wo -bha -ma 'wun □zuan' 'gü.

¹² -Yö kē 'dhö kö -wo -dhɛ -ga -së 'ka 'kɛɛ -waan 'kun -dhɛ yö □süë'; kö -wo 'wun ma, 'kɛɛ -waan 'kun -a -gɛn do □süë'. 'Ö yaa pö -be kö -wo -dho □dhië' -Zlan 'piö, 'ö -Zlan -yö -ziö -an -bha □soon yaa -nu -ta.»

Yesu -bha 'wun □zuan' 'ö -gban pëgatamɛ -bha -a -gɛn pö -na

(Matiö 13.18-23; Lukö 8.11-15)

¹³ □Dhe □ya kē 'dhö, 'ö Yesu -ya pö -an -dhë: «'Wun □zuan' 'ö □nɛ □dhɛ 'kaa- -gɛn do □nɛ, kö ka -dho -a kē □dhë kö -an mɛ -nu 'wo to 'kaan- -an -gɛn do □ɛ?

14 Pëga 'ö me -ya -pen 'ö tɔɔ -Zlan -wo.

15 Me 'bhaa -nu -bha -Zlan -wo 'kun -kɔ -yö -bhɔ zian -gbloo 'piö -dhe, 'ö pëga -nu 'dhö -püö -na -a -bha bhë -a -bha. □Ya kë □ne □waa- ma, 'ö Satan -yö nu 'ö -Zlan -wo me 'ö ta -an 'gü bhë 'ö- bho mü.

16 -Kɔ do bhë -a 'ka 'ö me 'bhaa -nu -bha -Zlan -wo 'kun -kɔ -yö bhɔa pëga 'ö -püö 'se 'ö gwa -ta dhuö bhë -a -bha. □Dhe 'ö 'wo -Zlan -wo ma, -wo -to mü 'wo- kun □zuögludhi 'ka.

17 'Kεε 'waa wo □kwaa' -a -zü, 'yaa ö yun ziö -an 'gü. 'Wo □nëng -a -bha 'töng 'bhaa 'ka; 'kεε □ya kë □ne □sëëbhodhe waa- 'klobhodhe □ya nu -an -ta, -Zlan -wo 'wo- ma bhë -a -wun 'gü, 'ö 'wo wo □kwaa -zo yö -sü -zü 'wa 'sengdhö.

18 Me 'bhaa -nu -bha -Zlan -wo 'kun -kɔ -yö bhɔ 'ginng 'gü -dhe 'ö pëga -së -yö -püö -a -bha, -a -bha. 'Wo -Zlan -wo kun,

19 'kεε -dɔ -de □zɔnng' -ta -sü -wun 'gü -sü -nu, □bhɔɔpë 'ö- me -püö -pë 'ka -nu waa- ya pë -dhɔ 'ka -sü, -ya -kë zlöö 'wo sɔ -Zlan -wo bhë -a -ta 'ö -yö -a -bha -pë gbε yaa kë -dhö gbɔ.

20 Me 'bhaa -nu -bha -Zlan -wo 'kun -kɔ -yö -bhɔ 'se -së 'ö pëga -yö -püö -a 'gü bhë -a -bha. □Wa -Zlan -wo ma, 'ö 'wo- kun -së 'ka, 'ö- -kpa -nu -wo -kë. 'Ö- 'bhaa -nu -kpa ga -wo -kë 'gɔɔ- yaaga, 'ö- 'bhaa -nu -kpa ga -wo -kë 'gɔɔ- 'slado, 'ö- 'bhaa -nu -kpa ga -wo -kë □këng' do.»

*'Wun □zuan' 'ö -gban □labang -bha
(Lukö 8.16-18)*

21 'Go mü 'zü Yesu -ya -pö -an -dhë: «Me □ya nu □labang 'kun -sü 'ka, 'yaa- dɔ 'gbonggbo □löö;

'iin 'yaa- do □gba □löö; 'kεε -dhe 'ö- do -a -bha 'yö kun tɔɔ □labang -do -a -ta dhuö -pë -a?

22 -Kɔ bhë -a 'ka pë 'ö -bin -sü 'ka 'ö dho kun -yö -dhegbɛadhɛ -bha -sü 'ka 'yaa -dhö 'iin 'wun 'ö -bin -sü 'ka 'ö dho kun -yö -dhegbɛadhɛ -bha -sü 'ka 'yaa -dhö 'pö. 'Ö mɛ □daan' -wo 'a ka □daan' -na -a 'ka kwa 'sloo 'ka □nɛ, 'ka dho -an -gɛn pö mɛ -nu -dhë -dhegbɛadhɛ 'gü.

23 'Ö □ya kɛ □nɛ mɛ -yö -dhö 'ö- 'wun ma -to 'dhö -dhö, kö -ya ma!»

24 'Ö Yesu -ya pö -an -dhë 'zü: «-Ka ka -zo kɛ ka -de 'piö, 'wun -nu 'ka -an ma -na □nɛ -an -wun 'gü! 'Ö tɔɔ -Zlan -yö -dho gbao -nu dan ka 'ka □nɛ -kɔ ka gia- 'ka- kɛ -na -a 'ka bhë -a 'dhö.

25 Bhii mɛ 'ö pë 'dhoë- -gɔ □va -a 'bhaa -dho nu -a -dhë, 'kεε mɛ 'ö pë gbɛ 'yaa- -gɔ, -a 'bhe 'tee -de 'ö- -gɔ, -yö -dho kun -a -gɔ.»

'Wun □zuan' 'ö -gban tapë 'ö bhɔ ö □deë' -a -bha

26 'Ö Yesu -ya pö 'zü □nɛɛ: «-Zlan -bha -gludɛdhɛ -yö -bhɔ pɛga bhɔ -kɔ waa- -a □kpɛa' -kɔ -bha. Gɔɔn- do -yö pɛga -nu -ya ö -gɔ □bhlöö-.

27 Gbeng -dhe □ya do 'yö ö bha yi zë, 'ö -dhe □ya 'po 'ö □luu, 'ö 'wun 'ö -gban pɛga -bha bhɔ -kɔ -nu, -a □kpɛa' -kɔ -nu -bha, 'ö 'yaa- gbɛ -gɛn do.

28 'Sɛ □nɛ 'ö- -kɛ 'ö pɛga -yö bhɔ, 'ö- -lü -yö □kpɛa, 'yö wü, 'ö- -kpa -yö ga.

29 □Dhe 'ö □ya ga, 'ö gɔɔn- 'ö □nɛ 'ö -ya ö bha yuö -bha -an -kan -dhaanë 'ka -sü 'ka, bhii 'ö tɔɔ -a -bha pɛga 'ö bhë -a 'kan -yi □ya -lo.»

*'Wun □zɔan' 'ö -gban mutaadö ga -bha
(Matiö 13.31-32; Lukö 13.18-19)*

³⁰ 'Ö Yesu -ya pö 'zü: «-Më 'ö 'kwa dho -Zlan -bha -gludëdhë -pö -zɔn -a 'ka ε? 'Iin 'wun □zuan' -mlë 'kwa dho -a -gban -a -bha 'kwaan- -a -zɔn -ε?

³¹ -Yö -bhɔ mutaadö ('ö- ga -yö bhɔ □kplɔɔ' ga -bha bhë -a) -bha; yö □nε 'ö tapëga -nu 'wo 'kpongtaa -an 'teezë 'ka.

³² 'Kεε □ya kë □nε □waa- ta, 'ö □kpεa 'ö -kë 'too -lü -nu 'wo 'toodhëdhö -an □vaazë 'ka. 'Ö- -kɔ -nu -wo □kpεa 'wo -kë □vava, 'ö -ma -nu 'dho -mɔ -a -bha kö -waan wo 'kɔ -nu dɔ -a -kɔ -nu -ta -a 'dhë 'bin -nu □löö.»

³³ -Kɔ 'ö □nε -a 'ka 'ö Yesu -yö -Zlan -wo pöë mε -nu -dhë, -a -zɔn 'wun □zuan' □plëzë 'ka -sü 'ka □nε -a mε -nu 'wo □nε -an 'dhö. -A mε 'ö 'to to -a -wo -bha -mε -nu -kɔ dho -mɔ -a -gen ma -sü -bha □nε 'ö- -zɔn -an -dhë.

³⁴ 'Yaa 'wun □blεε'- 'kpaan -a 'ke yaa- kë 'wun □zuan' 'ka -a 'ka, 'kεε □dhε waa- ö bha □guë' -nu □wa 'to wo 'sloo 'ka 'yö 'wun 'plε bho 'kou -an -dhë.

*Yesu -bha 'buu 'gbee- -dho sia- -sü
(Matiö 8.23-27; Lukö 8.22-25)*

³⁵ Yi gia- bhë -a 'yinia 'ka, Yesu -ya -pö ö bha □guë' -nu -dhë: «-Kwa 'dho 'yipüë □zlöö!»

³⁶ 'Ö 'wo go mε -nu gbung 'gü mü, 'ö- -bha □guë' -nu -wa sü 'yitagɔ gia- 'ö -kë -a 'gü bhë -a 'gü, 'wo dho. 'Yitagɔ 'bhaa -nu -wo -kë -a 'sian 'piö mü.

³⁷ 'Ö to mü 'buu 'gbee- -yö yö ziö -sü -bha, 'ö 'yi kpö -nu -wo yö -lo -sü -bha -an -bha 'yitagɔ bhë -a 'gü, 'ö 'yi -yö yö 'yitagɔ pa -sü -bha.

38 □Dhe 'ö kē -na 'dhö kö Yesu -yö yi zē -sü 'gü 'yitagö bhē -a 'gü -a □zlöö □zian' ö -gö dö -sü 'ka -gö -doatapē -ta. 'Ö- -bha □guē' -nu -wo -pa -a -bha 'ö 'wo- pö -a -dhē: «Yi Dēmε, ga 'kwa 'dhoē- -a wo □nε, bhi -zē 'yaa ü -dhē pē gbε 'ka a?»

39 'Ö Yesu -yö -büö 'ö □luu 'ö 'wun □blεε 'gbee- 'ka 'buu waa- 'yipuē □va bhē -an 'ka, 'ö- pö: «-Ka ka -ta ga, 'ka □gbaannu!»

□Dhe □ya kē 'dhö, 'ö 'buu -yö □gbaannu 'ö -dhε -ta -yö ga diindhö.

40 'Ö Yesu -ya pö ö bha □guē' -nu -dhē: «-Mē -kē 'ö 'suö -yö ka -kē -ε? -Zo -yö n -ma -sü yaa kē ka -gö □kun □a?»

41 'Kεε 'suö □va -yö -kē -an 'gü, 'ö 'wo- pö wo 'ko ziēn □nεε: «Dö -mü göön- 'ö □nε -a 'ka, 'ö 'buu waa- 'yipuē -nu -de gia- 'wo 'wun ma -na -a -wo -ta □nε □ε?»

5

Yesu -bha göön- do 'ö -zuu yaa -yö -kē -a 'gü -a -dhε bo -kö

(Matiö 8.28-34; Lukö 8.26-39)

1 □Dhe □ya kē 'dhö, Yesu waa- ö bha □guē' -nu -wo Galile 'yipuē -kan, 'wo dho 'wo -lo Zelazeni -se 'gü.

2 □Dhe 'ö Yesu -yö go 'yitagö 'gü 'ö yö sia- 'ö to mü 'ö göön- do -yö go bloön- □taa □zian' 'ö nu -a -gö zian-.

3 Göön- 'ö bhē -zuu yaa -yö -kē -a 'gü 'ö- kēdhε -yö -kē bloön- □taa -dhε -nu -bha. Mε gbε -kö 'yaa -mo -a 'kun -sü -bha kö -yaan -a -lö -piö □yöw' giagia -de 'ka.

⁴ Bhii -a 'bhaa -nu □ya kë, -wa -gen -yö -piö 'lü 'gü, 'wo- -ko -nu -lö -piö □yoo' -nu 'ka. 'Kεε □yoo' 'wo bhë 'yö -an -kaan 'ö -piö bhë 'ö- wü. 'Ö mε 'gbee- gbe yaa kë -dhö kö -yaan kuënnu.

⁵ 'Ö yi 'saadhö -a 'ka, gbeng waa- lënnng -yö -to 'gbla -sü -bha bloon- □taa -dhe -nu waa- -ton 'piö -dhe -nu -bha, kö -yö ö -de -gi -na -guö kpö -nu 'ka.

⁶⁻⁸ Goon- 'ö bhë -yö -do □gbiin 'ö Yesu yö. 'Yö -bla sü 'ö nu -a -go zian-.

□Dhe 'ö -lo -a 'piö mü 'ö Yesu -yö 'wun □blεε -zuu yaa 'ö- 'gü bhë -a -dhë 'ö- pö: «-Bhö 'go goon- 'ö □ne -a 'gü!»

□Dhe -kë 'pö 'yö goon- bhë 'yö -lo ö kpön 'gü Yesu 'dhiö, 'yö -gbla -wo 'gbee- 'gü □neε: «-Më 'ü 'dhoë- -a kë n 'ka bhë □ε, -Zlan 'ö -ziö pë 'plε -ta -a Gbö Yesu? □Bhea'- 'a- wo ü -dhë -Zlan wö 'dhiö kö □kun 'ö 'ü n 'klo- bhö!»

⁹ □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö Yesu -ya □dheε' kpo □neε: «Ü too dö □e?»

'Ö -zuu yaa -yö bo goon- 'ö bhë -a 'gü, 'ö- pö: «N too «Mε gbung □va» 'ö too yi □plëézë.»

¹⁰ 'Ö □bhea Yesu -dhë □naazë 'ka □neε: «Kö □kun 'ü yi -kë, 'yi go 'sego 'ö □ne -a -ta!»

¹¹ -Bhotii -gbaa □va -wo -kë -ton 'piö mü 'pö, wo -bha -bhöpë -nu □mεε' □dhia.

¹² 'Ö -zuu yaa -nu -wo □bhea Yesu -dhë, 'wo- pö: «-Bhö yi bo -bhotii -nu 'wo □ne -an 'gü!»

¹³ Yesu -yö -we -a -bha -an -go, 'ö -zuu yaa -nu -wo go goon- 'ö bhë -a 'gü, 'wo dho -bhotii -nu 'gü. 'Ö -bhotii -gbaa 'wo dho -mo -vuu □plε -bha

bhë -an -dho 'kuë- -sü -wo ꞑꞑꞑ goo -bha 'ö -an 'plɛ -wo mē 'yipuë ꞑva ꞑbhaa 'wo to yiö.

14 Gɔɔn- -nu 'wo kē -bhɔtii -maa kē ꞑdhia bhë 'wo ꞑduë 'wo dho 'wun -taɔ 'ö bhë -a 'ka -an -bha pödhe ꞑva waa- pödhe 'sɛɛn- -nu -bha. 'Ö mɛ -nu -wo nu kö 'waan- wo 'yan dɔ pē -nu 'wo -kē bhë -an -bha.

15 'Wo nu 'wo -lo Yesu 'piö kö gɔɔn- 'ö -zuu yaa ꞑplëezë -nu -wo -kē -a 'gü bhë -yö mü. -Yö -kē ꞑyaannu ꞑsüë' -potaasü 'gü kö sɔ -nu -wa -bha, kö 'wun -bho 'kou dɔ -sü ꞑya kē -a -gɔ -së 'ka. 'Ö 'suö -yö -da -an 'gü.

16 Gɔɔn- 'ö -zuu yaa -kē -a 'gü bhë waa- -bhɔtii -nu, pē 'ö -kē -an 'ka bhë, mɛ -nu 'ö -an 'yan dɔ -a -bha, -wa -wun ꞑblɛɛ mɛ -nu 'wo nu bhë -an -dhë 'pö.

17 ꞑDhe ꞑya kē 'dhö, 'wo ꞑbhea Yesu -dhë kö -yö ziö, -yö 'go wo -gɔ 'sɛ 'gü.

18 ꞑDhe 'ö Yesu 'dho -da -na 'yitagɔ 'gü, 'ö gɔɔn- 'ö -zuu yaa -nu -wo go -a 'gü bhë -ya pö -a -dhë 'ö 'to -a 'piö.

19 Yesu yaa 'we -a -bha -a -gɔ, 'yö- pö -a -dhë: «-Bhö 'yɛ ü 'zü, 'ü 'dho ü -mɛ -nu 'piö, 'ü pē 'ö kwa Dɛmɛ -ya -kē ü -dhë ü 'yena yö -sü 'ka bhë, 'ü- ꞑblɛɛ' -an -dhë!»

20 'Yö gɔɔn- bhë 'yö dho, 'ö bɔ 'sɛgɔ 'ö- pödhe 'dhö 'gɔɔ- do bhë -a 'gü, pē 'ö Yesu -ya -kē -a -dhë bhë -a ꞑblɛɛ' -sü 'ka. 'Ö mɛ -nu 'saadhö 'wo 'wun -nu 'wo bhë 'wo- ma, 'ö -an 'te -yö tun 'gbönggböng.

*Zailusö 'dhu waa- dhebo 'ö pa Yesu -bha sɔ 'ka
(Matiö 9.18-26; Lukö 8.40-56)*

21 Yesu waa- ö bha □guë' -nu -wo -da 'yitago 'gü 'ö 'yipuë bhë 'wo- -kan 'zü. 'Ö me -gbaa □va -wo nu 'wo □nië -a -zü 'yi 'kpong 'dhiö mü.

22 -Wo -kë -dhe bhë -a -bha, 'ö Zuifö -nu -bha -bhökuëko □koonme do 'wo- -dhe Zailusö -yö □gbëü; 'ö- 'yan -da Yesu 'gü. □Dhe -kë 'pö 'ö nu 'ö -lo ö kpon 'gü -a 'dhiö,

23 'Ö- □bhea Yesu -dhe kö -yö nu ö -dhe □naazë 'ka □nε: «N 'dhu 'ö 'dhoë- ga, □bhea'- 'a- wo ü -dhe, -bhö nu 'ü ü -ko pa -a 'ka kö -a -dhe -yö bo, kö -kë -a 'gü -sü -yaan kë -a -gɔ!»

24 □Dhe -kë 'pö, Yesu -yö -ziö -a 'piö. 'Ö me -gbaa □va -wo -to -a 'piö, 'ö -an 'dho -sü 'ka, 'wo -kë □maa 'ma □dhia -a -bha zian 'ple 'ka.

25 -Dhe bhë -a 'gü dhebo do 'ö fei yën □yua' -ya -kë 'ö -kwe -ya kë 'gɔɔ- do ö ga □ple -yö -kë mü.

26 -A 'yëng -ya bhö □duö □dhongtro -nu 'piö, yö do bhë 'zü, -ya ö bha 'wëüga -nu 'ple 'gü □siö 'kεε -a -dhe bhë yaa bo. Pë 'ö -kë □zian' 'ö tɔɔ 'dho 'ö- -bha 'yua -ya wo 'dhiö -kplawo.

27 -Yö Yesu -wun -ma 'ö nu me -nu gbung 'gü mü, 'ö pa -a -bha so 'ka -a □zlöö □zian'.

28 Bhii -yö -kë -a pö □dhia ö -de □zuö' 'piö □nε: «□Ya kë □ne 'ma 'pa -a -bha so 'kpaan -de 'ka □sia, n □dhe -dho bo.»

29 'Ö to mü, 'ö- -bha fei yën □yua' -yö □gbaannu, 'ö yö gia- 'ö- □tei' do □ne ö -dhe □ya bo.

30 -Dhe do bhë -a 'gü, Yesu -ya □dɔa' □ne 'gügbeedhe do □ya 'go ö 'gü. 'Ö □dhië ö -zü me -gbaa -nu 'wo bhë -an ziën, 'ö- pö: «Dö 'ö pa ma so 'ka □ne □ε?»

31 'Ö- -bha □guë' -nu -wa -daa -kë -a -gɔ 'wo-pö: «Bhi gia-, 'ü- □tei' -dɔ □nɛ, mɛ -gbaa -nu -wo □maa 'ma -na ü -bha zian 'plɛ 'ka, 'ü □dhɛɛ' kpɔ 'zü □nɛ dö 'ö pa ü 'ka a?»

32 'Kɛɛ Yesu -yö -dhɛ -ga ö -zü 'to -dhɛ -nu -bha kö mɛ 'ö pë -kë bhë 'yaan- -a yö.

33 Dhebɔ 'ö bhë 'siö- -kaan -a 'gluu 'ö yö □zluun -sü -bha, bhii yö gia- -ya □tei' dɔ □nɛ pë 'ö -kë bhë ö -dhɛ □ya bo. 'Ö nu 'ö -lo ö kpɔn 'gü Yesu 'dhiö, 'yö -kɔ 'ö -kë -a 'ka bhë 'ö- 'plɛ □blɛɛ, -a -yö sia- -sü 'ka.

34 'Ö Yesu -ya pö -a -dhë: «N 'dhu, ü -bha -zo -yö n -ma -sü □ya ü -dhɛ bo, -bhö 'dho □zuöyagluu 'ka; 'yua bhë ö 'ka 'dho ü kë gbɔ!»

35 Yesu -yö -to 'wun bhë -a □blɛɛ' □dhia, 'ö bɔmɛ -nu -wo -go Zailusö -gɔ kɔɔ, 'wo nu 'wo- pö -a -dhë: «Ü 'dhu 'yan ga; kö □kun 'ü kwa -gɔmɛ bho piën- 'kpaan!»

36 'Kɛɛ Yesu 'to yaa kë -an -wo -nu 'piö, 'ö- pö Zailusö -dhë: «Kö □kun 'ö 'suö -yö ü -kë, -bhö -zo yö n -ma dosen!»

37 'Ö Yesu yaa 'we -a -bha mɛ gbɛ -gɔ kö -yaan ziö ö 'piö -a 'ke yaa kë Piɛɛ 'dhö, Zakö waa- ö dheglu Zan -an 'ka.

38 'Wo dho 'wo -lo Zailusö -gɔ kɔɔ. 'Ö Yesu -yö -kpën mɛ gbung -nu 'wo -kë -züö dɔ □dhia waa- mɛ -nu 'wo -kë 'gbo -nu bɔ □dhia □gblaa 'gbla -sü 'ka -an -bha.

39 □Dhe □ya -da kɔɔ 'ö- pö -an -dhë: «-Më 'ö -kë 'ka -züö -nu dɔ, 'ka 'gbo -nu bɔ □ɛ? 'Në 'ö □nɛ yaa ga, yi 'kpaan 'ö- zë.»

40 'Ö 'wo yö -kaan -a -bha -sü 'gü.

□Dhe □ya kë 'dhö, 'yö- pö me 'ple -dhë -wo yö plaan, 'yö 'në dë waa- -a dhe 'dhö, -a -bha □guë' -nu -yaaga 'wo bhë 'dhö, 'ö -an sü ö 'piö, 'wo -da -wo -a 'gü -ko 'dhi me 'ö 'në □glöö -yö -kë -a 'gü bhë -a 'gü.

⁴¹ 'Ö Yesu -yö -ya 'në 'ö bhë -a -ko -bha 'ö- pö Eblö -wo 'gü: «Talita kumi!» -A -gen 'ö tɔɔ: «'Nëdhezë, a- -pö ü -dhë, 'ü □luu'!»

⁴² -Dhe do bhë 'ö to -a -bha, 'ö □luu 'ö yö 'ta -sü -bha. ('Nëdhezë bhë -a -kwe -yö -kë □ne pë 'gɔɔ- do ö ga □ple 'dhö.)

□Dhe 'wun -nu □ne □wa -an yö, 'tetundhe □va -yö -da -an 'gü.

⁴³ 'Kεε Yesu -ya -pö -an -dhë 'gbee- 'ka □ne kö □kun 'wo- □bleε me gbe -dhë, 'ö- pö -a -bha me -nu -dhë: «-Ka -bhöpë nu -a -dhë, -ya -bhö!»

6

Me -nu 'wo Nazaretë waa Yesu -wun -dhe 'wun gia-

(Matiö 13.53-58; Lukö 4.16-30)

¹ □Dhe 'ö Yesu -yö go -dhe bhë -a -bha, 'ö dho pödhë 'ö □kpea -a -bha bhë -a 'gü. Waa- ö -bha □guë' -nu □ne 'wo dho.

² 'Ö Zuifö -nu -bha □glooyi 'ka, 'yö yö -an □daan' -sü -bha -Zlan -wo 'ka Zuifö -nu -bha -bhökuëko 'gü. Me -nu 'wo -kë wo 'to 'to □dhia mü bhë, -an □plëezë 'te -tun, 'ö 'wo- pö: «-Yö -go 'wun kë -ko -nu, 'kpaakpadhe 'yö- -gɔ, waa- -dhidhaapë -nu 'ö- kë -na □ne -an -gen 'ka 'më -o!

³ Yö □kun 'ö 'lüyanme 'ka □naa, 'ö- dhe tɔɔ Mali, 'ö- dheglu 'në gɔɔn- -nu -wo -kë Zakö, Zozö, Zudë,

Simö -an 'ka □naa. 'Go mü -a dheglu 'në dhoo -nu 'waa kwa 'piö zö □a?» 'Wun -nu 'wo □ne -an -wun 'gü, -a 'mone waa- -naadhe -yö -më -an 'gü, 'ö waa 'we -a -bha kö -wa -wun -dhe 'wun gia-.

⁴ □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö Yesu -ya pö -an -dhë: «-Wo -Zlan -wodhiölome □bhlë -ya -dhe 'saadhö 'gü, 'kεε -a 'kpo -pö 'gü -mε -nu, mε -nu 'ö wo -nu 'wo -mεε -zë waa- -a -go 'koomε -nu 'waa- □bhlë -ya.»

⁵ -A -wun 'gü Yesu yaa -dhidhaapë -nu kë mü □va gbö, -a 'ke yaa kë ö -kö 'ö- 'kpa 'yuame -nu mε do do -ta, 'ö -an -bha 'yua bo -a 'ka. 'Ö töö 'waa wo -zo yö -a -bha.

⁶ Yesu 'te -tun 'sönggö -sönggö -an □zuö' -bha -kë 'glöoglo -sü -wun 'gü.

Yesu -bha ö bha □guë' -nu dan 'ö- wo □ple □ple ö -an bö

(Matiö 10.5-15; Lukö 9.1-6)

□Dhe -kë 'dhö Yesu -yö -bö pödhe -nu 'wo 'sian 'piö -dhe -nu -bha bhë -an 'gü -an -daan -Zlan -wo 'ka -sü 'ka.

⁷ 'Yö ö bha □guë' -nu 'göo- do ö ga □ple 'wo bhë 'ö -an □dhöo -kë, 'ö -an dan □ple □ple, 'ö -an bö, 'ö -kö -mo 'wun -bha -sü nu -an -dhë kö -waan -zuo yaa -nu kë mε -nu 'gü -a 'ka.

⁸ 'Kεε -yö -dhio dö -an -dhë 'ö- pö: «'Ta 'ka 'dhoë- dho -a 'gü bhë, ka 'dho -na kö □kun 'ka □kwεε- 'kpaan gbε sü ka -kö 'piö; ka ka -bha -gbangölü 'sü, -ka ziö! Kö □kun 'ka -bhöpë -nu, 'ta 'sü □bhöo' -nu sü! 'Go mü 'ka 'wëüga -nu gbε -da ka -go so 'yuö- 'gü!

⁹ -Ka -sakpa -nu yö ka -gen -bha, 'kεε kö □kun 'ka so 'në -da 'ko -ta dhuö □ple!»

10 'Ö- pö -an -dhë 'zü: «□Ya kë □ne 'ka -da pödhe do 'gü, -ka 'to 'ko 'wo 'dhoë- ka -nia kun -a 'gü bhë -a 'gü, -yö 'dho -yö yöë ka -go -dhe 'ö bhë -a 'gü -yi -bha!

11 'Ö □ya kë □ne -dhe 'bhaa -nu 'gü, me -nu □waa- pö wo 'ka 'dho ka -nia kun 'iin wo 'to to ka -wo -bha, -ka 'go -dhe 'ö 'dhö -a 'gü; 'kεε kö 'ka ka -gen □kpënnng kö -büö -bi -yö 'go ka -gen -nu -bha. -Yö -dho kë -an -zo -büö -sü 'ka □neε pë me 'ö 'ka nu -a -wuën bhë, 'ka- kë 'saadhö, 'kεε 'wun yaa 'wo- kë -na bhë.»

12 'Ö- -bha □guë' -nu -wo dho, 'wo -Zlan -wo □bleε me -nu -dhë □ne -wo wo □zuö' □dhië' -Zlan 'piö.

13 'Wo -zuu yaa □plëëzë -nu -kë me -nu 'gü, 'ö 'wo 'yuame -nu □plëëzë -nu -dhe bo 'yɔn -yö -an tuö -sü 'ka.

Zan Batisö -bha ga -sü

(Matiö 14.1-12; Lukö 9.7-9)

14 -A 'töng 'dhö bhë -a 'ka, -gludë Elödö -yö Yesu -wun -ma, bhii 'ö tɔɔ Yesu 'to -yö -kë -pen -dhiadhö -dhe 'saadhö -a 'gü. Me 'bhaa -nu -wo -kë -a pö □dhia: «Zan Batisö 'ö go ga 'gü bhë, pë 'ö -kë 'ö -ko -mo 'wun -bha -sü 'dhö -a -go 'ö -dhidhaapë -nu kë -na bhë 'ö bhë.»

15 'Kεε me 'bhaa -nu -wa -pö: «-Zlan -wod- hiölome Eli 'ö -kë 'dhiö zian yö -mü.»

'Ö- me 'bhaa -nu -wa pö 'zü: «-Zlan -wod- hiölome do -mü □ne -an me -nu 'wo -kë 'dhiö bhë -an 'dhö.»

16 □Dhe Elödö □ya 'wun -nu 'wo □ne -an ma 'ö- pö: «Zan Batisö 'a- -go -kan □ne 'ö go ga 'gü bhë!»

17 Pë 'ö -kë 'dhö bhë 'ö tɔɔ Elɔdö gia- -yö Zan -kun, 'ö- -lö, 'ö- -zuö -kansokɔ 'gü. (-A zë -γεν 'ö tɔɔ -më -ε?) Elɔdö -yö ö dheglu Filipö bɔɔ Elɔdiadö 'kun -a -gɔ.

18 'Yö Zan Batisö -ya -pö Elɔdö -dhë: «'Yaa -së kö 'ü ü dheglu bɔɔ 'kun -a -gɔ!»

19 -Naazuëdhe yaa -yö -da Elɔdiadö 'gü Zan buën-, 'yö -kë -a këdhe [mεε] [dhia kö 'ö- zë, 'kεε yaa- këdhe gbε yö Elɔdö -wun 'gü.

20 Elɔdö -yö -suö Zan -dhë, bhii 'ö tɔɔ -yö Zan -sü mε kpengdhö, 'ö 'slööslö -a 'ka; 'ö- -wun 'gü 'ö ö -zo -kë -a 'piö. [Ya Zan -dhe, [ya nu, [ya ö 'to 'to -a 'wun [blεε' -wo -bha, [zuö' -kaan 'kuë -sü -yö -kë -a -gɔ. 'Kεε kë- wo 'dhö bhë -yö -kë -a -dhë -së kö -yö ö 'to 'to -a -wo -bha.

21 'Ö yi Elɔdö -yö -ö bha bhɔ -yi 'wlaan- [kaa', 'yö -kë Elɔdiadö -bha 'wunbɔdhe 'ka kö -yaan Zan zë. Elɔdö -yö ö bha yuö -kë -a 'piö -mε -nu, 'tɔ bhɔ -sü -zë -nu, 'dhasi -nu, 'sε [kɔɔnmε -nu waa- mε 'tɔ -zë -nu 'wo Galile -sε 'gü -an [dhɔɔ -kë 'wlaan- 'ö bhë -a -ta.

22 'Ö Elɔdiadö 'dhu -yö -da kɔɔ 'ö yö 'tan kë -sü 'gü. -Yö -kë Elɔdö waa- mε -nu 'ö -an [dhɔɔ -kë 'wlaan- -ta bhë -an -dhë -së. 'Ö -gludë Elɔdö -ya pö 'nëdhezë 'ö bhë -a -dhë: «Pë 'ü- -dhɔ [kaa' -a -dhe n -gɔ, a -dho -a nu ü -dhë!»

23 'Ö Elɔdö -yö ö -wo -bhö -a -dhë 'ö- pö: «A- -zë -Zlan -dhë [nε, pë 'ö- -dhɔ -yö ü -kë 'ü- -dhe n -gɔ, a -dho -a nu ü -dhë, 'kö -kë [nε ma -gludëdhe këdhe -kɔ 'pian do -mü, a -dho -a nu ü -dhë.»

24 -Dadhëü 'nëdhezë 'ö bhë -yö -yö plaan, 'ö dho 'ö 'wun bhë 'ö- [blεε ö dhe -dhë, 'ö- pö: «-Më 'a

dho -a -dhe -ε?»

'Ö- dhe -ya pö -a -dhë: «-Bhö Zan Batisö -gɔ -dhe!»

²⁵ □Dhe -kë 'pö 'ö -ye ö 'zü 'ö nu -bla 'ka -gludë 'piö 'ö pë 'ö- 'piö 'ö- -dhe -a -gɔ 'ö- pö: «A- 'piö 'piöklöözë □ne kö 'ü- pö 'dhasi -nu -dhë -wo Zan Batisö -gɔ 'kan, -wa -da 'tia- 'gü, 'wo n gbaa -a 'ka!»

²⁶ -Yö -kë Elödö -dhë yaa, 'kεε yaa -kɔ -a -dhë, -sö 'ö- -bhö mε -nu 'ö -an □dhɔɔ kë 'wlaan- -ta bhë -an 'dhiö bhë -a -wun 'gü.

²⁷ 'Yö ö bha 'kɔdhi -maa kë 'dhasi do bɔ 'wa vεεdhö -kansokɔ 'gü kö □yaa- pö -a -dhë □nεε -yö nu Zan Batisö -gɔ 'ka ö □dhia. 'Ö 'dhasi bhë 'ö dho -kansokɔ 'gü 'ma, 'ö Zan Batisö -gɔ -kan.

²⁸ 'Ö- -gɔ -da 'tia- do 'gü, 'ö nuë 'ö- nu 'nëdhezë bhë -a -dhë, 'ö dhoë ö dhe □dhia.

²⁹ □Dhe 'ö Zan Batisö -bha □guë' -nu □waa- ma, 'wo nu 'wo- □glöö sü 'wo dhoë 'wo- -bin.

*Yesu -bha mε -lü -vuu 'sɔɔdhu 'dhi -gba -sü
(Matiö 14.13-21; Lukö 9.10-17; Zan 6.1-14)*

³⁰ Yesu -bha bɔmε -nu -wo -nu Yesu 'piö 'ö pë -nu 'wo- -kë waa- -Zlan -wo 'wo mε -nu □daan -a 'ka bhë 'wo- 'plε -wun □blεε -a -dhë.

³¹ Mε -nu -wo -kë nu □dhia kö -an 'bhaa -nu -wo 'dho -na, -an -dho 'kuë- -sü -wo -kë □va. 'Ö- -wun 'gü Yesu waa- ö bha □guë' -nu -a këdhe -de yaa kë -an -gɔ kö -waan pë -bhö. 'Ö Yesu -ya pö ö bha □guë' -nu -dhë: «-Ka nu 'kwa 'dho -de 'sloo 'ka, -dhe 'kwa dho -potaasü yö -a -bha -a 'gü kö 'kaan- ka 'tεε pa!»

32 'Ö wo -de 'sloo 'wo -da 'yitagɔ do 'gü, 'wo dho -dhe do 'wo dho -potaasü yö -a -bha -a 'gü.

33 'Kεε mēdhēvadhe -wo -an -yö kö -wo 'dho -na 'ö 'wo -an dɔ. 'Ö 'wo -bla sü 'wo goē pōdhe -nu 'gü, 'wo dho 'wo -lo Yesu waa- ö bha [guè] -nu -an 'dhiö, -dhe 'wo dho -a -bha bhē -a 'gü.

34 Yesu -bha -go 'yitagɔ 'gü -sü kö -yaan yö sia -a 'yan -yö -da mε gbung [va 'wo bhē -an -ta. 'Ö -an 'yena -yö -da -a [zuö] 'gü, bhii 'ö tɔɔ -wo -bhɔ -a -dhē 'bhla -tuē -nu 'ö- -maakēmε gbε 'yaa -dhö -an -bha. 'Ö yö -Zlan -wo [plēzē -pö -an -dhē -sü -bha.

35 [Dhe 'ö 'bin 'dhö 'mē -na, 'ö Yesu -bha [guè] -nu -wa pö -a -dhē: «'Bin [ya bhɔ 'mē -sü -bha 'ö -dhe 'kwa- -bha [nε, mε gbε 'yaa zö.

36 -Bhö -a pö mε -nu 'wo [nε -an -dhē -wo 'dho 'kangbaa 'gü -dhe -nu, pōdhe -nu 'wo kwa 'sian 'piö -dhe -nu -bha zö [nε -an 'gü kö -wo wo -bhöpē 'dhɔ!»

37 'Yö Yesu -ya pö -an -dhē: «Ka gia-, -ka -bhöpē nu -an -dhē!»

'Wo Yesu [dheε' kpɔ 'wo- pö: «Ü- 'piö kö 'yi 'dho 'yi dönīe [kēng' [plε [bluu]- 'dhɔ 'yi nuē -an [dhia kö -waan -bhö -a?»

38 [Dhe [ya kē 'dhö, 'ö Yesu -ya pö -an -dhē: «-Ka 'dho 'ka [kpɔɔ] 'ma kö [bluu]- bhe [dhē 'ö 'ma kɔ.»

[Dhe 'ö [wa 'dho [wa [bluu]- [mεε' 'ö 'wo -yε wo 'zü 'wo nu 'wo pö Yesu -dhē: «[Bluu]- bhe 'sɔɔdhu waa- 'yuö- [plε 'yi -an yö.»

39 'Ö Yesu -ya pö -an -dhē -wa pö mε -nu 'wo bhē -an -dhē -wo [yaannu wo kpö kpö 'ka 'kpaatā.

40 'Ö 'wo -an -ya wo -bhüö 'ka -an dan -sü 'ka
 □këng' do 'iin 'gɔɔ- 'sɔɔdhu 'ka.

41 □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö Yesu -yö □bluu'- bhe
 'sɔɔdhu waa- 'yuö- □ple 'wo bhë -an sü, 'yö ö 'yan
 □luu dhang- 'gü, 'yö □bhea -a -ta, 'ö -Zlan zuö pö.
 'Ö □bluu'- bhë 'ö- □kaan 'ö- nu ö bha □guë' -nu
 -dhë kö -waan -glu me -nu 'wo bhë -an 'ka. 'Ö
 -kɔ do bhë 'ö- □kaa' 'yuö- □ple 'wo bhë -an 'ka, 'ö
 'wo- -glu -an 'ka 'zü 'töüdhö.

42 Me 'ö -dhö -yö ö -bha -bhö, 'ö- 'bhaa -yö to.

43 'Ö- -bha □guë' -nu -wo dho □bluu'- 'kluklu
 waa- 'yuö- 'kluklu -kpa 'kuë- -sü □kpasen pa -sü
 'gɔɔ- do ö ga □ple 'ka.

44 Gɔɔn- -nu 'wo -bhöpë bhë 'wo- -bhö -an -kpa
 'kuë- -sü -wo -kë -vuu 'sɔɔdhu 'ka, dhoo -nu waa-
 'në 'sɛɛn- -nu -wo -kë mü pë -bhö □dhia, 'kɛɛ waa
 -an □dhong' gɔɔn- nu 'piö.

*Yesu -yö 'ta -sü 'yipuë □va -ta
 (Matiö 14.22-33; Zan 6.15-21)*

45 □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö Yesu -ya pö ö bha □guë'
 -nu -dhë -wo -da 'yitagɔ do bhë -a 'gü, -wo 'dho ö
 'dhiö 'yipuë □va 'ö bhë -a □zlöö □zian' pödhe 'wo-
 -dhe Betesaida bhë -a 'gü, kö yö gia- 'ö ö -wo -da
 me gbung -nu 'wo bhë -an -dhë kö -waan 'dho.

46 □Dhe 'ö □wa 'kan wo 'kuë- □ya 'go me -nu 'wo
 bhë -an 'piö 'ö -da -tɔn do tuö kö 'yaan- □bhea'-.

47 □Dhe 'ö -dhe 'dhö trö -na, kö 'yitagɔ 'ö Yesu
 -bha □guë' -nu -wo -kë -a 'gü bhë □ya yö 'yipuë
 □va bhë -a ziën, kö Yesu -zë -yö □tun 'yi 'kpong
 'dhiö.

48 'Yö- yö □ne -a -bha □guë' -nu □sëë'- -yö bho -na 'yitagö -blü -sü 'gü 'buu 'yö -kë -ziö □dhia -an -bha bhë -a -wun 'gü.

□Dhe 'ö □wa dö -dhe -bha 'po -sü □tei' 'ka bhë, 'ö Yesu -yö dho -an 'piö □zian' -ta 'yi -ta -sü 'ka, 'ö- -kë kö 'yaan- ziö -an -ta.

49 'Kεε □dhe 'ö □waa- yö kö -yö 'ta -na 'yi -ta dhuö bhë 'wo- pö wo □zuö' 'piö □ne me -zii -mü. 'Ö 'wo yö □gblaa 'gbla -sü 'gü.

50 Bhii me -nu 'wo- yö bhë -wo -yö zë -zë kun -sü -bha 'suö 'ka.

□Dhe □ya kë 'dhö, -dhe do bhë -a -bha, 'ö Yesu -yö 'wun □bleε -an -dhë 'ö- pö: «-Ka ka -zo -gban, ma -mü, kö □kun 'ka -suö!»

51 'Ö -da -an 'piö 'yitagö 'gü 'ö 'buu -yö □gbaannu. 'Ö- -bha □guë' -nu 'dhi -yö pa,

52 bhii waa -dhidhaapë 'ö- -kë □bluu'- -ta bhë -a -gen dö, 'ö tō -an -bha 'wundödhe -kō yaa -mō -a -bha kö -waan -a -gen dö.

Yesu -bha 'yuame -nu -dhe -bo Zenezaltö -se 'gü -kō

(Matiö 14.34-36)

53 □Dhe □wa 'yi 'kan □wa -lo 'yipuë □va bhë -a 'kpong 'dhiö Zenezaltö -se 'gü, 'wo wo -bha 'yitagö -klu 'yi 'kpong 'dhiö mü.

54 -An -bha -go 'yitagö 'gü -sü 'ka, me -nu -wo -to mü 'wo Yesu dö.

55 'Wo -bla sü 'wo dhoë pödhe 'saadhö -a 'gü. 'Ö me -nu -wo -nu wo -bha 'yuame -nu 'ka -an -bun □sεε' 'gü -sü 'ka -dhe 'ö 'wo Yesu 'tō ma -a -bha.

56 'Ö -dhe 'saadhö 'ö Yesu -yö dho -a -bha, pödhe 'sεen- -nu, pödhe □vava -nu, 'kangbaa 'gü -dhe

-nu, 'wo nu wo -bha 'yuame -nu 'ka 'wo- -da 'dhëedhe □va -bha. □Ya kë 'dhö 'wo □bhea Yesu -dhë kö -yö 'we -a -bha wo -gɔ 'wo 'pa -a -bha sɔ 'to 'dhiö 'kpaan 'ka. 'Ö me -nu me 'wo pa -a -bha sɔ 'to 'dhiö 'ka 'ö -an -dhe -yö bo.

7

Me -nu □daan' -wo 'ö go me ziizii -nu dhiö (Matiö 15.1-9)

¹ Falizi -me -nu waa- Zuifö -nu -bha tonggome 'bhaa -nu 'wo go Zeluzalemë plöö, -wo -nu 'wo dho wo 'ko □bhaa Yesu 'piö mü.

² 'Wo- yö □ne -a -bha □guë' 'bhaa -nu 'waa wo -kɔ 'zlu □ne -kɔ 'ö -an 'bhema -nu -bha wɔ -kɔ 'dhö -a 'ka bhë -a 'dhö -waan □tun pë -bhö -na,

³ 'këë kö Falizi -me -nu waa- Zuifö me -nu 'wo to -wo wo -kɔ -zlu 'papadhö □ne -kɔ 'ö -an wɔ -kɔ 'dhö -a 'ka bhë -a 'dhö -waan □tun pë -bhö -na. Bhii 'ö tɔɔ -wo wo -bha me ziizii -nu wɔ -kɔ □bhlë -ya.

⁴ 'Ö □ya kë □ne □wa 'go 'dhɔɔ 'gü □wa nu, 'ö waa wo -kɔ 'zlu □kun □ne -kɔ 'wo- pö -a 'ka -an -dhë -a 'dhö 'waa pë -bhö. 'Ö -an -bha wɔ -kɔ -dhe □va -dhe bhë, 'wo- □bhlë -ya -an 'kun -sü 'ka; 'ö- 'bhaa -nu -wo -kë -kɔ □ya kë 'wo wo -bha 'yi -mü -a 'gü -kɔɔ -nu, -an -bha gbɔ -nu, zën -piö gbɔ -nu, waa -an -wɔ -a -ta -pë -nu -an -zlu -a 'ka bhë -a 'dhö.

⁵ -Dhe bhë -a -bha Falizi -me -nu waa- Zuifö -nu -bha tonggome -nu -wo Yesu □dheë' -kɔɔ 'wo- pö: «-Më 'ö -kë 'ö ü bha □guë' -nu 'waa me □daan' -wo 'ö go kwa 'bhema -nu kwëë bhë 'waa -a 'kun, 'ö 'waa wo -kɔ -nu 'zlu □ne -kɔ 'ö 'kwa- wo -a 'ka -a 'dhö, 'wo pë -bhö -e?»

⁶ 'Ö Yesu -ya pö -an -dhë: «Mε -nu 'yan -ta -wun kë -mε -nu, 'wun -gban ka -bha 'ö Ezai -ya □blεε 'dhiö bhë -yö 'wun gia- 'ka, bhii 'ö tɔɔ -ya -ya 'ö-pö: -Zlan -ya pö: 'Següme -nu -wo n □bhlë -ya wo -wo 'kpaan 'ka, 'kεε -an □zuö' -yö n 'ka □gbiin.

⁷ □Bhlëyadhe -nu 'wo nu -na -a 'ka n 'piö bhë, -a 'plε -yö 'kpaan, bhii -wo mε -nu -daan -wo 'ö go mε -nu dhiö -a 'ka □nε, pë 'wo- pö -yö -go -Zlan 'dhi -a 'dhö.

⁸ Ka -Zlan -bha tɔng -nu -blü zian gbε 'ka kö 'kaan- mε □daan' -wo -nu 'ö 'go -na mε -nu 'gü bhë -a 'ka.»

⁹ 'Ö Yesu -yö ö -wo -zuöatadhe -kë 'zü 'ö- pö: «'Ka -Zlan -bha tɔng -da zian gbε 'ka kö 'kaan- ka -zo kë ka -de -bha mε □daan' -wo -nu 'piö!

¹⁰ Bhii Moizö -ya pö: -Bhö ü dë waa- ü dhe -an □bhlë -ya! 'Go mü: Mε 'ö 'dhoë- 'wun yaa □blεε' -ö dë 'iin ö dhe -gɔ, -wo -dho -a zë.

¹¹ 'Kεε ka -zë, ka -pö mε -nu -dhë □nε 'ö □ya kë □nε mε □ya kë -dhö □yaa- pö ö dë 'iin ö dhe -dhë: <Ma pë -nu 'wo n -gɔ, 'a dho nuë ka -dhë bhë, a -ya ö -de -ta -Zlan -bha gbao 'ka>,

¹² 'kaa 'we -a -bha -a -gɔ gbɔ -yö pë -nu nu ö dë waa- ö dhe -an -dhë.

¹³ -Kɔ 'ö □nε -a 'ka, 'ka -Zlan -wo □bhlë □siö -a 'ka, ka -bha mε -nu □daan' -wo -nu 'ka ka 'ko -dhë. 'Go mü, 'ka pë -dhe □va -dhe 'ö bhɔ -a mε -nu 'wo □nε -an -bha bhë, 'ka- -kë.»

*Pë -nu 'wo mε -nu -kë -dhuuzë
(Matiö 15.10-20)*

¹⁴ □Dhe □ya kë 'dhö, Yesu -yö mε -gbaa -nu 'wo bhë -an □dhɔɔ -kë wo 'ko □bhaa 'zü -dëüwo, 'ö-

pö -an -dhë: «Ka 'plɛ, -ka ka 'to 'to n -ma, 'wun
 □nɛ 'ka- -ya ka □zuö' 'piö:

15 -Bhöpë 'ö 'go -na plaan 'ö -da -na mɛ -nu
 'gü bhë 'yaa mɛ -nu kɛ □sɔɔnyaamɛ 'ka -Zlan wö
 'dhiö, 'kɛɛ pɛ 'ö go -an □zuö' 'gü bhë □nɛ 'ö -an
 -kɛ □sɔɔnyaamɛ 'ka.

16 -Ka ka 'to 'to -sɛ 'ka! 'Ö □ya kɛ □nɛ ka 'wun
 ma -to -yö -dhö kö 'wun 'a- □blɛɛ □nɛ, -kaa -gɛn
 ma!»

17 □Dhɛ Yesu □ya 'go mɛ -nu gbung 'gü mü, □ya
 'dho kɔɔ, -a -bha □guɛ' -nu -wo -yɔɔn -a -bha 'wo-
 □dhɛɛ' kɔɔ 'wun □zuan' 'ö- -zɔn bhë -a -gɛn 'ka.

18 'Yö- pö -an -dhë: «Ka -de 'pö, ka -kɔ yaa -mɔ
 -a -bha kö 'kaan- 'wun -gɛn dɔ □a? -Kaa dɔa □nɛ,
 pɛ gbɛ yaa 'dho go plaan □zian' kö -yaan -da mɛ
 'gü -yaan -a kɛ -dhuuzɛ.

19 Bhii 'ö tɔɔ pɛ 'ö 'dhö bhë 'yaa 'dho -a □zuö'
 'gü, -dhɛ 'ö dho -a -bha □zian' 'ö tɔɔ -a 'guu, 'ö
 dhoɛ 'blü 'dhiö.»

(-Wo -nu 'wo □nɛ -an 'gü bhë □nɛ 'ö Yesu -ya
 □zuan' □nɛ, -wo -mɔ -a -bha kö -wo -bhöpë -nu
 'plɛ -bhö.)

20 'Ö- pö 'zü □nɛɛ: «-Bhöpë 'yaa mɛ 'bhee- kɛ
 □sɔɔnyaamɛ 'ka 'kɛɛ 'wun 'ö 'go -na -a □zuö' 'gü
 bhë 'ö- -kɛ □sɔɔnyaamɛ 'ka -Zlan wö 'dhiö.

21 Bhii mɛ □zuögüdhe □nɛ 'ö -zotadhe yaa 'ö mɛ
 -blü -da dhe 'piö -sü, 'nuëbo 'kun -sü, □mlaabɔ
 'kun -sü, □kwaan -sü waa- mɛ zɛ -sü -an 'ka.

22 Yö □nɛ 'ö nu 'zü, dheagomɛ -bha dhe
 'kpɛɛkpɛ □mɛɛ' -sü, gwaandhe -bha gɔɔn-
 'kpɛɛkpɛ □mɛɛ' -sü, -ya mɛ gbɛ -bha pɛ -dhö 'ka
 -sü, kɛpɛ yaa kɛ -sü, mɛ -püö -sü, 'wun -dɔ 'gü
 -sü, □druɛi kɛ -sü, 'wun yaa -blɛɛ mɛ -gɔ -sü, -de

-sü □va kē -sü waa- -kē 'yaa 'wun do -mε 'ka -sü
'wo bhē 'saadhö -an 'ka.

²³ Pē yaa -nu 'töüdhö 'wo bhē -wo -go mε -nu
□zuö' 'gü, 'ö 'wo mε -kē □soönyaame 'ka.»

*Dhebo -nia do -bha Yesu -wo -dhe 'wun gia- -sü
(Matiö 15.21-28)*

²⁴ □Dhe □ya kē 'dhö, Yesu -yö -go mü 'ö dho Tii
-pö -nu 'gü. □Dhe □ya 'dho □ya -lo 'ma, -yö -da
'ko do 'gü, bhii yaa kē -a 'piö kö mε gbε -ya □tei'
do □ne ö mü. 'Kεε -a kēdhε gbε yaa kē -dhö kö
-a -dhe -yö -bin.

²⁵ Bhii 'ö tōo dhebo do 'ö -zuu yaa -yö -kē -a
'dhu 'gü, -yö Yesu -wun -ma. 'Ö nu 'ö -gblü Yesu
'dhiö.

²⁶ Dhebo 'ö bhē yaa kē Izlaelö -se 'gü 'nē 'ka,
-yö -go Fenisi, Sili -se 'gü; 'yö □bhεa Yesu -dhē kö
-yaan -zuu yaa bho ö 'dhu 'gü.

²⁷ 'Yö Yesu -yö 'wun □zuan' -zön dhebo bhē -a
-dhē □nεε: «-Bhö ü □kwaa' 'nē -nu -zü □kun, -wo
-bhöpē -bhö, bhii 'yaa -sē kö -wo 'nē -nu -bhöpē
'sü -an 'dhiö -wa nu gbεn- -nu -dhē.»

²⁸ 'Ö dhebo bhē 'ö- pö Yesu -dhē: «'Wun gia-
-mü, n -Gömε, 'kεε □ya kē gbεn- -nu 'wo pē -bhö
-a -ta □gba □löö bhē, 'nē -nu -bhöpē 'pee -nu 'wo
-püö -na sia- bhē □ya kē -wa -bhö.»

²⁹ 'Ö Yesu -ya pö -a -dhē: «-A -daa 'ü- -kē bhē
-a -wun 'gü, -bhö 'yε ü 'zü 'ü 'dho ü -go köo, -zuu
yaa □ya 'go ü 'dhu 'gü 'saadhö.»

³⁰ □Dhe 'ö -ye ö 'zü 'ö dho ö -go köo, 'yö ö 'dhu
yö kö -yö □waannu □süē', kö -zuu yaa □ya 'go -a
'gü.

Yesu -bha gɔɔn- do 'ö- 'to 'dhö ta -sü 'ka 'ö 'yaa 'we -a -dhe bo -sü

³¹ Yesu -yö -go Tii -se 'gü, 'ö bo Sidon -se 'gü, 'ö nu Galile 'yipuë 'piö □zian' -bo pödhe 'gɔɔ- do -se 'gü -sü 'ka.

³² -Wo -nu gɔɔn- do 'ö- 'to 'dhö ta -sü 'ka, 'go mü 'ö 'yaa 'we -a 'ka -a □dhia. 'Wo □bhea -a -dhe kö -yö ö -kɔ kpa -a -ta kö -yaan -a -dhe bo.

³³ □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö Yesu -yö bho -a 'ka me gbung 'wo bhë -an -dhë □taa' wo -de 'sloo 'ka, 'yö ö -konëga □ple -so -a 'to □ple bhë -a 'gü, 'go mü 'ö 'dhee -suö ö -konëga -bha 'ö- pa -a ne- 'ka.

³⁴ □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö -dhe -ga dhang- 'gü □bhea' -sü 'ka. 'Yö ö -zo ta -a -bha 'yena -wo 'gü 'ö ö -zo -lo, 'ö- pö: «Efata!» (-A -gen 'ö tɔɔ: «-Bhö 'po!»)

³⁵ -Dhe do bhë -a -bha 'ö gɔɔn- 'ö bhë 'ö- 'to -nu -wo -po, 'ö- ne- gen -yö -kan, 'ö yö 'wun -nu □bleε' -sü -bha -së 'ka.

³⁶ □Dhe 'ö □wa 'ye wo 'zü □wa nu, me -gbaa -nu 'wo sia- -an 'piö 'ö Yesu -ya pö -an 'ple -dhë kö □kun 'wo 'wun -nu 'wo bhë 'wo- □bleε me gbë -dhë. 'Kεε 'wun bhë me 'bha -nu -wa □bleε me -nu -dhë. ('Wun -nu 'wo bhë -an -bindhe gbë yaa kë -dhö) 'ö bhii -ya pö -na kö □kun 'ka- □bleε' kö -wa □bleε' -na.

³⁷ 'Tetundhe □va -yö -kë -an -go 'wo- pö: «Pë -nu 'saadhö 'ö- kë -na □ne -a 'ple □wo -së! -Yö me -nu -de gia- 'ö -an 'to 'dhö ta -sü 'ka -an 'to 'dhi -po, 'ö me -nu 'waa 'we 'ö 'wo -we!»

8

*Yesu -bha me -lü -vuu -yiisië 'dhi -gba -sü
(Matiö 15.32-39)*

¹ -A 'töng 'dhö bhë -a 'ka, me -gbaa □va -wo -nu 'zü -dëüwo, 'wo □nië Yesu -zü. □Dhe 'ö -kë □ne, -bhöpë gbe 'yaa kë -an -gö bhë, 'ö Yesu -yö ö -bha □guë' -nu □dhoo -kë, 'ö- pö -an -dhë:

² «Me -nu 'wo □ne, -an 'yena -yö n kë -na, bhii -dhekpaoyi kë -yaaga -naa 'ö □ne, 'wo n 'piö zö, 'ö -bhöpë gbe 'yaa -an -gö gbö.

³ □Ya kë □ne -bhöpë gbe yaa kë -an -gö □sia, 'ö □wa 'to din 'ö □ne -a 'ka, 'ma- pö -an -dhë -wo 'dho wo □plöö -dhe -nu -bha, -wo -dho -püö zian -gbloo -nu 'piö, kë 'ö □waa- wo 'tëëtë bhë -a -wun 'gü, bhii me 'bhaa -nu -wo -go 'ma □gbiin.»

⁴ 'Ö- -bha □guë' -nu -wa pö -a -dhë: «Kwa -dho go me -nu 'wo □ne 'töüdhö -an -bhöpë 'ka 'më, -dhe 'ö me gbe 'yaa- -bha zö □ne -a 'gü i?»

⁵ 'Ö Yesu -yö -an □dheekpöthe -kë □ne: «□Bluu'- bhe □dhë 'ö ka -gö -ε?»

'Wo- pö -a -dhë: «□Bluu'- bhe 'slaple.»

⁶ 'Ö- pö me -gbaa -nu 'wo bhë -an -dhë -wo □yaannu sia-. 'Go mü 'ö □bluu'- bhe 'slaple bhë 'ö- sü, 'ö -Zlan zuö pö -a -ta, 'ö- □kaan, 'ö- nu ö -bha □guë' -nu -dhë kö -waan -glu me -nu 'wo bhë -an 'ka. 'Ö- -bha □guë' -nu -wa -glu -an 'ka.

⁷ 'Yuö- 'në 'sëen- 'bhaa -nu -wo -kë -an -gö mü. □Dhe 'ö Yesu -yö -Zlan zuö pö -a -ta, 'ö- pö ö bha □guë' -nu -dhë, -wa -glu me -nu 'wo bhë -an 'ka 'zü.

⁸ Mε 'ö -dhö -yö pē -bhö, 'ö- 'bhaa -yö to, 'ö- -bha □guē' -nu -wo dho -bhöpē 'kluklu -nu 'wo to bhē -an □kpasen pa -sü 'slaple 'ka.

⁹ Mε -nu 'wo -kē mü -wo -mō mε -lü -vuu -yiisiē -bha. □Dhe □wa yēn 'ö Yesu -ya pō -an -dhē -wo 'dho.

¹⁰ -Dhe bhē □ne 'wo to -a -bha, 'ö Yesu waa- ö bha □guē' -nu 'wo -da -a -bha 'yitagō 'gü, 'wo dho Dalimanuta -se 'gü.

*Falizi -mε -nu -wo -dhidhaapē do -dhe Yesu -gō
(Matiö 16.1-4)*

¹¹ Falizi -mε -nu -wo -nu kö 'waan- 'slē 'kan Yesu -gō, 'ö waa- Yesu -nu 'wo yō 'wun -blēε wo 'ko -dhē -sü 'gü mü, 'wo- -dhe Yesu -gō kö -yō -dhidhaapē do 'ö dho -a -zōn □ne -a -bha -kō -mō 'wun -bha -sü -yō -go -Zlan 'piö, -a kē.

¹² 'ö Yesu -yō ö -zo -lo 'piö □gbiinzē 'ka 'ö- pō: «-Mē -de 'ö -kē 'ö □dεε □ne -a 'gü -mε -nu 'wo- 'piö kö 'wo -dhidhaapē do yō □ne □ε? A- -blēε ka -dhē 'wun gia- 'ka: -Dhidhaapē do gbε 'ka 'dho kē -an -dhē!»

¹³ □Dhe □ya kē 'dhö, 'ö go -an 'piö mü, 'ö -da 'yitagō 'gü, 'ö dho 'yipuē □va bhē -a □zlöö □zian' 'pian gbε 'ka.

*Falizi -mε -nu waa- Elödö, -an -bha □blu-
ubhεεpē
(Matiö 16.5-12)*

¹⁴ 'Kεε kē- wo 'dhö bhē, Yesu -bha □guē' -nu -zlö -yō -trö □bluu'- -nu 'sü -sü -bha. -A bhε do 'kpaan □ne 'ö -kē -an -gō 'yitagō 'gü mü.

15 'Ö Yesu -ya pö -an -dhë: «-Ka kë 'slë 'ka, 'ka ka -zo kë ka -de 'piö Falizi -mε -nu waa- Elodö -an -bha □bluubhεεpë -gɔ!»

16 'Ö- -bha □guë' -nu -wa pö wo 'ko -nu -dhë □nεε: «□Dhε 'ö -kë □nε kwaa □bluu'- 'sü bhë, 'yö-pö -na 'dhö bhë.»

17 □Dhε Yesu □ya 'wun 'wo- □blεε' -na bhë -a ma, 'ö- pö -an -dhë: «-Më 'ö -kë 'ka- pö □dhε -kë □nε □bluu'- kaa- 'sü bhë, yö -mü -i? Kaa 'wun -nu 'a- □blεε ka -dhë bhë, -an -gen dɔ □kun □a? Kë-wo ka -gɔ □nε, kë 'pö ka -bha 'wunbhokoudɔdhe 'dhi -ya wo ta -sü 'ka bhë ee?

18 Ka 'yan -nu -wo -dhö; -yö -kë □dhë 'ö 'kaa -dhε yö □nεε, 'ö ka 'to -nu 'dho -dhö, 'ö 'kaa 'wun ma □nεε? Ka -zo 'yaa -büö □nε

19 □dhε 'ma □bluu'- bhε 'sɔɔdhu □kaan' gɔɔn- -nu -vuu 'sɔɔdhu 'ka -waan -an -bhö, -a 'kluklu -nu -wo to -a □kpasen pa -sü □dhë 'ö 'ka dhoë □ε?» 'Wo- -daa -kë 'wo- pö: «-A □kpasen 'gɔɔ- do ö ga □plε.»

20 'Ö Yesu -ya pö 'zü: «□Dhε 'ma □bluu'- bhε 'slaple □kaan' gɔɔn- -nu -vuu -yiisië 'ka, -a 'kluklu -nu 'wo to -a □kpasen pa -sü □dhë 'ka dhoë □ε?» 'Wo- -daa -kë 'zü 'wo- pö: «-A □kpasen 'slaple.»

21 □Dhε □ya kë 'dhö, 'ö Yesu -ya pö -an -dhë: «'Ö □dhε 'ö 'kwa yö më 'ö 'ka- pö □dhε -kë □nε □bluu'- kaa- 'sü bhë, yö -mü -i?»

-Kɔ 'ö Yesu -yö 'yënnngtiime do -dhε boë Bete-saida

22 -Wo -dho 'wo -lo Betesaida. -Dhε bhë -a 'gü, 'ö mε -nu -wo nu 'yënnngtiime do 'ka Yesu □dhia, 'ö 'wo □bhεa -a -dhë kö -yaan 'pa -a 'ka.

23 'Ö gɔɔn- 'yɛnngtiizē 'ö bhē 'ö Yesu -yö -yaa -ko -bha, 'ö dhoë pö- □taa -bha. 'Yö ö 'dhee -kan -a 'yɛnngdhö, 'go mü 'yö ö -ko -kpa -a -ta -a □dhɛɛ' 'kpɔ -sü 'ka □nɛɛ: «Ü pē -nu -yö -a?»

24 'Ö gɔɔn- 'yɛnngtiizē 'ö □sia bhē, 'yö ö 'yan po 'ö- pö: «A mɛ -nu -yö □nɛ 'lü -nu 'dhö, 'kɛɛ pē 'ö -kē tɔɔ -wo 'ta -sü.»

25 'Ö Yesu -yö ö -ko kpa 'zü -dēüwo gɔɔn- 'ö bhē -a 'yan -ta. □Dhɛ 'ö □ya ö -ko bho mü, 'ö gɔɔn- 'ö bhē 'ö -dhɛ -ga ö 'dhiö 'wa vɛɛdhö, 'ö- 'yan -yö bo, 'ö -dhɛ yö -sē 'ka.

26 'Ö Yesu -ya -pö -a -dhē: «-Bhö 'dho ü -go kɔɔ vɛɛdhö kö □kun 'ü dho plöö □zian'.»

*Piɛɛ -bha -a pö 'ö- wo □nɛ Yesu 'ö tɔɔ -Zlan -bha -Yamɛ
(Matiö 16.13-20; Lukö 9.18-21)*

27 Yesu waa- ö bha □guë' -nu -wo -dho Filipö Sezale -pö -nu 'gü. -Wo -kē 'dho □dhia, 'ö Yesu -yö -an □dhɛɛ' kpɔ 'ö- pö: «Mɛ -nu -wa -pö dö -mü n 'ka ɛ?»

28 'Wo- -daa -kē -a -go 'wo- pö: «Mɛ 'bhaa -nu -wa pö Zan Batisö -mü ü 'ka, mɛ 'bhaa -nu -wa pö 'zü Eli -mü ü 'ka, mɛ 'bhaa -nu -wa pö -Zlan -wodhiölomɛ do 'bhaa 'ö -kē 'dhiö □zian' -yö -mü ü 'ka.»

29 'Ö Yesu -ya pö -an -dhē: «Ka -de 'pö, ka- -pö dö -mü n 'ka ɛ?»

'Ö Piɛɛ -ya -daa -kē -a -go 'ö- pö: «Ü -Zlan -bha -Yamɛ 'ka.»

30 □Dhɛ □ya kē 'dhö, 'ö Yesu -ya pö -an -dhē 'gbee- 'ka □nɛɛ kö □kun pē 'ö Piɛɛ -ya □blɛɛ 'ö -gban ö -bha bhē, 'wo- □blɛɛ mɛ gbɛ -dhē.

Yesu -yö ö -bha ga -sü waa- ö -go ga 'gü -sü -wun -blεε

(Matiö 16.21-28; Lukö 9.22-27)

³¹ □Dhe □ya kë 'dhö, Yesu -yö -yö -zobüödhe -nu ö bha □guë' -nu -dhë -sü -bha 'ö- pö: «Pë dho kë 'ö tɔɔ ma 'a Mεgbö 'ka, n 'klo- -dho bho □va. -A -gen 'ö tɔɔ mε ziizii -nu, slabhome -nu -gome -nu waa- Zuifö -nu -bha tɔnggome -nu waa 'dho we n -wun -bha. -A -wun 'gü, -wo -dho n zë. -A -dhekpaoyi kë -yaaga bhë 'a dho go ga 'gü.»

³² -Yö 'wun -nu 'wo □ne -a -blεε -an -dhë, 'ö boä plöö ö □gean'.

□Dhe □ya kë 'dhö, Piεε -ya -dhe ö 'sloo 'ka, 'ö- pö -a -dhë: «Kö □kun 'ö 'wun □suu'- 'ö □ne 'ü- □blεε!»

³³ 'Kεε Yesu -yö -dhië ö -zü, 'yö ö bha □guë' -nu -ta -ga, 'go mü 'ö- pö Piεε -dhë 'gbee- 'ka □neε: «-Bhö yö 'ma 'ü 'go n 'sɔɔ, Satan, bhii ü -bha -zotadhe 'yaa kë □ne -Zlan -bha 'dhö, 'kεε -yö -kë □ne mε 'bhee- -bha -zotadhe 'dhö □zian'!»

³⁴ □Dhe □ya kë 'dhö, Yesu -yö mε -gbaa -nu waa- ö bha □guë' -nu □dhɔɔ -kë, 'ö- pö -an -dhë: «□Ya kë □ne mε -ya 'piö kö -yö ziö n 'piö, kö -yö ö bo -zo -ta ö -de -wun 'gü -sü 'ka, yö do bhë 'zü, -yö □wa -bhö □ne -kɔ 'a dho □wa -bhö -a 'ka bhë -a 'dhö.

³⁵ Bhii mε 'ö- 'piö kö 'yö -kë -a 'gü -sü kë ö □deë', yö 'ka 'dho -a yö, 'kεε mε 'ö 'dhoë- ö -zo bho ö -de -wun 'piö n -wun waa- 'wuntaɔsë -an -wun 'gü, -yö -dho -kë -a 'gü -sü yö.

³⁶ -Yö -dho kë -së mε 'bhee- -bha 'ka kö -yö 'kpongtaapë 'ple yö, kö -a nii -zë 'gü □ya □siö'- -a?

37 -Më 'wo dho -mɔ -a -bha kö -waan -a nu me 'bhee- -dhë kö -yaan ö nii -ta bɔ -a 'ka ε?

38 'Ö me □ya lä- kë n -gɔ, 'iin n -wo -nu -gɔ, □dεε □nε -a 'gü -me -nu 'waa 'to wo -wo -ta -Zlan -dhë 'ö 'wo 'wun yaakëme -nu 'ka bhë -an ziën, □ya kë 'dhö 'pö, ma Mεgbö -de 'pö, yi 'a dho nuë n Dë -bha 'tɔbhodhe, waa- -a -bha bɔme -nu 'slööslö -an 'ka, a -dho lä- kë me bhë -a -dhë 'pö.»

9

1 'Ö Yesu -ya pö -an -dhë 'zü: «A- -pö ka -dhë 'wun giagia 'ka □nεε: Mε 'bhaa -nu -wo ka 'piö zö, waa 'dho ga kö -an 'yan yaa -kpën -Zlan -bha -gludëdhe këdhepö -bha -nu 'piigbeedhe 'ka -sü -bha.»

*Yesu -bha -dhië bun gbe 'gü -sü
(Matiö 17.1-13; Lukö 9.28-36)*

2 □Dhe -dhekpaoyi 'slado □ya ziö, 'ö Yesu -yö Pieε 'dhö, Zakö 'dhö, waa- Zan, 'ö -an sü ö 'piö, 'wo dho -tɔn do □gbiin tuö wo 'sloo 'ka. 'Ö Yesu -yö -dhië bun gbe 'gü -an wö 'dhiö mü,

3 'ö- -bha sɔ -nu -wo -kë 'puu; -a -bha -kë 'puu -sü bhë, me -kɔ -mɔa -pë 'yaa -mü 'kpongtaa zö kö -yaan sɔ 'zlu -yaan bhɔ □nε -kɔ bhë -a 'dhö.

4 'Ö to mü, □guë' -nu -yaaga 'wo bhë, 'wo Eli waa- Moizö -an yö kö waa- Yesu -nu -wo 'wun □blεε' -na wo 'ko □bhaa.

5 'Ö Pieε -ya pö Yesu -dhë: «N -Gɔme, □yö -së kö 'kwa to zö. -Kwa sɔ 'kɔ -yaaga dɔ, ü -bha -yö kë do, Moizö -bha -yö kë do, Eli -bha -yö kë do.»

6 Pë 'ö dhoë- -a □blεε'- yaa- do ö -de -go, bhii □guë' -nu □ple 'wo to waa- yö gia-, 'siö □va -yö -kan -an 'gluu.

7 'Ö dha kpö do -yö nu, 'ö- 'bin -yö so -an -ta. 'Ö -wo do -yö bo dha kpö bhë -a 'gü 'ö -we □nεε: «Με 'ö □nε 'ö tɔɔ n Gbō (do 'ö n -go) 'ö- -dho -yö n -kë □duö. -Ka ka 'to 'to -a -wo -bha!»

8 -Dhe do bhë -a 'gü, ö □guë' -nu 'wo bhë 'wo -dhe -ga wo -zü 'to; waa me gbe yö gbo, -a 'ke yaa kë Yesu -de 'sloo 'ka wo 'piö mü.

9 -Wo -kë 'go □dhia -ton bhë -a tuö kö -wo □yɔɔ' -na, 'ö Yesu -ya pö -an -dhë: «Kö □kun 'ö pë -nu 'ka -an yö □nε, 'ka- □blεε me gbe -dhë, -yö 'dho -yö yöë ma 'a Μεgbö 'ka, n -ma -go ga 'gü -yi -bha.»

10 'Ö -wo bhë 'wo- ma -a -ta. 'Kεε -wa -pö wo 'ko -nu ziën □nεε: «-Go ga 'gü -sü □nε, -a -gen 'ö tɔɔ -më -ε?»

11 □Dhe □ya kë 'dhö, 'wo Yesu □dhεε' kpɔ 'wo- pö: «-Më 'ö -kë 'ö kwa -bha tɔnggɔme -nu □waa- pö Eli -dho nu kö pë me 'ö dho kë -yaan □tun kë -na -ε?»

12 'Ö Yesu -ya -daa -kë -an -go 'ö- pö: «Eli -de -yö -dho nu 'dhiö □kun kö -yaan pë 'ple □baa', 'kεε -më -kë 'ö -Zlan -bha 'sëedhe □bεen' -wo -ya pö Μεgbö 'klo- -dho bhɔ □gbaɔnsü, 'go mü 'ö me -nu dhö 'yan □ziö' □kaa' ε?»

13 'Kεε a- -pö ka -dhë □nεε: Eli -de □ya nu 'saadhö. 'ö me -nu -wa kun yaa □nε -ko 'ö □dhië' -an -dhë -a 'dhö □nε -ko 'ö □bεen -sü 'ka -a -wun 'gü -Zlan -bha 'sëedhe 'gü bhë -a 'dhö.»

*-Kö 'ö Yesu -yö -zuu yaa bhoë 'në do 'gü
(Matiö 17.14-21; Lukö 9.37-43a)*

14 □Dhe 'ö □wa nu, □wa -lo □guë' mε -nu 'wo to -an 'piö, -wo mε gbung □va waa- Zuifö -nu -bha tonggomε -nu -yö -an 'piö mü, kö -wo 'wun -nu □blεε' -na wo 'ko 'piö.

15 □Dhe 'ö -an 'yan □ya -kpën Yesu -bha, (bhii -a -bha nu mü -sü bhë yaa kë -an 'yaan 'ka), 'wo -ba sü 'wo dhoë -a -gɔ zian- kö -waan -mεε kaa.

16 □Dhe Yesu □ya -lo ö bha □guë' -nu 'piö, 'ö -an □dhεε' kpɔ 'ö- pö: «-Më -wun 'ö kaa- mε -nu 'wo □nε, 'ka- □blεε' -na bhë □ε?»

17 'Ö gɔɔn- do 'ö -kë mε gbung 'gü mü, 'ö- -daa -kë -a -gɔ 'ö- pö: «N -Gomε, a -nu n gbö 'ö □nε -a 'ka ü □dhia, bhii 'ö tɔɔ -zuu yaa -ya 'gü, 'ö 'yaa 'we -a -bha -a -gɔ kö -yö 'we.

18 'Ö -dhe 'saadhö 'ö □ya -püö -a -ta -a -bha, 'ö -zuö sia-. □Ya kë 'dhö 'ö- 'dhee 'vuu dɔ -a dhiö 'wa -gboudhö kö -yö ö 'sɔn -nu -bhö -na, kö □ya dɔ zεendhö. 'Ö 'a □bhεa ü bha □guë' -nu -dhë kö -waan -a bho -a 'gü, 'kεε -an -kɔ yaa -mɔ -a bho -a 'gü -sü -bha.»

19 'Ö Yesu -ya pö ö bha □guë' -nu -dhë: «'E, □zuö' glɔɔglɔ -mε -nu 'ka □nε! 'Töng □dhë 'a dho -a sü kö 'kwaan- kaa kwa 'ko □bhāa □ε? 'Töng □dhë 'a dho -a sü 'zü kö 'aan- ka bun -a 'ka ε?»

□Dhe □ya kë 'dhö, 'ö- pö: «-Ka nu 'në bhë -a 'ka n □dhia!»

20 'Ö mε -nu -wo nu 'në bhë -a 'ka, -a □dhia. □Dhe 'ö -zuu yaa □ya ö 'yan dɔ Yesu -bha, 'ö 'në bhë 'ö- □zaan 'zan 'gbee- 'ka, 'ö- -zuö sia- 'ö

yö □glöng 'glö -sü 'gü kö -a 'dhee 'vuu □ya do -gboudhö.

21 'Ö Yesu -ya dē □dhεε' kpo 'ö- pö: «□Dhe 'ö -ya -a -bha □nε, -a -dhe □ya □glöö □a?»

'Ö- pö: «-Yö -ya -a -bha -a 'nēdhε 'gü.

22 'Ö- 'bhaa -nu □ya kē 'ö -zuu yaa -ya -zuö 'siö 'iin yiö -dhe -nu -bha kö 'yaan- -a zē. 'Ö □ya kē □nε ü -kō -yö -mō -a -bha 'üēn- pē 'bhaa kē, -bhö nu yi -dhē, n dē, 'ü yi 'yena yö!»

23 'Ö Yesu -ya pö -a -dhē: «Ü- -pö n -dhē, n -kō -mō -a -bha -i? Ma □nε 'a dho ü □dhεε' kpo □zian' □nε, ü -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü -kō -yö -mō -a -bha -a? 'Kεε -yö kē ü 'yaan: Mε 'ö -Zlan -wun -dhe 'wun gia-, -yö -dho pē 'plε kē.»

24 -Dhe do bhē -a 'gü 'ö 'nē bhē 'ö- dē -yö -gbla 'ö- pö: «'Ma -Zlan -wun -dhe 'wun gia-, 'kεε -bhö nu n -dhē, bhii 'ö tōō n -ma -zo yö -sü bhē □yö 'tee!»

25 □Dhe Yesu □yaa- yö □nε mε -gbaa -nu -wo nu -na -bla 'ka wo 'piö mü, 'ö 'wun □blεε -zuu yaa bhē -a 'ka 'gbee- 'ka 'ö- pö: «-Zuu yaa 'ö 'yaa 'we -a -bha 'nē □nε -a -gō kō -yö 'we, 'iin kō -yö 'wun ma □nε, a- -pö ü -dhē 'ü 'go 'nē 'ö □nε -a 'gü! 'Go mü kō □kun 'ü nu -a 'gü gbo!»

26 'Ö -zuu yaa 'ö bhē 'ö yö □gblaa 'gbla -sü 'gü, 'ö 'nē bhē 'ö- □zaan zan 'gbee- 'ka -yaan □tun 'go -na -a 'gü. 'Nē 'ö bhē -yö -kē □nε mε □ya ga -a 'dhö, 'ö □dhe 'to zlöö kō mε 'bhaa -nu 'wo -kē mü -wa pö -na: «□Ya ga.»

27 'Ö Yesu -yö -ya -a -kō -bha, 'ö- □luu; 'yö □luu 'ö do ö -gen -ta.

28 □Dhe Yesu □ya 'dho □ya -lo koo, 'ö waa- ö bha □guë' -nu □wa 'to wo 'sloo 'ka, 'wo- □dheë' kpo □neë: «-Më 'ö -kë 'ö yi -ko yaa -mo -zuu yaa 'ö bhë -a kë -sü -bha -ë?»

29 'Ö Yesu -ya -daa -kë -an -go 'ö- -pö: «□Bhea' -sü dosen 'kpaan □ne 'ö dho -mo -a -bha kö -yaan -zuu yaa □suu'- 'ö □ne -a kaa me -nu 'gü.»

*Yesu -bha ö bha ga -sü waa- ö bha -go ga -sü -wun -blëë 'zü -dëüwo -sü
(Matiö 17.22-23; Lukö 9.43-45)*

30 -Wo -go -dhe 'ö bhë -a 'gü 'wo dho; 'këë -wo -bo Galile -se 'gü. 'Ö Yesu 'yaa- 'piö kö -dhe 'ö -bha me -nu -wa do.

31 Bhii -yö -kë ö bha □guë' -nu □daan' -sü 'gü, 'ö- pö -an -dhë: «Ma 'a Mëgbö 'ka, -wo -dho n do me -nu kwëë, 'ö 'wo n zë; 'ö- -dhekpaoyi -yaaga -naa bhë 'a goë ga 'gü.»

32 'Këë -a -bha □guë' -nu waa -wo 'ö bhë -a -gen do, 'ö 'suö -yö -an -kë 'zü -a □dheë' 'kpo -dhiadhö.

Dö 'ö tōō me □va □ë?

(Matiö 18.1-5; Lukö 9.46-48)

33 'Wo dho 'wo -lo Kapëënaomë. □Dhe □wa 'dho □wa -so koo, 'ö Yesu -yö ö bha □guë' -nu □dheë' -kpo 'ö- pö: «-Më -wun -nu 'ka -kë -a □blëë' □dhia zian -gbloo 'piö □neë □ë?»

34 'Këë -wo wo 'dhi -yö 'kuë-, bhii zian -gbloo 'piö, -wo -kë me 'ö dho kë me □va 'ka wo ziën -a -wun □blëë' □dhia.

35 □Dhe □ya kë 'dhö, Yesu -yö □yaannu, 'ö ö bha □guë' -nu 'gōō- do ö ga □plë 'wo bhë, 'yö -an □dhōō -kë, 'ö- pö -an -dhë: «'Ö □ya kë □ne me -yö

-dhö kö -yö kë me □va 'ka, kö -yö kë -de -dho sia-
me, waa- yuö -kë me 'ple 'dhiö -me 'ka.»

³⁶ 'Go mü 'ö 'në 'tee do sü, 'ö- do -an wö 'dhiö,
'ö- sü 'ö- -ya ö 'gban -ta dhuö, 'ö- pö -an -dhë:

³⁷ «Me 'ö 'dhoë- me -nu 'ö -an □suu'- -yö -kë □ne
'në □ne -a 'dhö, -a me do -nia kun n -wun 'gü, kö
□ya ma gia- n -nia 'kun. 'Ö me 'ö 'dhoë- n -nia
kun, kö ma do kun 'yö n -nia kun, 'kεε kö me 'yö
n bɔ bhë, □yaa- -nia 'kun.»

*Me 'ö yaa nu kwa -gɔ kö kwaa- me -mü
(Lukö 9.49-50)*

³⁸ □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö Zan -ya pö Yesu -dhë:
«Yi -Gome, yi gɔɔn- do -yö kö -yö -zuu yaa bho
-na me 'gü ü 'to 'ka, 'ö 'yi- pö -a -dhë kö □kun 'ö-
-kë 'dhö gbɔ, 'ö tɔɔ 'yaa kwaa- me 'ka.»

³⁹ 'Ö Yesu -ya -daa -kë -a -gɔ 'ö- pö: «Kö □kun
'ka- pö -a -dhë -abi', bhii me 'ö -dhidhaapë -kë n
'to 'ka yaa 'dhö to -dhe do bhë -a -bha kö -yaan
'wun yaa □blεε'- n -gɔ.

⁴⁰ 'Ö tɔɔ me yaa nu kwa -gɔ, kö kwa -me -mü.

⁴¹ 'Ö me 'ö 'dhoë- 'yi -kɔɔ do nu ka -dhë ka -bha
-kë Klito -bha me -nu 'ka -sü -wun 'gü, a- -pö ka
-dhë 'wun gia- 'ka: -A 'kian 'ka 'dho kun -këdhösü
'ka.»

*□Sɔɔn yaa -bha -dho 'dhiö -sü
(Matiö 18.6-9; Lukö 17.1-2)*

⁴² 'Yö Yesu -ya pö 'zü: «Me -nu 'wo wo -zo yö n
-ma bhë, me 'ö 'dhoë- -a 'në do 'kpaan -de -dian,
-yaan -püö □sɔɔn yaa 'gü, □yö -së -a -bha 'ka kö
-wo -guö kpö □va do -klu -a bhɔ -bha, -wa -zuö
'yoo □bhaa.

43 'Ö □ya kë □ne ü -ko 'ö ü -da □soon yaa 'gü, kö -bhö -a 'klu 'kan! □Yö -së ü -bha 'ka kö ü -da □toëpö -kë -a 'gü -dhe -bha ü -ko do 'ka 'ö □zië' ü -ko □ple -bha -to mü -sü 'ü dhoë □glöötiaandhö, 'siö 'ö 'yaa □dhuu' 'gbædhö -a 'gü -sü -ta.

44 [-Dhe bhë -a 'gü □ne 'ö nɔ -nu 'wo me bun -bhö 'ö 'waa ga, waa- 'siö 'ö 'yaa □dhuu' 'gbædhö bhë 'wo- -bha.]

45 'Ö □ya kë □ne ü -gen 'ö ü -da □soon yaa 'gü, kö -bhö -a 'klu 'kan! □Yö -së ü -bha 'ka kö 'ü -da □toëpö -kë -a 'gü -dhe -bha ü -gen do 'ka 'ö □zië' ü -gen □ple -këdhösü 'ü dhoë □glöötiaandhö ['siö 'ö 'yaa □dhuu' 'gbædhö -a 'gü bhë -a -ta.

46 -Dhe bhë nɔ -nu -wo me -nu bun -bhö 'ö 'waa ga, waa- 'siö 'ö 'yaa □dhuu' 'gbædhö bhë -wa -bha.]

47 'Ö □ya kë □ne ü 'yanga 'ö ü -da □soon yaa 'gü, kö -bhö -a bho mü; □yö -së ü -bha 'ka kö 'ü -da -Zlan -bha -gludëdhe -pö 'gü ü 'yanga do 'ka, 'ö □zië' ü 'yanga □ple -to ü -bha -sü, 'ü □zong -a 'ka □glöötiaandhö 'siö 'gü bhë -a -ta.

48 -Dhe bhë -a 'gü, nɔ -nu 'wo me bun -bhö 'ö 'waa ga, waa- 'siö 'ö 'yaa □dhuu' 'gbædhö bhë, -wa -bha.

49 Bhii -ko do 'ö kweezö 'dhö pë -nu 'kun -na -a 'ka bhë, 'ö 'siö -dho -a kë -a 'ka me -nu 'gü.

50 Kweezö -yö pë do -së 'ka, 'këe 'ö □ya kë □ne kweezö din 'yaa- -bha, ka -dho -a kë -kɔklë kö -a din -yö kë -a -bha 'zü -i? □Dhe 'ö 'dhö, kö ka -bha kweezö -yö kë ka 'gü, 'ka -tosiadhe kë ka 'ko -nu ziën □zuoyagluu 'ka.»

*Yesu -bha me □daan' -wo 'ö -gban goon- waa-
dhebo -an -go 'ko 'piö -sü -bha
(Matiö 19.1-12; Lukö 16.18)*

¹ Yesu waa- ö bha □guë' -nu -wo -go -dhe 'ö bhë -a 'gü, 'ö 'wo dho Zude -se 'gü. 'Go mü 'ö 'wo dho 'yiga 'wo- -dhe Zuuden -a □zlöö □zian'. -Dhe bhë -a 'gü 'zü -dëüwo, me -gbaa □va 'wo □nië -a -zü mü. 'Ö Yesu -yö yö me -nu □daan' -sü -bha 'zü □ne -ko □ya kē 'ö- □kaa' -kplawo bhë -a 'dhö.

² Falizi -me 'bhaa -nu -wo -yoon -a -bha kö 'waan- 'slë 'kan -a -go, 'wo- pö -a -dhë: «Kwa -bha tong -yö -we -a -bha kö goon- -yö ö boo bho 'blü a?»

³ 'Ö Yesu -ya -daa -kē -an -go □dhe' -kpo -an -go -sü 'ka 'ö- pö: «-Më 'ö Moizö -ya pö 'ka- kē □ε?»

⁴ 'Wo- pö -a -dhë: «Moizö -ya -pö goon- -yö 'dhoë- dhebo bho 'blü -ya -bho 'blü 'sëedhe kē -ya kpa -a -bha -ya kaa.»

⁵ □Dhe □ya kē 'dhö, 'ö Yesu -ya pö -an -dhë: «Moizö -yö tong 'ö 'dhö bhë -a -nu ka -wun 'gü 'dhö 'ö too ka □göü' □yö 'gbee-.

⁶ 'Kεε -a züdyi 'ka □dhe -Zlan □ya pē 'ple -kē, pē 'ö □bεen' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü 'ö too -yö goon- waa- dhe -an -da.

⁷ -A -wun 'gü goon- -dho kan ö dē waa- ö dhe -an -bha, 'ö waa- ö boo 'wo -tosiadhe -kē wo 'ko 'piö,

⁸ 'Ö -dhe 'wo- -bha □ple 'wo -kē me -lü do 'ka.» 'Ö Yesu -ya pö 'zü: «□Ya kē 'dhö kö 'waa □ple gbo, 'kεε kö □wa kē me -lü do 'ka □zian'.

⁹ Kö □kun 'ö pē 'ö -Zlan □yaa- □nëng 'kuë- bhë 'ö- me gbe -ya -kan 'kuë-!»

10 □Dhe □wa 'dho kɔɔ, 'ö- -bha □guë' -nu -wa □dheε' kɔɔ 'wun bhë -a 'ka 'zü -dëüwo.

11 'Ö Yesu -ya -daa -kë -an -gɔ 'ö- pö: «Gɔɔn- 'oo gɔɔn- 'ö □ya ö bɔɔ kë □ya dhebɔ gbε 'sü, kö □ya □sɔɔn yaa kë dhebɔ -blεεzë 'ö- -kë -a -gɔ bhë -a 'ka.

12 -Kɔ do bhë -a 'ka 'pö, dhebɔ □ya 'go ö □gon 'piö □ya gɔɔn- gbε 'sü, kö □ya □sɔɔn yaa kë ö -gon -blεεzë bhë -a 'ka 'pö.»

*Yesu -bha 'dhuë- -kɔɔ 'në 'sεen- -nu -bha -sü
(Matiö 19.13-15; Lukö 18.15-17)*

13 Mε -nu -wo -nu wo -bha 'në -nu 'ka Yesu 'piö kö -yaan ö -kɔ kpa -an -ta 'dhuë- -kɔɔ -an -bha -sü 'ka, 'kεε Yesu -bha □guë' -nu waa 'we -a -bha -an -gɔ.

14 □Dhe Yesu □ya -an yö, -yö -kë -a -dhë yaa ö bha □guë' -nu buën- □zian' 'ö- pö: «-Ka ka □kwaa' 'në 'sεen- -nu -zü -wo nu n 'piö, kö □kun 'ka -an -kë! Bhii -Zlan -bha -gludëdhε -yö mε -nu 'wo -kë □nε -an 'dhö -an -bha 'ka.

15 A- -blεε ka -dhë 'wun gia- 'ka □nεε: Mε 'oo mε 'ö yaa 'we -Zlan -bha -gludëdhε -wun -bha □nε 'në -nu 'wo □nε -an 'dhö, yaa 'dho -da -a 'gü 'gbεεdhö.»

16 □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö 'në -nu 'wo bhë, 'ö -an -sü 'ö -an kpa ö -tong -ta 'ö ö -kɔ kpa -an -ta do do 'ka 'dhuë- -kɔɔ -an -bha -sü 'ka.

*'Wun 'ö -gban □bhɔɔmε -bha -da -gludëdhε 'gü
-sü -bha
(Matiö 19.16-30; Lukö 18.18-30)*

17 □Dhe Yesu waa- ö bha □guë' -nu 'wo dhoë- -da zian -ta, gɔɔn- do -yö -nu -bla 'ka, 'ö -lo ö kɔɔn

'gü -a 'dhiö, 'ö □dhεεkpodhe -kē -a -gɔ 'ö- pö: «N -gɔmε kēwunsēēzē, -mē 'a dho -a kē kō 'aan- -da □toēpö -kē -a 'gü -dhe -bha -ε?»

18 'Ö Yesu -ya pö -a -dhē: «-Mē 'ö -kē 'ü n -dhe mε kēwunsēēzē -ε? □Ya 'kan -Zlan -bha, kēpēsēmε gbε 'yaa -dhö.»

19 'Ö Yesu -ya pö -a -dhē 'zü: «Tɔng -nu 'wo -kē -Zlan -bha 'sēēdhe 'gü: Kō □kun 'ü mε zē, 'ü dheɔ gbε □mεε 'iin 'ü gɔɔn- gbε □mεε, 'ü □kwaan, 'ü □sua -kē ü -ya 'yɔɔ -gɔ, 'ü pē sū ü -ya 'yɔɔ -nu -gɔ -an -püö -sü 'ka; 'ö- 'bhaa -yö -kē 'zü -bhö ü dē waa- ü dhe -an □bhlē -ya bhē 'ü -an -dɔ -a?»

20 'Ö gɔɔn- 'ö bhē 'ö- -daa -kē -a -gɔ 'ö- pö: «N -gɔmε, a tɔng -nu 'wo bhē -an 'plε -kun n 'nēdhe 'gü 'ö dhoē 'ö yöē □dεε -bha.»

21 'Ö Yesu -ya -ga -dhɔ 'ka, 'ö- pö -a -dhē: «Pē do -wun -yö □tun ü -gɔ mü, 'ö tɔɔ 'ü 'dho 'ü ü bha pē -nu 'wo ü -gɔ 'ü -an 'dhɔɔ dɔ, 'ü- 'wēüga -nu bhē 'ü- -glu 'fεmε -nu 'ka, 'ü nu 'ü ziö n 'piö! □Ya kē 'dhö, ü bha □bhɔɔpē -nu -wo -dho kē dhang- 'gü!»

22 'Kεε gɔɔn- 'ö bhē □dhe Yesu -wo -nu 'wo □nε □ya -an ma, 'ö- □zuö' -yö □kaan 'kuē, 'ö -ziö wösiödhe 'ka, bhii 'ö tɔɔ -yö -kē □bhɔɔzē □duö. 'Ö yaa 'we -a -bha kō ö -bha □bhɔɔpē -nu 'dhɔɔ dɔ.

23 'Ö Yesu -yö mε -nu 'wo □niē -a -zü bhē -an -ta -ga. 'Go mü 'ö- pö ö bha □guē' -nu -dhē: «□Bhɔɔmε -bha -da -Zlan -bha -gludēdhe -pö 'gü -sü □yö 'gbee-!»

24 'Ö 'tetundhe □va -yö -kë -a -bha □guë' -nu -gɔ 'wun -nu 'ö- □blɛɛ bhë -a -wun 'gü.

'Kɛɛ Yesu -ya -pö -an -dhë 'zü: «Ma 'në -nu, □bhɔɔmɛ -bha -da -Zlan -bha -gludëdhɛ -pö 'gü -sü □yö 'gbee-!

25 -Yɔɔnmia -bha -bɔ miiga 'dhi 'gü -sü □yö 'gbee- 'dhö, 'kɛɛ □bhɔɔmɛ -bha -da -Zlan -bha -gludëdhɛ -pö 'gü -sü □yö 'gbee- 'zü 'ö □zië' -yɔɔnmia -bha -bɔ miiga 'dhi -bha -sü -ta.»

26 'Ö- -bha □guë' -nu -bha 'tetundhe -yö -ziö □gɔü' 'zü □gbaɔnsü 'ka, 'wun -nu 'ö- □blɛɛ' -na bhë -an -wun 'gü, 'wo yö wo 'ko □dhɛɛkpɔdhe kë -sü -bha -a pö -sü 'ka □nɛɛ: «□Dhɛ 'ö 'dhö kö dö 'ö tɔɔ dhame 'sa?»

27 'Ö Yesu -yö -an -ga, 'ö- pö -an -dhë: «-Yö pë 'ö mɛ -nu -kɔ 'yaa -mɔ -a -bha -a 'ka, 'kɛɛ -Zlan -kuënkapë 'yaa 'dhö, bhii 'ö tɔɔ -Zlan -yö -mɔ pë 'plɛ kë -sü -bha.»

28 □Dhɛ □ya kë 'dhö, Piɛɛ -ya -pö -a -dhë: «-Bhö ü 'to 'to, 'yië yi -bha pë 'plɛ 'to sia-, 'ö 'yië ziö ü 'piö!»

29 'Ö Yesu -ya -daa -kë -an -gɔ 'ö- pö: «A- -pö ka -dhë 'wun gia- 'ka mɛ 'oo mɛ □ya ö bha 'kɔ 'to, □ya ö dheglu 'në gɔɔn- -nu, 'nëdhoo -nu, ö dhe, ö dë, ö bha 'në -nu, ö -bha □bhlöödhɛ -nu 'to n -wun waa- 'wuntaɔsë -an -wun 'gü,

30 -yö -dho 'kɔ -nu, dheglu 'në gɔɔn- -nu, 'nëdhoo -nu, ö dhe -nu, ö bha 'në -nu, ö -bha □bhlöödhɛ -nu, -an -gwaa □këng' do -zë -nu yö. 'Ö 'go mü ka 'klo- dho bhɔ n -wun 'gü, 'ö 'töng mɛ 'ö nuë- 'zü bhë, 'ö dho □toëpö -kë -a 'gü -sü yö -a -dhɛ -bha.

³¹ 'Kεε με -nu -dhe □va -dhe 'wo 'dhiö □dεε □ne -a 'gü, -wo -dho kë -tozlööme -nu 'ka, 'ö me -nu 'wo -tozlööme -nu 'ka, 'wo dho kë 'dhiöme -nu 'ka.»

Yesu -bha ga -sü waa- ö -bha -go ga 'gü -sü -wun □bleε' -sü -gwaa kë -yaaga -naa wo (Matiö 20.17-19; Lukö 18.31-34)

³² 'Yö 'wo -da zian 'ö dho Zeluzalemë plöö -a -ta, Yesu -yö -kë 'ta 'sü -sü 'gü ö bha □guë' -nu 'ö 'suö □ya -da -an 'ple 'gü bhë -an 'dhiö. 'Yö ö bha □guë' -nu 'gɔɔ- do ö ga □ple 'wo bhë -an sü wo 'sloo 'ka, 'ö pë -nu 'wo 'dhoë- kë ö 'ka bhë 'ö- □bleε -an -dhë

³³ 'ö- pö: «-Ka ka 'to 'to! Kwa -da -na Zeluzalemë -dhe, 'ö ma 'a Mεgbö 'ka, 'a dho kë slabhome -gome -nu, waa- kwa -bha tonggome -nu 'wo bhë -dɔ -an kwεε -me 'ka, -wo -dho ga -sü -za -lo n tuö, 'go mü 'wo n dɔ me -nu 'waa -Zlan -bha me 'ka -an kwεε.

³⁴ 'Ö me -nu 'wo bhë 'wo duö 'luu sü n -ma, 'wo wo 'dhee -nu -pen n -ma, 'wo n -ma -klaa 'ka, -waan □tun n zë -na, 'ö- -dhekpaoyi -yaaga -naa bhë 'a goë ga 'gü.»

Zakö waa- Zan -an -bha pë -dhe -sü (Matiö 20.20-28)

³⁵ □Dhe □ya kë 'dhö, Zakö waa- Zan 'wo -kë Zebede gbö -nu 'ka bhë, 'wo nu Yesu 'sɔɔ, 'wo-pö -a -dhë: «Yi -Gome, yi- 'piö kö pë 'yi dhoë- -a -dhe ü -gɔ □ne, 'ü- kë yi -dhë.»

³⁶ 'Ö Yesu -yö -an □dheε' kpo 'ö- pö: «-Më 'ka- 'piö kö 'a- kë ka -dhë -ε?»

³⁷ 'Ö 'wo- pö: «Yi 'ü 'dhoë- dhoë ü -bha 'tobhodhe këdhe -bha, -bhö 'we -a -bha yi -gɔ kö

'yi -ya ü 'sɔɔ. N dheglu -yö -ya ü □kwεε- 'gü, kö ma -de 'pö 'a -ya ü □kwaa- 'gü.»

38 'Yö Yesu -ya -pö -an -dhë: «Pë 'ka- -dhe bhë, 'kaa- dɔ □dhεε! Ka -dho -mɔ -a -bha kö 'yi 'güüzë 'a 'dhoë- mü bhë, 'kaan- -a mü □a, 'iin 'klobhɔdhe 'yi □suu'- 'a 'dhoë- -da -a □bhaa □ne, 'kaan- -da -a □bhaa □a?»

39 'Wo- pö -a -dhë: «□li-, yi -kɔ -yö -mɔ -a -bha.»

'Ö Yesu -ya pö -an -dhë: «'Wun giagia 'ka, ka -dho 'yi 'güüzë 'a 'dhoë- mü □ne -a mü 'pö, 'ö 'go mü, 'klobhɔdhe -yi 'a 'dhoë- -da -a □bhaa, ka -dho -da -a □bhaa 'pö.

40 'Kεε ma kun 'a dho -ya -dhe 'ö n □kwεε- 'gü waa- -a me 'ö n □kwaa- 'gü, -a nu me -dhë; -yadhe 'wo 'dhö bhë, -wo me 'ö -Zlan -ya -ya -an □tian' -an -bha 'ka.»

41 □Dhe 'ö □guë' -nu 'gɔɔ- do 'wo to □wa 'wun 'wo- □blεε bhë -a ma, 'wo yö 'wun -blεε Zakö waa- Zan -an 'ka -sü 'gü -naadhe 'ka.

42 □Dhe □ya kë 'dhö, Yesu -yö -an 'ple □dhɔɔ -kë, 'ö- pö -an -dhë: «Ka- □tei' -dɔ □ne, me -nu 'wo -an -ga -na □ne, 'se □kɔɔnme -nu 'dhö bhë, -wo 'plɔɔ -dhe -da me -nu -ta. 'Ö me -nu 'wo 'tɔbhɔme -nu 'ka, 'wo me -nu □kɔɔn 'wo □zië' -naa 'gü, wo -bha -kɔ -mɔ 'wun -bha -sü 'ka.

43 'Kεε -kɔ 'ö □ne -a 'ka, yaa 'dho kaa ka ziën, ka -bha 'ka dho -a kë 'ö tɔɔ □ya kë □ne me -ya 'piö 'ö kë me □va 'ka ka ziën, kö -yö -dho kë yuö -kë ka 'dhiö -me 'ka.

44 'Ö □ya kë □ne ka ziën me -ya 'piö 'ö kë me 'ö dho kë 'dhiö -a 'ka, kö -yö -dho kë yuö -kë me 'ple 'dhiö -me 'ka.

45 Bhii ma 'a Mɛgbö 'ka, n 'ka nu kö -waan yuö kē n 'dhiö, 'kɛɛ kö 'aan- yuö kē mɛ -nu 'dhiö, 'go mü kö 'aan- n -ma -kē -a 'gü -sü nu mɛdhevadhɛ -bho 'gan 'gü -sü [ɕɔnnŋ] 'ka.»

'Wun 'ö -gban Yesu -bha 'yɛnnngtiime Batimɛɛ 'yan 'po -kɔ -bha

(Matiö 20.29-34; Lukö 18.35-43)

46 [Dhɛ] [ya] 'go mü Yesu waa- ö -bha [guɛ] -nu -wo -dho 'wo -lo Zeliko. [Dhɛ] Yesu 'dhö ö bha [guɛ] -nu waa- mɛ -nu -gbaa 'wo go -na pödhe bhɛ -a 'gü, 'yɛnnngtiime do 'wo- -dhe Batimɛɛ, 'ö -kē Time gbö 'ka, -yö -kē -ya -sü 'ka zian -gbloo 'dhiö pɛ -gba -dhe -sü 'ka.

47 [Dhɛ] 'ö [yaa- ma] [nɛ] Yesu 'go Nazalɛtɛ -mü, 'ö -yö -we 'gbee- 'sü 'gü [nɛɛ]: «Yesu, Davidö gbö, -bhö n 'yena yö [ɛɛ]!»

48 Mɛdhevadhɛ -wo 'wun [blɛɛ -a] 'ka, 'ö 'wo- pö -a -dhɛ -yö ö 'dhi yö 'kuɛ-; 'kɛɛ -yö -we 'zü 'gbee- 'ka 'ö- pö: «Davidö gbö, -bhö n 'yena -yö wo [ɛɛ]!»

49 'Ö Yesu -yö [gbaannu] 'ö- pö: «-Ka -a [dhɔɔ -kɛ!]» 'Ö 'yɛnnngtiime bhɛ 'wo- [dhɔɔ -kɛ -a -pö -a -dhɛ -sü] 'ka [nɛɛ]: «-Bhö ü 'gü dɔ 'gbee- 'ü [luu]-! Yesu -yö ü [dhɔɔ kɛ -na.]»

50 [Dhɛ] [ya] kɛ 'dhö, 'yö ö -bha gblang -zuö sia- yeidhö, 'ö [luu] 'ö dɔ ö -gɛn -ta, 'ö nu Yesu 'piö.

51 'Ö Yesu -ya [dhɛɛ] kpɔ 'ö- pö: «-Mɛ 'ü- 'piö kö 'a- kɛ ü -dhɛ -ɛ?» 'Ö 'yɛnnngtiime -ya -daa -kɛ -a -gɔ 'ö- pö: «N -Gɔmɛ, -bhö -a kɛ kö 'a -dhe yö 'zü -dɛüwo!»

52 'Ö Yesu -ya pö -a -dhɛ: «-Bhö 'dho! Ü -bha -zo -yö n -ma -sü [ya] ü -dhe bo.»

-Dhe do bhë -a 'gü 'yö- 'yan -yö -dhe yö, 'ö -ziö Yesu 'piö.

11

*Yesu -bha -da Zeluzalemë -sü
(Matiö 21.1-11; Lukö 19.28-40; Zan 12.12-19)*

¹ □Dhe 'wo □yoon -na Zeluzalemë -dhe 'soo, zian 'ö bo Betefaze -pö waa- Betani -pö -an 'piö □zian' -a 'ka, 'wo dho 'wo -lo -ton 'wo- -dhe Olivie -ton bhë -a □gændhö. 'Ö Yesu -yö ö bha □guë' -nu □ple bo ö 'dhiö -a -pö -an -dhë -sü 'ka □nε:

² «-Ka 'dho plöö -dhe 'ö kwa 'dhiö □ne -a 'gü! 'Ka -lo mü □sia, ka -dho □soofang 'në 'ö me gbe yaa -ya -a □taa do □kun, -a yö kö -yö -klu -sü 'ka. -Ka -a 'po 'ka nuë n □dhia zö!

³ □Ya kë □ne, me □ya ka □dhεε' 'kpo □sia □nε: <Dö 'ö- pö ka -dhë 'ka- 'po e?>, -kaa pö -a -dhë: <Yi Dεme -bha -wun □ya yö -a -bha>. □Ya kë □ne □ya yën -a -bha, -yö -dho ü -bha pë ye 'zü.»

⁴ □Dhe □ya kë 'dhö, 'wo dho; 'ö 'wo □soofang 'në do yö kö -yö -klu -sü 'ka 'ko 'dhiö, -kpinngga 'piö -dhe do -bha, -wo -kë -a 'po □dhia,

⁵ 'ö me -nu 'wo -kë mü, 'wo -an □dhεε' kpo □nε: «-Më 'ka- kë -na bhë □ε? Dö 'yö- pö ka -dhë 'ka □soofang 'në bhë, 'ka- 'po e?»

⁶ 'Ö 'wo- -daa -kë -an -go □ne -ko -de 'ö Yesu -ya pöë -an -dhë bhë -a 'dhö. 'Ö 'wo wo □kwaa -an -zü, 'wo dho □soofang 'në 'ö bhë -a 'ka.

⁷ 'Wo dho -a 'ka Yesu □dhia, 'wo wo -bha gblang -nu kpo □soofang 'në □taa, 'ö Yesu -yö -ya -a -ta dhuö.

⁸ 'Ö mēdhēvadhē -wo wo -bha gblang -nu -po zian -gbloo 'piö. 'ö mē 'bhaa -nu -bha -yö -kē 'dhē -saa -nu 'wo -an -yē -an 'ka, 'wo- kpɔ zian -gbloo 'piö.

⁹ Mē -nu 'wo -kē 'ta 'sü -dhiadhö -a 'dhiö waa- mē -nu 'wo -kē -a □zlöö □zian', -wo -kē 'gēi kē -sü 'gü -a pö -sü 'ka □nεε: «Kwaa- 'yoo -mü! Kwaa- 'yoo -mü! -Zlan 'tɔ kē □va! -Zlan -yö 'dhuē- 'kpɔ mē 'ö nu -a 'tɔ 'gü -a -bha!

¹⁰ -Zlan -yö 'dhuē- 'kpɔ -gludēdhē 'ö dho nu 'ö kwa dē Davidö -bha 'ka bhē -a -bha, -Zlan 'ö dhang- 'gü, -a 'tɔ -yö kē □va!»

¹¹ -Kɔ 'ö □nε 'ö Yesu -yö □daa' Zeluzalemē plöö, 'ö dho -Zlan -gba -a 'gü -kɔ 'gü. □Dhē □ya yēn -dhē -nu -ga ö -zü 'tɔ -sü -bha, 'go mü, □yaa- yö □nε 'bin -yö 'mē -na, 'ö waa- ö bha □guē' -nu 'gɔɔ- do ö ga □plē 'wo bhē 'wo dho Betani plöö.

*Yesu -bha 'kpöü -ya figö -lü do -bha -sü
(Matiö 21.18-19)*

¹² □Dhē 'ö -dhē □ya 'pɔ -an -bha -go Betani -sü 'ka, din -yö Yesu □kun.

¹³ □Dhē 'ö dɔ □gbiin, 'ö figö -lü do 'ö- 'dhē -nu -wo -kē -a tuö, 'ö- yö, 'ö dho -kpɔɔ -a bhē -nu -wun 'gü □dhia. 'Kεε -dhē 'ö □ya -lo -a -lü □gεendhö, -a 'dhē 'kpaan 'ö- yö, 'ö tɔɔ yaa kē figö bha 'töng 'ka.

¹⁴ □Dhē □ya kē 'dhö, 'ö Yesu -ya pö figö -lü bhē -a -dhē: «Ü bhē gbē 'ka 'dho kē -dhö gbɔ kö mē -yaan -bhö!»

'Ö- -wo 'ö bhē, 'ö -da -a -bha □guē' -nu 'toodhö.

*Yesu -bha -da -Zlan -gba -a 'gü -kɔ 'gü -kɔ
(Matiö 21.12-17; Lukö 19.45-48; Zan 2.13-22)*

15 'Wo nu 'zü, 'wo -lo Zeluzalemë. 'Ö Yesu -yö dho 'ö -da -Zlan -gba -a 'gü -ko 'gü, 'ö yö me -nu 'wo -kë 'ma, pë -nu 'dhoo do -sü waa- pë -nu 'dho -sü 'gü bhë -an kë -sü -bha. 'Ö me -nu 'wo -kë 'wëü- -ta -bo □dhia -Zlan -gba -a 'gü -ko 'wëü- 'ka 'ö -an -bha 'dhoo do -a -ta □gba waa- -tönggö 'dhoo do me -nu -bha -gbloo -nu -an -lo sia-.

16 'Ö yaa 'we -a -bha me gbe -go, kö -wo bo pë 'vlaan 'vlaan -nu gbe 'ka, -Zlan -gba -a 'gü -ko 'gü.

17 'Go mü 'ö me □daan' -wo -nu 'wo □ne -an 'ka 'ö- pö: «-Yö □been' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü □ne: 'Ma 'ko 'yö kë 'kpongtaame -nu 'kpekpe -bhea -a 'gü -ko 'ka, 'yaa 'dhö a? -Yö -kë □dhë 'ö ka 'pö 'ka- kë ka -bha □kwaanpë -bin -a 'gü -guö □duudhe 'ka!»

18 □Dhe 'wun bhë 'ö slabhome -gome -nu waa- tönggome -nu -wa ma, 'wo yö pë 'wo dho -a kë 'waan- Yesu zë -a □mee' -sü 'gü. 'Kee -wo -suö -a -dhë, bhii 'ö too -a -bha me -nu □daan' -wo bhë -yö me -gbaa -nu 'wo -kë -ziö -a 'piö □dhia bhë -an 'te tun, 'go mü, 'ö -kë -an -dhë -së.

19 □Dhe 'ö 'yiniadhe □ya do, Yesu waa- ö bha □guë' -nu -wo -go plöö, 'wo dho -dhe do 'bhaa 'gü.

'Wun 'ö -gban figö -lü 'ö Yesu -yö 'kpöü □yaa' 'ö 'kpea kun -a -bha

(Matiö 21.20-22)

20 □Dhe 'wo ziö -na -dhiadhiö tii 'gü, zian -gbloo 'piö, 'ö- -bha □guë' -nu 'yan -yö -kpen figö -lü 'ö Yesu -yö 'kpöü □yaa' bhë -a -bha kö □ya 'kpea 'kun, □ya 'dho □ya yöë ö yun -nu 'ple -bha.

21 'Ö Piεε -zo -yö -büö pē -nu 'wo -kē 'dhiö bhē -an 'ka, 'ö- pō Yesu -dhē: «N -GOME, -bhö -dhe -ga, figö -lü 'ü 'kpöü □yaa' bhē, -a -dhe 'ple □ya 'kpea 'kun!»

22 'Ö Yesu -ya pō ö bha □guë' -nu 'ple -dhē: «A -blεε ka -dhē 'wun gia- 'ka: 'Ö □ya kē □ne ka -zo yö -sü -mü -Zlan -bha, ka -kō -dho -mo -a -bha kö -yaan pē 'ple kē.

23 □Ya kē 'dhö, ka -dho -mo -a -bha 'kaan- pō -ton 'ö □ne -a -dhē: <'Godhe 'ü dō -a -bha bhē -a 'gü, 'ü 'dho 'ü -püö 'yoo □bhaa!> 'Ö -zogondhe yaa kē ka □zuö' 'piö, pē 'ö 'ka- pō bhē, 'ka- -dhe 'wun gia-, kö -yö -dho kē □ne -kō bhē -a 'dhö.

24 -A -wun 'gü a- -pō ka -dhē: 'Ka pē -dhe -Zlan -gō □bhea' -sü 'ka, 'ka- -dhe 'wun gia- □ne 'ka- yö; pē 'ö 'dhö bhē 'ö- -de dho nu ka -dhē.

25 'Go mü 'ö □ya kē □ne ka □bhea' -na, 'wun □ya kē ka -züë me buëndhö, -a -bha pē yaa -kē ka 'ka -sü -wun 'gü, -ka ziö -a -bha 'wun □zaa' -sü 'ö bhē -a -ta, ka □bhea' -wo 'gü! □Ya kē 'dhö, ka Dē 'ö dhang- 'gü bhē -yö -dho ziö ka -bha 'wun □zaa' -sü -nu -ta 'pö.

26 ['Kεε 'ö □ya kē □ne, kaa ziö me -nu -bha 'wun □zaa' -sü -nu -ta, kö ka Dē -de 'pö 'ö dhang- 'gü bhē, yaa 'dho ziö ka -bha 'wun □zaa' -sü -nu -ta 'pö.]»

*Yesu -bha -wogbiindhe 'godhe
(Matiö 21.23-27; Lukö 20.1-8)*

27 -Wo -ye wo 'zü 'wo dho Zeluzalemē plöo 'zü -dëüwo. Yesu -yö -kē □nië' □dhia -Zlan -gba -a 'gü -kō 'gü, 'ö slabhome -gome -nu, Zuifö -nu -bha

tonggome -nu waa- me ziizii -nu -wo -nu Yesu 'piö,

²⁸ 'wo- □dhεε' kpɔ, 'wo- pö: «Pë -nu 'ü- kë -na □ne, dö- pö ü -dhë 'ü- kë □εε?»

²⁹ 'Ö Yesu -ya -daa -kë -an -gɔ 'ö- pö: «Ma -de 'pö, a -dho □dhεε' do kpɔ ka -gɔ. 'Ka- -daa kë n -gɔ □sia, a -dho pë 'ö -kë 'a pë -nu 'wo bhë 'a -an kë -na bhë -a -gen pö ka -dhë.

³⁰ □Dhεε' bhë 'ö tɔɔ: Dö 'ö Zan Batisö bɔ □ε? -Zlan -mü 'iin me 'bhee- -nu -mü e? -Kaa -daa do kë n -gɔ!»

³¹ 'Kεε -wo -yö 'wun -blεε wo 'ko -dhë -sü 'gü 'wo- pö: «□Ya kë □ne 'kwa- pö □sia, -Zlan 'yö- bɔ, -yö -dho kwa □dhεε kpɔ □ne, -më 'ö -kë kaa- -wo -dhε 'wun gia- -ε?

³² 'Iin 'kwa- pö 'zü □sia, me -nu □ne 'wo- bɔ, □aa' -n!...»

(Bhii -wo -suö 'sεgüme -nu -dhë, 'ö tɔɔ me 'plε -wo Zan -sü -Zlan -wodhiölome giagia 'ka.)

³³ □Dhε □ya kë 'dhö, 'wo- -daa -kë Yesu -gɔ 'wo- pö: «'Yiëë- dɔ.» 'Ö Yesu -ya pö -an -dhë 'pö: «□εε, □dhε 'ö 'dhö, kö ma -de 'pö, n 'ka 'dho pë -nu 'a -an kë bhë -a -gen gbε pö ka -dhë.»

12

'Wun □zuan' 'ö -gban læzen □dhεεdhε -yuökεme -nu 'gluyaazë -nu -bha

(Matiö 21.33-46; Lukö 20.9-19)

¹ □Dhε □ya kë 'dhö, Yesu -yö -yö 'wun -blεε -an -dhë -sü -bha, 'wun □zuan' -zɔn -an -dhë -sü 'ka 'ö- pö: «Gɔɔn- do -bha læzen □dhεεdhε -yö -kë -dhö. 'Ö -guö -gla □nië -a -zü, 'ö -glu do pɔn -drɔɔn 'yi

bho -dhe 'ka, 'ö 'gbu 'ko do do mü, 'ö- do lezen
 □dheεdhe -yuökēme -nu kwεε, 'ö- to 'ö dho 'ta
 'gü.

² □Dhe 'ö lezen -kpa -nu bho 'töng □ya -lo, 'yö ö
 bha yuökēme do bo me -nu 'wo yuö kē -na lezen
 □dheεdhö bhē -an 'piö, kö -waan ö -bha -kpa nu
 ö -dhē.

³ 'Wo yuökēme 'ö- dēme -ya bo bhē 'wo- kun
 'wo- -ma; 'go mü 'wo- -kē 'ö -ye ö 'zü ö -ko 'kpaan
 'ka.

⁴ 'Ö lezen □dheεdhe dēme -yö ö bha yuökēme
 gbε bo. Yuökēme me 'ö nu 'zü bhē 'wo- kun 'zü,
 'wo- -ma ö -go -bha, 'wo 'si -nu bho -a -go, 'wo-
 -kē 'pö.

⁵ 'Ö lezen □dheεdhe dēme -yö ö bha yuökēme
 kē -yaaga -naa bo 'zü. 'Ö me 'ö bhē 'wo- kun 'wo-
 zē. -Ko do bhē 'wo yuökēme □plēzē 'wo nu, 'wo-
 -kē -an -go 'pö, -an me 'bhaa -ma -sü waa- -an me
 'bhaa -nu zē -sü 'ka.

⁶ Me do 'kpaan 'ö to lezen □dheεdhe dēme -go
 zlöö, 'ö tö -a gbö -dhökēsüzē. Yö 'ö tö me
 -kaanta 'yö- bo zlöö, -a -pö ö -de 'gü -sü 'ka □nεε:
 <N gbö 'ö □nε, -wo -dho -a □bhlē -ya.>

⁷ 'Ö lezen □dheεdhe -yuökēme -nu -wa pö wo
 'ko ziēn □nεε: <Me 'ö pē -nu 'wo □nε 'wo dho
 to -a -go 'dhiö □zian' 'ö □nε, -kwaa zē kö lezen
 □dheεdhe 'ö □nε -yö 'to kwa -go.>

⁸ 'Wo -püö -a gbö -ta, 'wo- zē, 'wo- □glöö bho
 lezen □dheεdhö, 'wo- -zong.

⁹ □Ya kē 'dhö, -mē 'ö lezen □dheεdhe dēme bhē
 'ö dho -a kē □ε? Pē 'ö dho -a kē 'ö tö nu 'ö
 dhoē- wo, 'ö lezen □dheεdhe -yuökēme -nu 'wo

bhë 'yö -an zë, 'yö ö bha læzen □dhεεdhε bhë 'ö-nu yuökëmε -nu gbε -dhë.»

10-11 'Ö ko 'zü, 'ö Yesu -ya pö mε -nu 'wo -kë wo 'to 'to □dhia -a -wo -bha bhë -an -dhë: «-Guö kpö 'ö 'kɔdɔmε -nu -wa -ga -guö yaa 'ka, 'wo- □zong bhë, □ya kë 'kɔ kuënnu -guö gia- 'ka. Pë 'ö bhë kwa Dëmε 'ö- -kë, -yö kwa -bha pë 'gblüünzë 'ka. -Yö -ya -sü 'ka 'dhö -Zlan -bha 'sëedhe 'gü. Kaa-pö □kun □a?»

12 □Dhε 'ö 'wun □nε Zuifö -nu □kɔɔnmε -nu □waa- ma, -wa këdhε -mεε kö 'waan- 'kun, 'ö tɔɔ wo gia- -wa □dɔa' □nε 'wun □zuan' 'ö- -zɔn bhë, -yö -gban wo gia- wo -bha. 'Kεε □dhε 'ö -kë □nε, -wo -suö mε -nu gbung 'wo -kë mü -an -dhë bhë, waa pë gbε kë Yesu 'ka gbɔ, 'wo- to 'wo -ziö.

*'Nii- □sɔnng' -bho Sezaa -dhë -sü
(Matiö 22.15-22; Lukö 20.20-26)*

13 -Wo Falizi -mε 'bhaa -nu waa- Elɔdö -bha mε 'bhaa -nu -bɔ Yesu 'piö kö 'waan- 'kun, 'wo 'slë -kan -a -gɔ □dhεε' -nu -kpɔ -a -gɔ -sü 'ka.

14 'Wo nu 'wo- pö Yesu -dhë: «Yi -Gɔmε, 'yi- □dɔa' □nε 'wun gia- □blεε' -mε -mü ü 'ka, 'bhaa 'suö mε -nu -dhë, bhii ü -zo gbε 'yaa kë mε -nu 'yan 'dhiö -pë -nu 'piö; pë 'ü- -kë □zian' 'ö tɔɔ ü mε -nu -daan 'wun gia- 'ö -Zlan 'dhö -a 'piö mε -nu -bha -tosiadhe □paa' -a 'ka. 'Kεε yi- 'piö kö 'wun 'ö □nε 'ü- bho yi -dhë 'kou. 'Ö tɔɔ kwa -bha tong -yö -we -a -bha kö 'kwa 'nii- □sɔnng' bho -gludë Sezaa -dhë -a? Kwa -dho -a bho, 'iin kö □kun 'kwa- bho e?»

15 'Kεε Yesu -yö -an -bha mε 'yan -kpaa 'kun -sü -dɔ.

□Dhe □ya kë 'dhö, 'ö- pö -an -dhë: «-Më 'ö -kë 'ka nu n 'gü dan □dhia □ε? -Ka nu n □dhia dönne ga do 'ka, 'a- -ga!»

¹⁶ 'Wo nu -a ga do 'ka -a □dhia. □Dhe Yesu □yaa-ga, 'ö- pö -an -dhë: «Dö 'ö- -gö 'bin waa- -a 'to 'wo -ya -sü 'ka zö □ne □ε?» 'Wo- pö -a -dhë: «Sezaa -mü.»

¹⁷ 'Ö Yesu -ya pö -an -dhë: «Pë 'ö Sezaa -bha 'ka, -kaa nu -a -dhë; 'ka pë 'ö -Zlan -bha 'ka, 'ka- nu -Zlan -dhë 'pö!»

'Ö 'tetundhe -yö -an 'ple pa -a -daa 'ö- -kë bhë -a -wun 'gü.

□Dhe kpo dhe do 'ö -gban -go ga 'gü -sü -bha (Matiö 22.23-33; Lukö 20.27-40)

¹⁸ Saduse me -nu 'ö 'wo- pö game yaa 'dhö go ga 'gü bhë -a me 'bhaa -nu -wo -nu Yesu 'piö, 'wo □dheε' □suu- □ne -a kpo -a -gö 'wo- pö:

¹⁹ «N -Gome, -bhö -dhe -ga, pë 'ö Moizö -ya □been yi -dhë -Zlan -bha 'sëedhe 'gü 'ö tö: □Ya kë □ne göön- do □ya kë -dhö, 'ö- dheglu 'në göön- do 'dhö -dhö. □Ya ga, -a böo □ya 'to -a □zlöö, 'ö 'në gbe yaa kë -an -gö, -yö -dho kë -së kö -a dheglu 'në göön- bhë -ya böo □geandhe bhë -a 'sü, -wo 'në kpo -a dheglu me 'ö ga bhë -a pin □taa.

²⁰ 'Kee 'töng do 'ka, dheglu 'në göön- -nu 'slaple -wo -kë -dhö. 'Ö- me -bleezë -yö dhe sü, 'ö waa 'në 'kpo, 'ö göön- bhë 'ö ga.

²¹ 'Ö- me kë □ple -naa -yö □geandhe bhë 'ö- sü ö böo 'ka, 'ö waa 'në 'kpo, 'ö yö -de 'pö 'ö ga. -Kö do bhë 'ö □kaa' me -kë -yaaga -naa -gö.

²² 'Ö dheglu 'në göön- -nu 'slaple 'wo bhë 'ö dhebo bhë 'ö -kë -an 'ple böo 'ka, 'kee waa 'në

gbε 'kpɔ, 'ö -an 'ple -wo ga. □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö dhebo -de 'pö 'ö ga.

²³ □Ya kë 'dhö, yi 'ö game -nu -dho go -a 'ka ga 'gü, dö 'ö dhebo bhë 'ö dhö kë -a boo 'ka kpinngdhö □e? Bhii □dhe 'wo- -bha 'slaple -an 'ple -wo -kë -a □gɔn 'ka!»

²⁴ 'Ö Yesu -ya -daa -kë -an -go 'ö- pö: «Ka -de -püö 'ka- wo bhë, 'ö too pë 'ö □bεen' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü waa- -a -bha 'piigbeedhe 'kaa -an gbε do.

²⁵ -Yö kë ka 'yaan □nεε: Game -nu -bha -go ga 'gü -yi 'ka, gɔɔn- -nu waa- dhoo -nu wo 'ka 'dho wo 'ko sü gbɔ. Pë dhö kë 'ö too -an kë -ko -dho kë zlöö □ne -Zlan -bha boμε -nu 'dhö dhang- 'gü.

²⁶ 'Kεε -a με 'ö -gban με -nu 'ö 'waa -dhö gbɔ, waa- -an -bha -go ga 'gü -sü -bha bhë; 'wun do 'ö -kë -dhö, 'ö Moizö -ya -ya 'ö -gban 'ginng -kpɔɔ kpö -wun -bha, -a 'sëedhe -wo kpö bhë kaa- pö □a? 'Yö -Zlan -ya pö Moizö -dhë: *A Ablaamö -bha -Zlan 'ka, 'a Izaakö -bha -Zlan 'ka, 'ö 'a Zakɔbö -bha -Zlan 'ka.*»

²⁷ 'Go mü 'ö Yesu -ya pö 'zü: «-Zlan -yö 'wun 'dhö bhë -a -bleε Moizö -dhë kö με 'wo bhë □wa ga 'saadhö, -a -dhe □ya □glɔɔ. □Dhe -kë 'dhö, kwa- □tei' -do □ne -Zlan 'yaa game -nu -bha -Zlan 'ka, 'kεε -yö με -nu 'wo 'bhee- □toëpö 'ka, -an -bha -Zlan 'ka. -A -wun 'gü, □ya kë □ne 'ka -zo 'ta □ne game -nu 'waa 'go ga 'gü, kö ka -de -püö 'ka- wo 'sönggö -sönggö!»

Tɔng με 'ö- -wun 'dhö 'gbee-

(Matiö 22.34-40; Lukö 10.25-28)

²⁸ Zuifö -nu -bha tɔnggɔμε do -yö -an -wo -ma, 'ö doa □ne Yesu -yö □dheε' 'ö Saduse -με -nu -wa

kpɔ bhë -a -daa -së -kë -an -gɔ. □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö □yɔɔn Yesu -bha, 'ö- □dheε' kpɔ 'ö- pö: «Tɔng -nu 'saadhö 'wo bhë -a -mlë 'ö- -wun 'dhö 'gbee- -e?»

29 'Ö Yesu -ya -daa -kë -a -gɔ, 'ö- pö: «Tɔng me 'ö- -wun 'dhö 'gbee- 'ö tɔɔ: *Izlaelö -me -nu, -ka ka 'to 'to, kwa Dëme, kwa -bha -Zlan □ne, -yö 'dhö dosen, me 'ple Dëme 'ka.*

30 -Bhö ü Dëme, ü bha -Zlan, -dhɔ kë ü □zuöga 'ple 'ka, ü nii 'ple 'ka, ü -zo -ta -a 'gü -wun 'ple 'ka, ü □faan' 'ple 'ka!

31 'Go mü, -a me 'ö yö -a 'piö 'ö tɔɔ: -Bhö ü -ya 'yɔɔ -dhɔ kë □ne ü -de 'dhö! Tɔng 'waa gbε 'ö- 'wun dho kë 'gbee- -yaan zië tɔng □ple 'wo □ne -an -ta 'yaa -dhö.»

32 □Dhe 'ö □ya kë 'dhö, 'ö Zuifö -nu -bha tɔnggɔme 'ö bhë, 'ö- pö Yesu -dhë 'zü: «□Yö -së, n -Gɔme, 'wun 'ü- □bleε bhë 'wun gia- -mü, kwa Dëme □ne 'ö tɔɔ -Zlan do 'kpaan, 'ö -Zlan 'waa gbε 'yaa -dhö -a 'piö.

33 Me -nu □dua' -mü kö -wo -Zlan -dhɔ kë wo □zuöga 'ple 'ka, -an -zo -ta -a 'gü -wun 'ple 'ka, -an □faan' 'ple 'ka; 'iin -wa -dhɔ kë wo -ya 'yɔɔ 'ka □ne wo -de 'dhö. -A -kë 'dhö -sü □yö -së □duö 'ö □zië' sla- □bhoë' -tuë -güö -Zlan -dhë -sü waa- -Zlan gba -kɔ 'saadhö 'wo to bhë -an -ta.»

34 □Dhe Yesu □yaa- yö 'pö □ne □yaa- -daa kë 'wundɔdhe 'gbloo 'piö, 'ö- pö -a -dhë: «'Bhaa -Zlan -bha -gludëdhe 'ka □gbiin gbɔ.»

□Dhe □ya kë 'dhö zlöö, -zogbanme gbε yaa kë -dhö gbɔ kö -yaan □dheε' □suu'- gbε kpɔ -a -gɔ.

'Wun 'ö -ghan -Zlan -bha -Yame waa- Davidö -an -bha

(Matiö 22.41-46; Lukö 20.41-44)

³⁵ Yesu -yö -kë me -nu □daan' □dhia, -Zlan -gba -a 'gü -ko 'gü, 'yö □dhεε' do -kpo mü 'ö- pö: «-Më -kë 'ö Zuifö -nu -bha tōnggōme -nu -wa pö: <-Zlan -bha -Yame -yö -go Davidö □suu'- -ta 'gü> ii?

³⁶ 'Kεε kö Davidö bhë, -Zlan -bha -Zuu 'slööslö -yö 'dhiö -sü -a 'ka, 'ö yö gia- 'ö- pö: -Zlan -ya pö n Dεme -dhë: -Bhö -ya n -ma -yadhε □bhlözë 'ö □ne -a -bha, -yö 'dho -yö yöë yi 'ü dho toë -a 'gbee- 'ka ü yaagüme -nu -ta -a -bha! »

³⁷ 'Ö Yesu -ya pö 'zü: «Ka gia-, ka- -yö bhë □a? Davidö gia- -ya -dhε ö Dεme; □ya kë 'dhö, -yö -kōklë 'ö -Zlan -bha -Yame -zë -yö go Davidö □suu'- -ta 'gü i? 'Wun me bhë -ka -a □blεε'- n -dhë 'kwee-!»

Yesu -ya -pö me gbung -nu -dhë -wo wo -zo kë wo -de 'piö Zuifö -nu -bha tōnggōme -nu -go

(Matiö 23.1-36; Lukö 20.45-47)

Me gbung □va -wo -kë wo 'to -to Yesu -bha □dhia 'gludhidhe 'ka.

³⁸ -Yö -kë -a pö □dhia me -nu 'ö -kë -an □daan' □dhia bhë -an -dhë: «-Ka ka -zo kë ka -de 'piö tōnggōme -nu 'wo- -dhō -kë -nië gblang □gbiingbiin 'ka -sü 'ka wo -bha -de -sü □va -wun 'gü, 'iin kö me -nu -wo -mεε kë wo 'ka □bhlë 'gü, me -nu ziën 'dhëedhe □vava -bha bhë -an -go.

³⁹ 'Ö 'wo- -dhō -kë -yadhε □bhlözë 'ö me -nu 'yan -ya kun -a 'ka, -an -bha -bhōkuëko -nu 'gü, 'iin 'wo -yadhε 'gianzë -nu -bha 'wlaan- -bhöpë -nu □taa.

⁴⁰ □Wa □geandhoo -nu -bha pë -nu 'kun -an -go, 'wo- -kë wo -bha 'ka. □Wa 'go mü, 'wo □bheadhe □gbiin -nu -kë, kö -waan kë me -nu këwunsëzë 'ka me -nu 'yan 'dhiö. 'Kee 'klobhodhe □va -ziögöüsüzë -yö -dho nu -an -ta.»

*'Wun 'ö -gban □geandhe 'fëzë do -bha gbaö 'ö -kë -a -bha
(Lukö 21.1-4)*

⁴¹ Yesu -yö -kë -ya -sü 'ka -Zlan □gbaa 'wëüga -da -a 'gü -pë 'ö -kë -Zlan -gba -a 'gü -ko 'gü bhë, -a 'trüün 'ka -dhe gia- -bha. -Yö -kë me -gbaa 'wo -kë mü bhë -an -bha 'wëüga -da mü -ko -ga □dhia. □Bhoomë -nu -dhe □va -dhe -wo 'wëüga □vava -da mü.

⁴² □Geandhe 'fëzë do -yö -kë mü, 'ö nu 'ö 'wëü- 'puu 'tama ga 'sëen- □ple, 'ö dho -mo -a -bha -yaan kë -su ga do 'ka bhë 'yö -an -zuö mü.

⁴³ □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö Yesu -yö ö bha □guë' -nu □dhoo -kë, 'ö -pö -an -dhë: «A- -pö ka -dhë 'wun gia- 'ka: □Geandhe 'fëzë 'ö □ne pë 'ö- -da -Zlan -bha 'wëüga -da -a 'gü -pë 'ö □ne -a 'gü bhë, -a □bhlë □yö □va, 'ö □zië' -a 'ka me -nu 'saadhö -an -bha 'wo- -da mü bhë -an -ta.

⁴⁴ Bhii me -nu 'wo bhë, 'wëüga 'ö -an -bha -wun 'yaa- -bha gba, 'wo- nu, 'kee yö -zë, -a -bha 'fëdhe 'gü -pë -nu 'ö- -zo 'dhoë- -dhë waa- pë -nu 'ö dho -tosiadhe kë -a -ta bhë 'ö- 'ple nu bhë.»

13

*Yesu -bha -Zlan -gba -a 'gü -ko 'wü -wun □blë'
-sü
(Matiö 24.1-2; Lukö 21.5-6)*

¹ Yesu -yö -kë 'go □dhia -Zlan -gba -a 'gü -ko 'gü, 'ö -bha □guë' -nu me do -ya pö -a -dhë: «N -Gome, -bhö -Zlan -gba -a 'gü -ko kë -së -ko -ga bhë 'dhë! -Guö -nu kë -seebo -ko -ga!»

² 'Ö Yesu -ya pö -a -dhë: «'Kö -nu 'wo bhë -wo □vava 'wun gia- 'ka, 'kεε -an do -guö -nu gbe 'ka 'dho to 'ko -ta dhuö zö, -an 'ple -wo -dho -lo, 'wo go wo 'ko -ta dhuö.»

(Matiö 24.3-14; Lukö 21.7-19)

³ Yesu -yö -kë -ya -sü 'ka Olivie -ton tuö, -Zlan -gba -a 'gü -ko 'trüün 'ka, -dhe gia- -bha. 'Ö Pieε 'dhö, Zakö 'dhö, Zan waa- Andre 'wo nu, 'wo- □dheε' kpo 'wo- pö:

⁴ «-Bhö -Zlan -gba -a 'gü -ko 'wü -yi waa- □duakëpë 'ö dho pë -nu 'saadhö 'ü -an □bleε yi -dhë bhë, -an kë -yi 'töng -zon, -a □bleε' -yi -dhë!»

⁵ □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö Yesu -ya pö -an -dhë: «-Ka ka -zo kë ka -de 'piö, -yö kë 'dhö, kö □kun 'ö me gbe dho ka -püö!

⁶ Bhii medhevadhe -wo -dho nu n 'to 'gü 'wo- pö -Zlan -bha -Yame -mü wo 'ka; 'wo medhevadhe -püö.

⁷ 'Ka -glu -drinng ma ka 'söo -dhe -nu -bha, 'iin 'ka -glu -tao -nu ma, kö □kun 'ö 'suö -yö ka -kë! Pë -nu 'wo bhë, -wo -dho kë 'gbεεdhö; 'kεε kö 'kpongtaa 'dhiötöyi yaa -mü □kun.

⁸ 'Sego -dho 'ko zë ö 'bha 'sego 'ka, 'ö -gludëdhe -nu -kpa 'kuë- -sü dho -glu gon -an -kpa 'kuë- -sü gbe 'ka. 'Ö 'se -bha □zluun -sü -yö -kë 'sego 'bhaa -nu 'gü; 'ö din -nu dho -da. -Yö -dho kë □ne dhe -bha 'në 'kpo -sü -bha 'yënnghödhe zü do -sü 'dhö.

⁹ 'Kεε ka -zē, -ka ka -zo kē ka -de 'piö! Bhii με -nu -wo -dho dho ka 'ka za -dɔ -a 'gü -kɔ -nu 'gü, 'wo ka -ma -nu wo 'to. -Wo bɔ ka 'ka 'se ɲkɔɔnmε -nu waa- -gludē -nu -an 'dhiö n -wun 'gü kö 'kaan-ka -bha -tɔmɔdhe -nu kē -an wö 'dhiö.

¹⁰ 'Kεε pē dho kē 'dhiö ɲkun 'ö tɔɔ 'wuntaɔsē 'ö bhē -yö ɲblεε'- 'sεɔɔ 'saadhö 'gü.

¹¹ 'Ö ɲya kē ɲne ɲwa ka 'kun, ɲwa 'dho ka 'ka zakanmε -nu 'dhiö, kö ɲkun 'ö 'suö -yö ka -kē, 'wun -nu 'ö 'ka dho -a ɲblεε'- -an -wun 'gü, bhii -dhe do bhē -a 'gü, 'wun -nu 'saadhö 'yö -da ka dhiö, -ka -a ɲblεε'-; 'ö tɔɔ 'wun -nu 'wo bhē waa 'dho go ka gia- ka 'gü, 'kεε με 'ö go -a 'gü 'ö tɔɔ -Zuu 'slööslö.

¹² Με -nu -wo -dho wo -de dheglu 'nē gɔɔn- -nu dɔ mε -nu kwεε kö -waan -an zē. -Kɔ do bhē, 'ö 'nē dē -nu dho -a kaa wo -bha 'nē -nu 'ka 'pö. 'Nē -nu -de 'pö, -wo -dho dɔ wo mε -nu -gɔ 'yēnng, 'wo wo mε -nu dɔ mε -nu kwεε, 'ö 'wo -an zē 'pö.

¹³ Με -nu 'saadhö -wo -dho ka -san zē n -wun 'gü, 'kεε με 'ö dho ɲwa -bhö -yaan yöē -a 'dhiötöy -bha, -yö -dho dha.»

Pë yaa ɲlɔɔzē

(Matiö 24.15-28; Lukö 21.20-24)

¹⁴ 'Yö Yesu -ya pö -an -dhē 'zü: «Ka -dho pē 'ö mε -nu -wa -dhe <pë yaa ɲlɔɔzē> -a yö kö -yö dɔ -sü 'ka -dhe 'ö 'yaa- dɔ -dhe 'ka -a -bha. Με -nu 'ka pē -nu 'wo ɲne -an pö -na, -ka ɲkpɔɔ' -a 'gü, 'ka- -gen ma -sē 'ka.»

'Yö- pö 'zü: «ɲYa kē 'dhö, kö mε -nu 'wo Zude -se 'gü -wo ɲduē 'wo dho -tɔn -nu 'piö -dhe -nu -bha.

15 'Ö □ya kë □ne me □ya kë ö -gɔ 'kɔ tuö ö 'tɛɛ pa □dhia, -yö □duë; 'kɛɛ kö □kun 'ö ö bha kɔɔpɛ gbɛ sü -yaan zië.

16 'Go mü, me □ya kë ö -gɔ □bhlöö-, kö □kun 'ö -ye ö 'zü kö -yaan nu ö -gɔ kɔɔ ö bha gblang 'sü -dhiadhö.

17 □N nnn! -Më 'yena -wun 'ö 'pö -a yi -nu 'wo 'dhö bhë -an 'ka, dhoo -nu 'wo 'guzë waa- dhoo -nu me 'wo 'bëë- 'ka -an -bha 'ka oo!

18 'Kɛɛ -ka -bhɛa -Zlan -dhë, kö □kun 'ö pɛ -nu 'wo 'dhö bhë 'wo -kë 'nɛɛ nu 'töng 'ka!

19 Bhii -a yi -nu 'wo 'dhö bhë -an 'ka 'yëngbhödhe -nu -dho kë □va, 'wo □zië' -an me -nu 'ö me -nu -wo -an dɔ, 'go 'kpongtaadhɛ züdüyi -bha kö -Zlan □ya pɛ 'plɛ kë, 'ö yöë □dɛɛ -bha bhë -an -ta. 'Ö 'yëngbhödhe □suu'- me 'ö dho kë □ne -a me 'ö bhë -a 'dhö yaa 'dhö kë -dhö gbɔ.

20 'Ö □ya kë □ne kwa Dëmɛ gia- yaa- yi -nu 'kan -ta -bezë, kö -kë -a 'gü -mɛ gbɛ 'ka 'dho kë -dhö. 'Kɛɛ -ya yi -nu -kan -ta ö bha me -nu 'ö -an sü kö -waan kë ö -bha 'ka bhë -an -wun 'gü.

21 □Dhɛ 'ö 'dhö, □ya kë □ne me □yaa- pö ka -dhë: <-Ka -dhɛ -ga, -Zlan -bha -Yamɛ -yö zö> 'iin <-ka -dhɛ -ga, -yö -de>, kö □kun 'ka- -wo -dhɛ 'wun gia-!

22 Bhii -Zlan -bha -Yamɛ □suazë -nu waa- -Zlan -wodhiölomɛ □suazë -nu -wo -dho nu, 'wo □duakɛpɛ -nu, -dhidhaapɛ -nu -kë, kö me -nu 'ö -Zlan □yaa- -an 'sü 'saadhö bhë -waan -püö 'gbɛɛdhö.

23 □Dhɛ 'ma- yi -nu 'to 'dhiö, 'ma ka 'paan bho bhë kö -ka ka -zo kë ka -de 'piö!»

*'Wun 'ö -gban Mεgbö -bha nu -sü -bha
(Matiö 24.29-31; Lukö 21.25-28)*

²⁴ 'Kεε yi -nu 'wo 'dhö bhë -an 'ka kö 'yënnghödhe -nu 'wo bhë □wa ziö bhë, lan- -dho trö, 'ö 'su -de 'pö yaa 'dho bhü gbö.

²⁵ 'Susongga -nu -wo -dho go dhang- -bha, 'wo -püö, 'ö 'piigbeedhe 'wo dhang- 'gü, 'wo □zluun.

²⁶ □Ya kë 'dhö, -wo -dho ma 'a Mεgbö 'ka, n yö dha kpö -nu -ta kö a nu -na 'piigbeedhe waa- 'töbhödhe □va -an 'ka.

²⁷ A -dho -Zlan -bha bome -nu bö 'kpongtaadhe 'pian 'saadhö -ta kö -a -bha me -nu 'ö -an sü 'kpongtaa 'saadhö bhë -waan -an 'dho 'kuë-.

*Mε □daan' -wo 'ö -gban figö -lü -bha
(Matiö 24.32-35; Lukö 21.29-33)*

²⁸ □Dhe □ya 'go mü, 'ö Yesu -ya pö 'zü: «Mε □daan' -wo 'ö -gban figö -lü -bha bhë -ka ka -zo 'to -a 'piö! 'Ö töö □ya kë □ne -a -ko -nu -wo □kpea' -na, -a 'dhe -nu -wo bhö -na kö 'ka- □döa' □ne □kpöö □ya yö □klöö'.

²⁹ -Kö do bhë -a 'ka 'wun -nu 'ö 'a -an □bleε bhë, 'ka -an yöë, kö -kaa döa □ne, pë -nu 'a- -wun □bleε □ne, -an kë -yi □ya yö □klöö'.

³⁰ A- -pö ka -dhë 'wun gia- 'ka: Mε -nu 'wo □dεε □ne -a 'gü 'wo 'bhee-, -an 'plε wo 'ka 'dho ga kö pë -nu 'wo □ne waa kë □kun.

³¹ Dhang- waa- 'se -wo -dho ziö, 'kεε n -wo -nu 'wo □ne wo 'ka 'dho ziö 'gbεedhö.»

*-Zlan dosen □ne 'ö pë 'plε 'dhiötöyi dö
(Matiö 24.36-44)*

³² 'Ö Yesu -ya pö: «Mε gbe 'yaa pë -nu 'wo □ne -an kë -yi waa- -a 'lele -nu dö; -Zlan -bha bome

-nu, 'iin ma -de gia- 'a- Gbö 'ka yiëë- dɔ. N Dë dosɛn ɲnɛ 'ö- dɔ.

³³ -Ka ka -zo kë ka -de 'piö, 'ka -ya ka 'yaan, bhii 'kaa pë -nu 'wo ɲnɛ -an nu 'töng dɔ.

³⁴ -Yö -dho kë ɲnɛ gɔɔn- do -bha -dho 'ta 'gü -sü 'dhö: -A -go ö -gɔ kɔɔ -sü 'ka, 'yö ö bha yuökëmɛ -nu 'yan to ö bha pë -nu -bha; 'ö mɛ 'ö -dhö, yuö 'ö dho -a kë, 'ö- nu -a -dhë. 'Go mü, 'ö- pö 'yan -to 'kɔ -bha -mɛ -dhë -yö ö -zo kë 'kɔ 'piö.»

³⁵ 'Ö Yesu -ya pö 'zü: «ɲDhɛ 'ö 'dhö, -ka -ya ka 'yaan, bhii yi 'ö 'kɔdëmɛ dho nu -a 'ka, 'kaa- dɔ. -Yö -dho nu 'yinia oo, gbeng ziën oo, -tɔgɔn bhɔ -bhla 'töng 'ka oo, 'iin kö -dhɛ ɲya 'po oo, 'kaa- dɔ.

³⁶ -Yö kë 'dhö, ɲya kë ɲnɛ ɲya nu kö ɲkun 'yö dho ka yö yiö.

³⁷ 'Wun 'a- ɲblɛɛ' -na ka -dhë ɲnɛ -yö mɛ 'saadhö ka -bha 'ka: 'Ka -ya ka 'yaan!»

14

Slabhomɛ -gɔmɛ -nu waa- tɔnggɔmɛ -nu -bha -dho 'kuë- Yesu -gɔ -sü

(Matiö 26.1-5; Lukö 22.1-2; Zan 11.45-53)

¹ ɲDhɛ 'ö Paakö waa- ɲbluu'- 'ö- ɲbhɛpë 'yaa- 'gü, -an 'wlaan- kë yi ɲya 'to ɲnɛ pë 'plɛ 'dhö, 'ö slabhomɛ -gɔmɛ -nu waa- Zuifö -nu -bha tɔnggɔmɛ -nu -wo yö -a këdhɛ ɲmɛɛ' -sü 'gü kö 'waan- Yesu 'kun -bin -blü kö 'waan- -a zë.

² 'Ö 'wo -kë -a pö ɲdhia wo 'ko -nu -dhë ɲnɛɛ: «Kwa -kɔ yaa 'dho -mɔ -a -bha kö 'kwa- 'kun 'wlaan- -yi 'ka. ɲYa kë 'dhö, 'sɛgümɛ -nu -wo -dho vin 'ö 'wo nu kwa -gɔ.»

*Dhebo do -bha pë 'yi 'tëë -sëëzë -lo Yesu tuö -sü
(Matiö 26.6-13; Zan 12.1-8)*

³ Yesu -yö -kë Simo 'ö □wee -yö -kë -a -bha -be bhë -a -go koo Betani. -Yö -to pë -bhö □dhia, 'ö dhebo do -yö -da koo -guö -kpo 'lü 'ö -kë pa -sü 'ka pë 'yi 'tëë -sëëzë □sonng' □vaazë 'wo- -dhe 'naa- bhë -a 'ka. 'Ö -guö -kpo 'lü bhë 'ö- 'to 'dhiö bho, 'ö pë 'yi 'tëë -sëëzë bhë 'ö- 'daawo Yesu tuö.

⁴ Με -nu 'wo -kë mü bhë 'wun -na -an με 'bhaa -nu -zuë, 'wo- pö wo 'ko -nu -dhë: «Pë 'yi 'tëë -sëëzë 'ö □ne, -a 'gü kun 'ö -siö □ne □a; -a □truën 'ö too -më -ε?

⁵ -Wo -dho -mo -a -bha 'wo- 'dho do dönne □këng' -yaaga 'ka -be, 'wo- 'wëuga bhë 'wo- nu 'fεεε -nu -dhë!» 'Wo yö dhebo 'ö bhë -a □too kë -sü 'gü 'gbee- 'ka.

⁶ 'Κεε Yesu -ya -pö -an -dhë: «-Ka ka □kwaa' -a -zü 'sengdhö! -Më 'ö -kë 'ka- 'gü ga □ε? Pë 'ö- -kë n -dhë bhë □yö -së.

⁷ 'Fεεε -nu 'ka -an -ga -na bhë, -wo -dho kë ka 'piö 'töng 'saadhö 'ka. 'Ö- yi με □ya dhië ka -dhë, 'ka dho 'wun -së kë -an -dhë. 'Κεε ma -zë, n 'ka 'dho kë ka 'piö zö 'töng 'saadhö 'plε 'ka. -A -wun 'gü, □dhe 'a □tun ka 'piö bhë, -ka ka -bha n -dho -zon n -dhë.

⁸ -A -bha 'ö- -ko -yö -mo -a -bha 'ö- -kë bhë, n bun 'ö 'dhoë- dho □gludhö bhë, 'ö- □baa pë 'yi 'tëë -sëëzë -lo -a -bha -sü 'ka □klöödhö bhë.

⁹ A- -blεε ka -dhë 'wun giagia 'ka: -Dhe 'saadhö 'wo 'dhoë- 'wuntaosë □blεε'- -a -bha 'kpongtaadhe 'saadhö -a 'gü, 'wun 'ö dhebo 'ö □ne 'ö- -kë □ne, -wo -dho -a -wun □blεε'-, 'ö -an -zo -yö -büö dhebo 'ö □ne -a 'ka.»

Zuda -ya 'piö 'ö Yesu dɔ slabhome -nu -gɔme -nu kwεε

(Matiö 26.14-16; Lukö 22.3-6)

¹⁰ □Dhe □ya kë 'dhö, □guë' -nu 'gɔɔ- do ö ga □ple 'wo bhë, -a me do 'wo- -dhe Zuda Ikalioṭö bhë, 'ö dho 'ö- pö slabhome -gɔme -nu -dhë □ne ö- 'piö kö 'ö Yesu dɔ -an kwεε.

¹¹ □Dhe 'ö- -wo bhë □waa- ma, -an □zuö' 'glu -yö -dhi, 'wo- pö -wo -dho 'wëüga nu -a -dhë. 'Ö Zuda -yö yö Yesu -dɔ -an kwεε 'töng -së □mεε' -sü 'gü.

Yesu waa- ö bha □guë' -nu -wo Paakö -bhöpë -bhö wo 'ko □bhaa

(Matiö 26.17-25; Lukö 22.7-14, 21-23; Zan 13.21-30)

¹² □Bluu'- 'ö- □bhεεpë 'yaa- 'piö bhë, -a 'wlaan- kë -yi -blεεzë 'ö -kë Paakö -waamayi, 'ö □ya kë 'ö 'wo 'bhlanë -gbong -nu zë -na -a 'ka bhë -a 'ka, 'ö Yesu -bha □guë' -nu -wa □dheε' kpo 'wo- pö: «-Dhe -mlë 'ü- 'piö kö 'yi dho -a -bha ü -bha Paakö -bhöpë -yuö kë □dhia □ε?»

¹³ 'Ö Yesu -yö ö bha □guë' -nu □ple bɔ, -a -pö -an -dhë -sü 'ka □nεε: «-Ka 'dho plöö; 'ka 'dho, 'ka -dho -kpën gɔɔn- do -bha kö 'yi -gbo -ya -go; -ka ziö -a 'piö!

¹⁴ Ka 'ple -ka -da 'kɔ 'ö 'dhoë- -da -a 'gü bhë -a 'gü 'ka- pö 'kɔ 'ö bhë -a dëme -dhë: <Yi Dëme -yö ü □dheε' 'kpo -na □nεε: Ö bha 'kodhi 'ö waa- ö bha □guë' -nu 'wo dho Paakö -bhöpë -bhö -a 'gü bhë, -yö më □ε?»

¹⁵ -Yö -dho 'kodhi do 'ö- 'gü -dhe 'dhö □va 'ö -dɔ kɔɔpë -nu 'dhiö □ya -mɔ 'kuë -a 'gü bhë -a -zɔn ka

-dhë, 'kɔ 'ö dɔ 'kɔ -ta dhuö bhë -a 'gü. -Dhë bhë
 □nɛ, 'ka dho kwa -bha -bhöpë -yuö kē -a -bha.»

16 'Ö □guë' -nu □plɛ 'wo bhë 'wo dho, 'wo pë -nu
 'wo bhë 'wo- yö □nɛ -kɔ 'ö Yesu -ya □blɛɛ -a 'ka
 -an -dhë bhë -a 'dhö, 'ö 'wo Paakö -bhöpë -yuö
 -kē mü.

17 □Dhë 'kwa dɔ 'yinia, 'ö Yesu waa- ö bha □guë'
 -nu 'wo to bhë, 'wo dho -dhë bhë -a 'gü.

18 -Wo -kē pë -bhö -sü 'gü, 'ö Yesu -ya -pö -an
 -dhë: «A- pö ka -dhë 'wun gia- 'ka: Mɛ 'ka pë
 -bhö -na n 'piö zö □nɛ, mɛ do -yö ka ziën 'ö dho
 n dɔ n yaagüme -nu kwɛɛ.»

19 'Ö- -bha □guë' -nu wöödhë -yö -siö, 'wo yö
 -a □dhɛɛ' 'kɔɔ -sü -bha do do 'ka □nɛɛ: «Ma -mü
 -a?»

20 'Ö Yesu -ya pö -an -dhë: «Mɛ 'gɔɔ- do ö ga
 □plɛ 'ka □nɛ, mɛ do -mü ka ziën, mɛ 'ö 'yi yi -kɔ
 -sɔ -na gbɔ dɔ 'gü yi 'kuë bhë yö -mü.

21 Ma Mɛgbö, n ga -sü -mü □nɛ -kɔ 'ö pë 'ö
 □bɛɛn' -sü 'ka n -wun 'gü -Zlan -bha 'sëédhë 'gü,
 'ö- pöë bhë -a 'dhö. 'Kɛɛ 'yena -wun □ya kē gɔɔn-
 'ö 'dhoë- n dɔ n yaagüme -nu kwɛɛ bhë -a 'ka!
 Mɛ 'ö bhë yaa bhɔ -bezë, -yö -dho kē -a -gɔ -së!»

-Bhöpë 'slööslö

*(Matiö 26.26-30; Lukö 22.15-20; 1 Kolentö
 11.23-25)*

22 -Wo -kē pë -bhö -sü 'gü, 'ö Yesu -yö □bluu'-
 -sü. □Dhë 'ö □ya -Zlan zuö pö -a -ta, 'ö- -kaan 'ö-
 nu ö bha □guë' -nu -dhë 'ö- pö: «-A mɛ 'ö □nɛ,
 -kaa 'sü, 'ka- -bhö, yö □nɛ 'ö tɔɔ n bun.»

23 'Ö -droon -koo do sü. □Dhe □ya yën -Zlan zuö pö -sü -bha -a -ta 'zü, 'ö- nu -an -dhë, 'yö -an 'ple -wa mü.

24 'Ö Yesu -ya pö -an -dhë: «-A με 'ö □ne 'ö tō n fei, 'ö -Zlan waa- με 'bhee- -nu -an -bha -dhi 'kuë gën 'ka; -yö -lo 'dhö mēdhēvadhe -wun 'gü.

25 A- -pö ka -dhë 'wun gia- 'ka: N 'ka 'dho -droon gbë mü gbö 'ö dho 'ö yöë -droon -dëü gbë 'a dho -a mü -Zlan -bha -gludëdhe -pö 'gü yi -bha -a -bha.»

26 □Dhe □ya kë 'dhö, 'wo 'wlaan- -ta -tan -nu bho. 'Go mü, 'wo dho Olivie -ton tuö.

Yesu -yö Piεε -bha -kploo ö 'ka -sü -wun -blεε (Matiö 26.31-35; Lukö 22.31-34; Zan 13.36-38)

27 'Ö Yesu -ya pö ö bha □guë' -nu -dhë: «Ka 'ple, ka -dho n to 'töüdhö, 'ka □duë. Bhii -yö □βεν' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü □neε: A -dho 'bhla -maakēme zë, 'ö 'bhla -nu -wo -kan 'kuë-, 'wo -pen. »

28 'Ö Yesu -ya pö 'zü: «'Kεε □ya kë □ne, 'ma 'go ga 'gü, a -dho dho ka 'dhiö Galile -se 'gü.»

29 'Ö Piεε -ya pö Yesu -dhë: «'Kö -kë □ne με 'wo to -wo ü -to, 'wo □duë 'dhee, ma -zë, n 'ka 'dho go ü 'piö 'gbεεdhö.»

30 'Ö Yesu -ya pö -a -dhë: «A- -blεε ü -dhë giagia 'ka □ne, □δεε □ne, -a gbeng -yi gia- 'gü, -a kë -yi 'ka kö -tōgōn -yaan 'we -gwaa □plezë, ü -dho -a pö -gwaa -yaagazë 'bhaa n do.»

31 'Kεε Piεε -ya -pö 'zü 'gbee- 'ka □neε: «'Kö -kë □ne, ko zë -sü -wun -mü 'dhee, n -kō yaa -mō -a -bha kö 'a- pö 'maa ü do!»

'Ö □guë' -nu με 'wo to 'wo pë do bhë 'wo- pö 'pö.

*Yesu -yö -bhea Zesemane
(Matiö 26.36-46; Lukö 22.39-46)*

³² -Wo -dho 'wo -lo -dhe 'wo- -dhe Zesemane bhë -a -bha. 'Ö Yesu -ya pö ö bha □guë' -nu -dhë: «-Ka -ya zö kö 'a 'dho □bhea' □dhia!»

³³ 'Ö Piεε 'dhö, Zakö waa- Zan 'yö -an sü ö 'piö, 'wo dho. 'Ö -bo 'klobhódhe 'gü -sü -wεε □va -yö -lo -a -ta; 'ö- □zuö' -yö -da 'yena 'gü.

³⁴ 'Ö- pö -an -dhë: «Ga 'yena □ya n □zuö' pa. -Ka 'to zö 'ka -ya ka 'yaan!»

³⁵ 'Yö ö 'bhe 'tee □yoon 'dhiö, 'ö -püö sia- □bhea' -sü 'ka kö -yö kë 'dhö □ya kë □ne -a këdhe -dho kë -dhö kö □kun ö 'yënnghódhe dho nu ö -ta -a 'ka.

³⁶ 'Ö- pö: «'Aa, n Dë! Ü -ko -yö -mo pë 'ple kë -sü -bha. A- 'piö kö 'yi 'güüzë 'ö □ne 'ü- bhö n -dhë □taa', 'kεε 'maa- 'piö kö n -zo 'kun -wun -yö kë, pë 'a- 'piö 'yö tōo bhi -zë, ü -zo 'kun -wun -yö kë.»

³⁷ □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö nu ö bha □guë' -nu -yaaga 'wo bhë -an 'piö, 'ö -an yö kö □wa yi zë, 'ö- pö Simo Piεε -dhë: «Simö, 'bha yi zë 'saadhö □a? Ü 'ka -moa kö 'ü 'to ü 'yaan 'lele do gia- 'piö a?»

³⁸ -Ka -ya ka 'yaan 'ka □bhea'-, kö □kun 'ka dho -püö 'güandhe 'gü! A- □tei' -do □ne ka- 'piö 'ka -ya ka 'yaan, 'kεε □faan' 'yaa ka bun -go.»

³⁹ 'Ö -ye ö 'zü -dëüwo, 'ö dho 'ö □bhea, -wo do 'ö bhë -a 'ka.

⁴⁰ 'Ö ko 'zü, 'ö nu ö bha □guë' -nu 'piö. 'Yö -an yö kö -wo yiö; bhii -an -ko yaa -moa kö -wo 'to wo 'yaan. 'Ö pë 'wo dho -a pö Yesu -dhë waa- do.

41 □Dhe 'ö □ya nu -gwaa kë -yaaga -naa wo, 'ö-pö -an -dhë: «Ka □tun yi zë □a? Ka ka 'tεε pa -na -a? -Yö 'to 'pö, 'lεε □ya -lo. -Ka -dhe -ga, ma Mεgbö, n do -sü -mü □söonyaame -nu kwεε.

42 -Ka □luu'- 'kwa ziö, bhii mε 'yö dho n do -an kwεε bhë 'yaa 'ma □gbiin gbö.»

Yesu 'kun -sü

(Matiö 26.47-56; Lukö 22.47-53; Zan 18.3-12)

43 Yesu -yö -to 'wun □blεε' □dhia, 'ö- -bha □guë' -nu 'gɔɔ- do ö ga □plε 'wo bhë, -a mε 'wo- -dhe Zuda bhë 'ö -wo. Mε -gbaa 'ö -blaan -nu, 'lü 'klu -nu 'dhö -an -gɔ bhë -wo -kë -a 'piö. Mε -nu 'wo -an bɔ 'wo tɔɔ slabhome -nu -gɔmε -nu, Zuifö -nu -bha tɔng -gɔmε -nu, waa- -an -bha mε ziizii -nu.

44 Zuda 'ö Yesu do ö yaagüme -nu kwεε bhë -yö □duakëpë 'ö dho -a kë -a -zɔn mε -nu 'ö wo -nu 'wo nu bhë -an -dhë 'ö- pö: «Mε 'a 'dhoë- -a 'kpeng mü □sia, 'ö tɔɔ mε 'a- do ka kwεε bhë. -Kaa 'kun, 'ka dhoë -zo -kë -a 'piö -sü 'ka -së 'ka!»

45 □Dhe Zuda □ya -lo, 'ö □yɔɔn Yesu -bha, 'ö- pö -a -dhë: «N -Gɔmε!» 'ö to mü 'ö- 'kpeng mü.

46 'Ö mε -nu 'wo bhë 'wo -ya Yesu -bha, 'wo-kun.

47 'Kεε mε -nu 'wo -kë Yesu 'piö mü bhë, -a mε do -yö ö -bha -blaan -gan ö -kloo 'gü, 'ö slabhome □va -bha yuökëme 'to 'klu -kan -a 'ka.

48 'Ö Yesu -ya pö mε -nu 'wo nu -a 'kun □dhia bhë -an -dhë: «-Më -kë 'ka nu n 'kun □dhia, -blaan waa- 'lü -nu -an 'ka □nε □dhe 'wo- pö -a -bha 'kpa pëyaakëme -mü n 'ka -a 'dhö e?

49 -Dhekpaoyi 'saadhö 'ka, a -kë ka 'piö, kwa -bha -Zlan -gba -a 'gü -kɔ 'gü, mε -nu □daan'

□dhia, 'ö kaa n 'kun. 'Kεε 'wun -nu 'wo □ne -wo -kë 'dhö kö pë -nu 'wo □been' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü bhë -waan kë.»

⁵⁰ □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö- -bha □guë' -nu 'ple -wa to, 'wo □duë.

⁵¹ -Dadhëü gɔɔn- do ö -kpatasɔ do 'kpaan -yö -kë -a -bha, -yö -kë -ziö Yesu 'piö □dhia. 'Ö me -nu -wo -lo -a -bha -waan -a 'kun,

⁵² 'kεε -yö ö -bha -kpatasɔ -to -an kwεε, 'ö □duë ö bun 'kpaan 'ka.

Yesu -yö zakanme □vava 'dhiö

(Matiö 26.57-68; Lukö 22.54-55, 63-71; Zan 18.13-14, 19-24)

⁵³ -Wo -dho Yesu 'ka slabhome □va 'dhiö, -dhe 'ö slabhome -nu -gɔme 'saadhö, me ziizii -nu, Zuifö -nu -bha tonggome -nu 'wo nu -a -bha wo 'ko □bhaa bhë -a -bha.

⁵⁴ Piεε -yö -ziö Yesu 'piö -gentozlöödhe 'ka, 'ö dho, 'ö -da slabhome □va bhë -a -gɔ 'kweandhö. 'Ö waa- 'yan -to 'ko -bha -me -nu 'wo -kë □yaannu □dhia mü, 'nεε -bho □dhia 'siö -bha.

⁵⁵ Slabhome -nu -gɔme -nu 'wo zakanme -nu □vava 'ka waa- zakanme -nu □vava 'saadhö 'wo to, -wo -yö 'wun 'wo dho -a dɔ Yesu -bha kö 'waan- zë -a -wun 'gü -a □mεε' -sü -bha, 'kεε waa- yö.

⁵⁶ 'Ö tɔɔ medhevadhe -wo -yö □sua -wun -dɔ Yesu -bha -sü 'gü, 'kεε -an -wo yaa kë do wo 'wun □blεε' -wo 'gü.

⁵⁷ □Dhe □ya kë 'dhö, me 'bhaa -nu -wo -luu, 'wo yö □sua -wun -dɔ -a -bha -sü 'gü 'wo- pö:

⁵⁸ «Yi- -ma -a 'dhii □ne, -yö -dho -Zlan -gba -a 'gü -ko 'ö me -nu -wa do bhë -a wü, 'ö -dhekpaoyi -yaaga 'ka 'ö- gbε 'ö yaa 'dho kë me -nu □kwaä' 'ö- do.»

⁵⁹ 'Kεε -dhe 'ö bhë -a -bha 'zü -an -wo yaa kë do.

⁶⁰ □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö slabhome □va -yö □luu me 'ple wö 'dhiö mü, 'ö yö Yesu □dheε' 'kpo -sü -bha 'ö- pö: «'Wun -nu 'wo- □bleε' -na ü -go □ne, ü 'ka 'dho -a gbε -daa kë □a?»

⁶¹ 'Kεε Yesu -yö ö 'dhi -yö 'kuë-, yaa- gbε -daa kë -a -go.

'Ö slabhome □va -yö Yesu □dheε' kpo 'zü, 'ö- pö: «-Zlan 'ö -ziö pë 'ple -ta bhë, ü- Gbö 'ö ü -ya bhë -a 'ka a?»

⁶² 'Ö Yesu -ya -daa -kë -a -go 'ö- pö: «□li-, a- 'ka. 'Ö go mü, ka -dho ma Mεgbö n yö kö a -ya -sü 'ka -Zlan 'piigbeezë -bha -yadhe □bhlëzë -bha, 'ka dho n yö 'zü, kö a nu -na dha kpö -nu 'gü dhang- 'gü.»

⁶³ □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö slabhome □va -yö ö bha gblang -blë (-naazuëdhe 'ka, 'ö too 'wun 'ö Yesu -ya □bleε bhë -a -bha 'ka, -yö 'si -bho -Zlan -go -sü 'ka). 'Ö- pö me -nu 'wo -kë mü -an -dhë: «-Më 'kwa- -yaa -bha -ε? Kwa 'ka 'dho -tomö gbε □meε' gbö!

⁶⁴ 'Wun 'ö- □bleε -Zlan -go bhë ka gia- ka- -ma. Ka ka -zo -ta -kōklë □ε?»

'Ö -an 'ple -wa pö □ya kë 'wuën- -bha -me 'ka, pë dho kë too -wa zë.

⁶⁵ 'Ö -an ziën, me -nu -wo yö wo 'dhee -bho Yesu -bha -sü 'gü, 'wo so -klu -a wö -bha, 'wo yö

-a -ma -sü 'gü wo -kɔ kpö -nu 'ka; 'wo- pö -a -dhë:
«-Bhö yië- -de bɔ, dö 'ö ü -ma bhë □ε?»

'Ö 'yan -to 'kɔ -bha -mε -nu -wo Yesu sü, 'wo yö
-a 'to -ma -sü 'gü.

Piεε -bha -kploo Yesu 'ka -sü

(Matiö 26.69-75; Lukö 22.56-62; Zan 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Piεε -yö -kë 'kweandhe bhë -a 'dhëedhö mü.
□Dhe 'ö slabhome -nu -gɔmε □va -bha yuökédhe
□ya nu,

⁶⁷ 'ö- 'yan -yö -da Piεε 'ö -kë -ya 'siö 'piö □dhia
bhë, -a -ta. □Dhe □yaa- -ga -së 'ka 'ö- pö: «Bhi -de
'pö ü -kë Yesu, Nazalëtë mi bhë, -a 'piö.»

⁶⁸ 'Kεε Piεε -yö -kploo Yesu -wun 'ka 'ö- pö:
«'Maa- □tei' dɔ, 'iin pë 'ü- 'piö kö 'ü- □bleε'- bhë
'maa- -gen dɔ.»

□Dhe □ya kë 'dhö, 'ö go 'kweandhe gia- -bha, 'ö
dho 'ö dɔ -da 'kweandhö -dhe 'dhi -bha. 'Ö -tɔgɔn
do -yö -we.

⁶⁹ 'Kεε yuökédhe bhë -ya -yö, 'ö yö -a -wun
□bleε' -sü 'gü, mε -nu 'wo -kë mü -an -dhë □nεε:
«Mε 'wo bhë -a mε do -mü gɔɔn- 'ö □nε -a 'ka!»

⁷⁰ 'Ö Piεε -yö -kploo 'zü -dëüwo.

□Dhe 'tɔng pë 'bhe □ya ziö, 'ö mε -nu 'wo -kë
mü, 'wo- pö Piεε -dhë 'zü: «'Wun gia- 'ka, ü mε
-nu 'wo bhë -a mε do 'ka, bhii 'ö tɔɔ bhi -de 'pö
Galile mi -mü ü 'ka!»

⁷¹ □Dhe □ya kë 'dhö, 'ö Piεε -ya pö: «□Ya kë
□sua 'ka, -Zlan -yö n 'klo bhɔ, a n -wo -bhö □nε
gɔɔn- 'ka- -bha 'wun □bleε' -na bhë 'maa- dɔ.»

⁷² -Dhe do bhë -a 'gü, 'ö -tɔgɔn -yö -we -gwaa
□ple -naa wo. 'Ö Piεε -zo -yö -büö, 'wun 'ö Yesu

-ya □blεε -a -dhë 'ö- pö -a kë -sü 'ka kö -tɔgɔn -yö 'we -gwaa □plεzë, -yö -dho -a pö -gwaa -yaagazë, 'yaa ö dɔ bhë -a 'ka. 'Ö yö 'gbo bɔ -sü 'gü.

15

Yesu -yö Pilatö 'dhiö

(Matiö 27.1-2, 11-14; Lukö 23.1-5; Zan 18.28-38)

¹ -Dhiadhiö tii 'gü bhë, slabhome -nu -gɔmε -nu, mε ziizii -nu, Zuifö -nu -bha tɔnggɔmε -nu waa- zakanmε -nu □vava 'saadhö 'wo to, -wo -dho wo 'ko □bhaa kö 'wun -dhe 'yö -an -wo dhö to -a -bha do, -waan -a 'sü, 'wo Yesu -lö, 'wo nuë Pilatö □dhia.

² 'Ö Pilatö -ya □dhεε' kɔɔ, 'ö- pö: «Zuifö -nu -bha -gludë -mü ü 'ka a?»

'Ö Yesu -ya pö -a -dhë: «'Bha- □blεε'-.»

³ 'Ö slabhome -nu -gɔmε □vava -nu -wo yö 'wun -nu □plëezë -dɔ Yesu -bha -sü 'gü.

⁴ 'Ö Pilatö -ya □dhεε' kɔɔ 'zü -dëüwo 'ö- pö: «'Wun -nu 'wo- dɔ -na ü -bha □nε 'bhaa- ma □a? Ü 'ka 'dho -a gbε -daa kë □a?»

⁵ 'Kεε Yesu yaa- gbε -daa kë gbo, 'ö- -wun 'gü, 'tetundhe □va -yö -da Pilatö □zuö' 'gü.

Ga -wun -za □ya -lo Yesu tuö

(Matiö 27.15-26; Lukö 23.13-25; Zan 18.39-19.16)

⁶ Paakö 'wlaan- -yi 'saadhö 'ka, mε 'ö 'següme -nu 'dhö -a 'piö, kö Pilatö -ya bho -kanso 'gü wo -dhë, -ya bho -an -dhë -kanso 'gü.

⁷ -A 'töng 'dhö bhë -a 'ka, gɔɔn- do 'wo- -dhe Balaba waa- këpëyaame -nu 'wo mε zë -a 'ka

'töng 'wo döa 'se □koonme -nu -go 'yënnng -a 'ka bhë -yö -kë -kanso 'gü.

⁸ 'Ö 'següme -nu -gbaa -wo dho Pilatö 'piö. 'Ö pë □ya kë 'ö- -kë -an -dhë -kplawo bhë 'wo- -dhe -a -go kö -yaan kë wo -dhë.

⁹ 'Ö Pilatö -ya pö -an -dhë: «Ka- 'piö kö 'a Zuifö -nu -bha -gludë □ne, 'a- bho mü ka -dhë -a?»

¹⁰ Bhii yö gia- -ya □döa' -së 'ka □ne □druui -yö slabhome -gome □vava -nu 'gü, 'ö töo 'següme -nu -wo Yesu -dho -kë, pë 'ö -kë 'wo- dö ö kwëë bhë 'ö bhë.

¹¹ 'Këë slabhome -nu -gome □vava -nu -wo -gban 'següme -nu gbung bhë -an -bha kö -wa pö Pilatö -dhë -yö Balaba bho -kanso 'gü wo -dhë □zian'.

¹² Pilatö -yö -ko 'zü 'ö- pö me gbung 'wo bhë -an -dhë: «-Më 'ka- 'piö kö 'a- kë me 'ka- -dhe Zuifö -nu -bha -gludë □ne -a 'ka e?»

¹³ 'Wo- -daa -kë -a -go □gblaa 'gbla -sü 'ka □nëë: «-Bhö -a zë, -a -dö -gaatalü -bha -sü 'ka!»

¹⁴ 'Ö Pilatö -yö -an □dheë' kpo 'ö- pö: «-Më -wun yaa 'ö- -kë -e?»

'Këë -an 'ple -wo -yö □gblaa 'gbla -sü 'gü 'gbee- 'ka 'zü □nëë: «-Bhö -a zë -a -dö -gaatalü -bha -sü 'ka!»

¹⁵ 'Yö me gbung -nu -dhi -a -dhë -wun -kë -an -dhë 'ö Balaba bho -kanso 'gü.

□Dhe □ya kë 'dhö, 'ö- pö 'dhasi -nu -dhë -wo Yesu -ma -klaa 'ka. 'Go mü, 'ö- -dö -an kwëë kö -waan zë, -a -dö -gaatalü -bha -sü 'ka.

*'Dhasi -nu -wo duö 'luu -sü Yesu -bha
(Matiö 27.27-31; Zan 19.2-3)*

16 'Dhasi -nu -wo -dho Yesu 'ka 'se □koonme Pilatö -go 'kweandhe 'gbea 'wo- -dhe pletua bhë -a -bha. 'Wo wo 'bhamε -nu 'ple □dhoo -kë wo 'ko □bhaa mü.

17 'Wo gblang nuεazë ('ö -kë □ne -gludë -nu -bha gblang 'dhö bhë, 'wo-) -da Yesu -bha. Kö -a □tei' -yö -kë □ne woë- -gludë 'dhö, kö 'waan- duö 'luu -sü -a -bha. 'Wo 'ginng 'go □gblaa' do -kë, 'wo- -kë -a -bha 'go □gblaa' 'ka, 'wo- -ya -a -go -bha.

18 'Wo yö -mεε -kë -a 'ka -sü 'gü 'wo- pö: «Zuifö -nu -bha -gludë, 'bha □büee!»

19 'Go mü 'wo- -ma 'lü 'në 'ka ö -go -bha, 'wo wo 'dhee -nu bho -a -bha, 'wo -lo wo kpön 'gü -a 'dhiö, 'wo wo -de □yoon sia-, -gblü -a 'dhiö -sü 'ka.

20 □Dhe □wa yën duö 'luu -sü -a -bha -sü -bha, 'ö gblang nuεazë bhë 'wo- bho -a -bha, 'wo- -de -bha so -nu -da -a -bha, 'wo- sü, 'wo dhoë plaan kö 'waan- do -gaatalü -bha.

Yesu -do -gaatalü -bha -sü

(Matiö 27.32-44; Lukö 23.26-43; Zan 19.17-27)

21 □Dhe 'wo 'dho -na kö goon- do 'ö -kë Silenë mi 'ka 'wo- -dhe Simo, 'ö -kë Alezandrë waa- Lifisö -an dë 'ka bhë, -wa -yö kö -yö ziö -na zian bhë -a -ta 'pö. -Yö -kë 'go □dhia bhlö- -gbaa 'to -dhe -nu -bha. 'Ö 'dhasi -nu -wa 'gbee- -ta bho; 'ö Yesu -bha -gaatalü bun.

22 'Wo dhoë -dhe do 'wo- -dhe Gooḡota -a -bha, -a -gen 'ö too «me -go -klëë -lo -dhe».

23 -Droon 'wo 'miilö □kaan -a 'ka bhë, 'wo- nu Yesu -dhë kö -yaan mü, (kö -a -bha 'klobhodhe -go pë 'tee -yaan ga,) 'kεε Yesu yaa- mü.

24 □Dhe □ya kë 'dhö, 'wo- do -gaatalü -bha, □taan -gban -a -ko waa- -a -gen -nu -ta -sü 'ka. 'Wo- -bha so -nu -glu wo 'ko 'ka 'töü- -bhö -sü 'ka kö me 'ö -dhö -yaan -a me 'ö dho kë ö -bha 'ka -a do.

25 □Dhe 'wo- do -na -gaatalü -bha kö 'kwa do -dhiadhiö -lan 'tëë 'ka.

26 Pë 'ö -kë □been' -sü 'ka -a zë -gen -wun 'gü, -a -go -ta dhuö 'ö toö «Zuifö -nu -bha -gludë 'ö □ne».

27 -Wo mezëme □ple -do -gaatalü -bha 'pö Yesu 'piö mü; -a me do -yö -kë -a □kwëë- 'gü, 'ö- me do -yö -kë 'pö -a □kwaa- 'gü □zian'.

28 [-Ko 'ö □ne -a 'ka, 'ö pë 'ö □been' -sü 'ka -a -wun 'gü -Zlan -bha 'sëédhe 'gü 'yö □kaa' □ne: -Wa -da këpëyaame -nu -bhüö 'gü.]

29 Me -nu 'wo -kë ziö □dhia mü, -wo wo -go -zë 'gü, 'si -nu -bho -a -go -sü 'ka, 'wo- pö -a -dhë: «'Ii, ü 'dhe bhë! Bhi 'ü- pö 'ü -dhö -Zlan -gba -a 'gü -ko wü, kö -dhekpaoyi -yaaga 'ka 'üen- -a gbe do bhë!

30 Ü -de dha 'ü □yoo'- 'ü 'go -gaatalü -bha 'sa!»

31 'Ö slabhome -gome -nu waa- tonggome -nu -wo duö 'luu sü Yesu -bha 'pö, 'wo- pö wo 'ko ziën □ne: «Me 'waa -nu dha 'yö- wo, 'këë yaa -mo -a -bha kö -yö ö -de dha!

32 Bhi 'ü- pö ü -Zlan -bha -Yame -mü ü 'ka, 'ü Izlaelö -bha -gludë 'ka, -bhö □yoo'- 'ü 'go -gaatalü -bha 'sabla 'sa! □Ya kë □ne, 'bha □yoo'- □sia, yi -dho ü -wun -dhe 'wun gia-!»

'Ö me -nu 'wo -an do -gaatalü -bha -a 'piö mü bhë 'wo 'si -nu bho -a -go 'pö.

*Yesu -bha ga -sü**(Matiö 27.45-56; Lukö 23.44-49; Zan 19.28-30)*

³³ □Dhe 'ö lënnng 'gü -dhe □ya do, 'ö -dhe -trö 'sënsëndhö 'kpongtaadhë 'plë -bha. □Dhe 'ö -dhe 'dhö 'po -na kö 'kwa do 'wo 'ye -lan 'ka.

³⁴ 'Ö 'wo 'ye -lan gia- bhë -a 'ka Yesu -yö -gbla 'gbee- 'ka, Eblö -wo 'gü 'ö- pö: «Eloi, Eloi, lama sabasötani?» (-A -gen 'ö tɔɔ: «N -ma -Zlan, n -ma -Zlan, -më -kë 'ü ü □kwaa n -wun -zü -i?»)

³⁵ Mε -nu 'wo -kë mü, -a mε 'bhaa -nu -wa -wo -ma 'wo- pö: «-Ka ka 'to 'to, -yö Eli □dhɔɔ kë -na!»

³⁶ 'Ö -an ziën mε do -yö dho -bla 'ka, 'ö □fuu'- zë -drɔɔn 'yi □gliisü, 'ö -kë 'dhasi -nu müpë 'ka bhë -a 'ka. 'Ö- -ya 'lü 'në 'dhiö, 'ö nuë 'ö- -zɔn Yesu 'dhi 'ka kö -yaan -a 'yi mü, 'ö- pö: «-Ka do, □ya kë □nε Eli -dho nu 'ö- bho -gaatalü -bha kö 'kwaa- yö!»

³⁷ 'Kεε Yesu -yö -gbla 'gbee- 'ka, 'ö to mü, 'ö ga.

³⁸ 'Ö -dhe 'slööslö -dhe waa- -dhe 'slööslö -dhe □duö, -an 'gü -kan 'gü -sɔ 'ö plöö -Zlan -gba -a 'gü -kɔ 'gü bhë, 'ö -pε dhuö kpengdhö 'ö nu 'ö -zuö -a 'ka sia-.

³⁹ Wlömë -mε -nu -bha 'dhasi -gɔmε 'ö -kë do -sü 'ka Yesu 'dhiö -dhe gia- -bha bhë, -tɔn tuö mü bhë, □dhe □yaa- ga -kɔ yö 'ö- pö: «Mε 'ö □nε -Zlan Gbö giagia -mü!»

⁴⁰ Dhoo -nu 'bhaa -nu 'wo do □gbiin, -dhe -ga □dhia, -wo -kë mü. 'Ö -an ziën Mali 'yö go Madala, waa- Zoze waa- ö 'zlaa- Zakö -an dhe Mali, waa- Salome -wo -kë mü.

⁴¹ -Wo -kë -ziö Yesu 'piö □dhia kö -yö Galile -sε 'gü, 'wo yuö -nu -kë -a 'dhiö. 'Ö -dhe 'ö bhë -a 'gü

'zü, dhoo -nu □plëezë gbε 'wo nu -dɔ -a -gɔ □dhia Zeluzalemë plöö, 'wo -kë mü.

Yesu -da □gluudhö

(Matiö 27.57-61; Lukö 23.50-56; Zan 19.38-42)

⁴² □Dhe 'yinia -dhe □ya dɔ, 'ö □dhe -kë □ne -yö -kë Paakö 'wlaan- -de -pë kë -yi, 'ö -kë Zuifö -nu -bha □glooyi -waamayi 'ka -a 'ka,

⁴³ Zozefu 'ö go Alimate -yö -kë zakanme □va do 'ö me -nu -wa □bhlë -ya -a 'ka. Yö -de 'pö, -yö -kë -ya □dhia -Zlan -bha -gludëdhe -bha nu -sü -gɔ. 'Yö -nu 'ö ö -zo dɔ 'gbee-, 'ö dho Pilatö 'piö, 'ö Yesu □glöö -dhe -a -gɔ.

⁴⁴ 'Kεε □dhe 'ö Pilatö -ya ma □ne Yesu □ya ga 'saadhö, -a 'te -yö -tun, 'ö me bɔ 'dhasi -gɔme -dhë. 'Ö nu, 'yö- □dheε' kɔɔ □ne □dhe Yesu -yö ga bhë, -a -dhe □ya □glɔɔ □a?

⁴⁵ □Dhe 'ö 'dhasi -gɔme □yaa- -daa kë -a -gɔ, 'ö -we -a -bha Zozefu -gɔ kö -yö Yesu □glöö 'sü.

⁴⁶ Zozefu -yö 'glöö 'puu -dho, 'ö Yesu □glöö bho -gaatalü -bha, 'ö dhoë me -bin -guö -du do 'wo yuö -kë -a 'gü, 'ö -guö 'fa □va do 'ö -kë -a -te 'ka, 'yö- □glöng glö, 'ö- yö -du bhë -a 'dhiö.

⁴⁷ Mali 'go Madala waa- Mali Zakö dhe -wo -kë mü 'ö -dhe 'wo Yesu -bin -a -bha bhë 'wo- -yö.

16

Yesu -bha -go ga 'gü -sü

(Matiö 28.1-8; Lukö 24.1-12; Zan 20.1-10)

¹ Zuifö -nu -bha □glooyi bhë, -a 'yinia 'piö (kö 'waa □glooyi -bha tong □löö gbɔ), 'ö Mali 'go Madala 'dhö, Zakö dhe Mali 'dhö, waa- Salome

-nu 'wo pë 'yɔn 'tëë -sëëzë -nu dho kö 'waan- dhoë 'waan- kë Yesu □glöö -bha.

² □Dhe 'ö- -ta -dhe □ya 'po, -dhiadhiö kö lan- -yö □luu'- -na bhë, 'wo -ziö 'wo dho bloon- □taa 'ma.

³ -An 'dho -sü 'ka, -wa -pö wo 'ko -dhë: «Dö 'ö dho -guö 'fa 'ö bloon- 'dhiö □ne, -a bho kwa -dhë mü □i?»

⁴ 'Kεε □dhe 'ö □wa -lo mü, 'wo -dhe -ga, 'ö 'wo -guö 'fa □va 'ö bloon- 'dhi ta bhë, 'wo- yö kö □ya 'go -a 'dhiö, -yö wo -sü 'ka 'pian gbε 'ka.

⁵ 'Wo -so □duudhö mü; 'wo -Zlan -bha bome do 'ö gblang 'puu -yö -kë -a -bha, -a yö kö -yö -ya -sü 'ka -an □kwεε- 'gü □zian'. 'Ö 'siö- -kan -an 'gluu.

⁶ □Dhe □ya kë 'dhö, 'yö- pö -an -dhë: «Kö □kun 'siö- -kan ka 'gluu! Yesu, Nazaletë mi 'ö me -nu -wa do -gaatalü -bha bhë 'ka- □mεε □a? □εε, 'kεε □ya 'go ga 'gü, 'yaa zö gbɔ. -Ka -dhe -ga, -dhe 'wo- -wo -a -bha yö □ga □ne!

⁷ -Ka 'dho 'ka- pö -a -bha □guë' -nu -dhë, 'go mü 'zü, 'ka- pö Pιεε gia- -dhë: -Yö 'dho -na ka 'dhiö Galile, -dhe bhë 'ka dho ö yö -a -bha □ne -ko 'yö- □bleε -a 'ka ka -dhë 'dhiö bhë -a 'dhö.»

⁸ 'Wo yö plaan 'wo □duë, 'wo dho bloon- bhë -a 'ka □gbiin. Bhii 'ö tɔɔ -wo -kë □zluun -sü 'gü 'suö 'ka, 'ö waa- □bleε'- me gbε -dhë, 'suö 'ö -kë -an 'gü bhë -a -wun 'gü.

Yesu -bha ö -de -zon Mali 'go Madala -dhë -ko (Matiö 28.9-10; Zan 20.11-18)

⁹ □Dhe Yesu □ya 'go ga 'gü 'dhö, -dhiadhiö bhë -a 'ka, -yö ö -de -zon -bleεzë 'ka Mali 'go Madala, 'ö -zuu yaa 'slaple bho -a 'gü 'dhiö bhë -a -dhë.

¹⁰ 'Ö dho 'ö- □blεε Yesu -bha με -nu 'wo -kë -a 'piö 'dhiö bhë -an -dhë. -Wo -kë 'gbo bɔ □dhia 'yenazë 'ka, Yesu -bha ga -sü -wun 'gü.

¹¹ 'Κεε □dhε 'ö Mali -wo □ne □waa- ma □ne -ya -pö «Yesu □ya 'go ga 'gü 'ya -kpën -a -bha» waa-wo -dhε 'wun gia-.

*Yesu -yö ö -de -zɔn ö 'piö -me -nu □ple -dhë
(Lukö 24.13-35)*

¹² □Dhε □ya kë 'dhö, Yesu -yö ö -de -zɔn ö bha □guë' □ple 'wo -kë 'dho □dhia -dhε 'bhaa -bha -an -dhë -ko 'bhaa 'gü.

¹³ 'Wo nu 'wo- □blεε με 'wo to -an -dhë, 'κεε wo -de 'pö, waa -an -wo -dhε 'wun gia- 'pö.

*Yesu -bha ö -de -zɔn ö bha □guë' -nu 'gɔɔ- do ö
ga do 'wo bhë -an -dhë -ko
(Matiö 28.16-20; Lukö 24.36-49; Zan 20.19-23;
Këyuö -nu 1.6-8)*

¹⁴ □Dhε □ya kë 'dhö, Yesu -yö ö -de -zɔn ö bha □guë' -nu 'gɔɔ- do ö ga do 'wo to bhë -an -dhë kö -wo pë -bhö -sü 'gü. -Yö 'wun -blεε -an 'ka, -zo yö ö -bha -sü yaa kë -an -gɔ, 'ö -an □gɔü' -yö -kë 'gbee- bhë -a -wun 'gü, 'ö tɔɔ με -nu -wo ö 'bhee- yö, 'wo- □blεε -an -dhë bhë 'ö waa -an -wo -dhε 'wun gia-.

¹⁵ 'Go mü 'ö- pö -an -dhë: «-Ka 'dho 'kpong- taadhε 'saadhö -a 'gü, 'ka 'wuntaɔsë 'ö □ne 'ka- □blεε'- με 'kpekpe -dhë!

¹⁶ Με 'ö □ya n -wun -dhε 'wun gia-, 'wo dho -a bɔ yiö n 'tɔ 'ka, -yö -dho dha; 'κεε με yaa n -wun -dhε 'wun gia-, za -dho -lo -a tuö, 'yö- 'klo -yö bhɔ.

17 'Go mü -dhidhaapë 'ö mε -nu □wa n -wun -dhe 'wun gia-, 'wo dho -an kë 'ö tɔɔ: -Wo -dho -zoo yaa bho mε -nu 'gü n 'tɔ 'ka, 'wo dho 'wun -nu □bleε'- -wo 'waa gbε -nu 'gü.

18 -Wo -dho -mɔ -a -bha 'wo □mεε sü wo kwεε, 'iin □ya kë □ne 'yi □suu'- 'saadhö 'ö mε zë -pë 'dhö -a □bhaa, □waa- mü, pë gbε 'ka 'dho kë -an 'ka; -wo -dho wo -kɔ -nu kpa 'yuame -nu -ta, 'ö -an -bha 'yua -nu -wo bo.»

(Lukö 24.50-53; Këyuö -nu 1.9-11)

19 □Dhe 'ö kwa Dëme Yesu □ya yën 'wun -nu 'wo □ne -an □bleε' -sü -bha, 'ö -Zlan -ya □luu, 'ö dho dhang- 'gü, 'ö -ya -Zlan -bha -yadhε □bhlözë -bha.

20 'Ö- -bha □guë' -nu -wo dho, 'wo -ya 'wuntaɔsë □bleε' -sü -bha -dhe 'saadhö 'gü. Kwa Dëme gia- -yö yuö -kë -an -kɔ 'piö -dhidhaapë -nu kë -sü 'ka kö -yaan -zɔn □ne 'wuntaɔsë 'wo- □bleε' -na bhë 'wun gia- -mü.]

'WUN SĚ -NAǾ 'SĚĚDHĚ

Dan: 'WUN SĚ -NAǾ 'SĚĚDHĚ New Testament

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dan

Dialect: Western

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

74f67de7-5f93-5988-92e9-b1a45247636e